

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. december 20-i ülése 7. számú napirendi pontja

Javaslat a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft. által készített „Regionális kitekintésű statisztikai és forrásallokációs elemzés” című dokumentum jóváhagyására

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Közgyűlés Területfejlesztési és Koordinációs Bizottsága.

Tisztelt Közgyűlés!

Az ÁROP-1.2.11/-2013 kódszámú pályázatban részletezett feladatok alapján a Tolna Megyei Önkormányzat – ajánlatkérés, és a beérkezett ajánlatok kiértékelése alapján – a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft-t bízta meg a megyei szintű helyzetértékelő dokumentum utómunkálatainak elvégzésével, a Tolna Megyei Területfejlesztési Konceptió – Helyzetfeltáró munkaréséhez kapcsolódó kiegészítő elemzések és regionális szintű kitekintés elkészítésével.

Fentieknek megfelelően a dokumentum a megyei helyzetfeltárás utómunkálatai keretében készített regionális kitekintésű tanulmány, mely a 2007-2013. közötti programozási időszak pályázati aktivitása és forrásfelhasználása alapján elemzi a régió és azon belül Tolna megye teljesítményét. A tanulmány az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv pályázati rendszerek keretében benyújtott pályázati projektek fejlesztési irányait, és a megye egyes kistérségeinek szerepvállalását a 2007-2013. közötti programozási időszakban rendelkezésre álló, mintegy 8 200 Mrd Ft forrás felhasználása tekintetében vizsgálta.

Az DDRFÜ által készített elemzés első része regionális, megyei, valamint kistérségi szintű értékelést és összehasonlítást tartalmaz a pályázási aktivitás, a lehívott uniós források és a kifizetések vonatkozásában a 2007-2013 EU-s finanszírozási időszak tekintetében. A tanulmány második részében a megye kistérségeiben EU-s társfinanszírozású pályázat keretében megvalósuló projektek statisztikai elemzése, Operatív Programonkénti eloszlása, a pályázó szervezet típusa, illetve ágazatonkénti összehasonlítása szerepel, valamint bemutatja a ciklus legnagyobb fejlesztéseit.

A regionális szintű statisztikai és forrásallokációs elemzés teljes szövege jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2013. (XII. 20.)
közgyűlési határozata a megyei szintű
helyzetértékelő dokumentum utómunkálatainak
tárgyában:**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft. által készített „Regionális szintű statisztikai és forrásallokációs elemzés” című dokumentumot a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.

Szekszárd, 2013. december 05.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

REGIONÁLIS KITEKINTÉSŰ STATISZTIKAI ÉS FORRÁSALLOKÁCIÓS ELEMZÉS

A MEGYE TERVEZÉSI DOKUMENTUMAIT MEGALAPOZANDÓ

ÁROP-1.2.11/A-2013 TOLNA MEGYE

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető.....	4
Módszertani megfontolások	5
Vezetői összefoglaló	9
I. KÖTET	15
1. Az Operatív programok átfogó, regionális szintű elemzése.....	16
1.1. Az operatív programok keretében rendelkezésre álló forráskeretek elemzése.....	16
1.2. A pályázói forrásigény regionális szintű összevetése.....	19
1.3. A kötelezettségvállalások regionális szintű jellemzése	25
1.4. A kifizetések állása regionális szinten.....	31
2. Területi alapú, megyei statisztikák és az Operatív Programok megyei szintű forrásallokációjának elemzése.....	33
2.1. Megyei szintű összehasonlító elemzés	33
2.1.1. A pályázói forrásigény megyei szintű összevetése.....	33
2.1.2. A kötelezettségvállalások megyei szintű jellemzése	38
2.1.3. A kifizetések állásának megyei szintű elemzése	44
2.2. A megyére vonatkozó, a 2014-20-as programozást segítő, a megye fejlesztési igényeit megalapozó specifikus elemzések.....	48
2.2.1. A 2007-13-as időszakban Tolna megyében benyújtott, ill. támogatott projektek és a megye fejlesztési koncepciójában rögzített célkitűzések tematikus összefüggéseinek vizsgálata.....	48
2.2.2. A megye, valamint a megyei jogú város forrás felhasználási mutatóinak összevetése	61
2.2.3. Tolna megyére vonatkozó statisztikai adatok elemzése	63
3. Kistérségi szintű statisztikai és forrásallokációs elemzés.....	67
3.1. Megyei szintű összehasonlító elemzés a kistérségek teljesítményére vonatkozóan.....	67
3.1.1. A pályázói forrásigény kistérségi szintű bemutatása.....	67
3.1.2. A kötelezettségvállalások kistérségi szintű jellemzése	70
3.1.3. A kifizetések állásának kistérségi szintű elemzése.....	77
II. KÖTET.....	82
1. Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények	83
1.1. Bonyhádi kistérség	83
1.1.1 Rövid összefoglalás.....	83
1.1.2 Statisztikai elemzés	83
1.1.3 Beérkezett és támogatott pályázatok	85
1.1.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként.....	86
1.1.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján.....	86

1.1.6	Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között	87
1.1.7	A nagyobb támogatott projektek alapadatai	87
1.2.	Dombóvári kistérség.....	89
1.2.1	Rövid összefoglalás	89
1.2.2	Statisztikai elemzés	89
1.2.3	Beérkezett és támogatott pályázatok	91
1.2.4	Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként.....	92
1.2.5	Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján.....	92
1.2.6	Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között	93
1.2.7	A nagyobb támogatott projektek alapadatai	93
1.3.	Paksi kistérség.....	95
1.3.1	Rövid összefoglalás	95
1.3.2	Statisztikai elemzés	95
1.3.3	Beérkezett és támogatott pályázatok	97
1.3.4	Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként.....	98
1.3.5	Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján.....	98
1.3.6	Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között	99
1.3.7	A nagyobb támogatott projektek alapadatai	99
1.4.	Szekszárdi kistérség	101
1.4.1	Rövid összefoglalás	101
1.4.2	Statisztikai elemzés	101
1.4.3	Beérkezett és támogatott pályázatok	103
1.4.4	Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként.....	104
1.4.5	Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján.....	104
1.4.6	Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között	105
1.4.7	A nagyobb támogatott projektek alapadatai	105
1.5.	Tamási kistérség	108
1.5.1	Rövid összefoglalás	108
1.5.2	Statisztikai elemzés	108
1.5.3	Beérkezett és támogatott pályázatok	110
1.5.4	Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként.....	111
1.5.5	Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján.....	111
1.5.6	Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között	112
1.5.7	A nagyobb támogatott projektek alapadatai	112

Bevezető

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (továbbiakban: Tftv.) 2011. decemberi módosításával és annak 2012. január 1-ei hatályba lépésével a jogalkotó a területfejlesztési feladatokat területi szinten a regionális fejlesztési tanácsok megszüntetésével a megyei önkormányzatok hatáskörébe utalta. A Tftv.-ben foglalt közfeladatok ellátása során a megyei önkormányzat összehangolja a kormányzat, az önkormányzat és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, amelynek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről.

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben is fontos szerepe van a megfelelő módon előkészített, megalapozott területi terveknek. A területi tervek alapul szolgálhatnak a 2014-2020-as uniós költségvetési időszakban a Közösségi Stratégiai Keret alá tartozó alapokból finanszírozandó operatív programok tervezéséhez annak érdekében, hogy az uniós finanszírozású ágazati és területi operatív programokban a területi fejlesztési igények is megjelenítésre kerülhessenek.

A Tftv., a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, valamint a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló 1600/2012. (XII.17.) Korm. határozat rögzíti, valamint a 2014-2020 közötti források területi koordinációjának kereteiről szóló 1115/2013. (III.8.) számú Korm. határozat jelöli ki. Fenti jogszabályok alapján a megyék területfejlesztési koncepciót és programot készítenek, valamint közreműködnek a 2014-2020-as területi alapú fejlesztések megtervezésében.

Fentiekre tekintettel a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium 2012. évben kiegészítő költségvetési támogatást nyújtott a megyei önkormányzatok számára a tervezés alapjául szolgáló területfejlesztési vonatkozású megyei helyzetértékelések elkészítéséhez. Az előkészítő fázis keretében a területfejlesztési koncepció és program kidolgozásának megalapozásaként 2012. november 30-ával elkészültek a megyei közgyűlési határozattal jóváhagyott helyzetfeltáró dokumentumok.

A további megyei szintű tervezési feladatok finanszírozására a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2013. augusztus 24. és szeptember 23. közötti beadással jelentettette az ÁROP-1.2.11 konstrukcióját a megyei területfejlesztési feladatokat támogatására kiemelt projekt eljárásrendben. A projekt átfogó célja: a megyei önkormányzatok esetében a tervezési dokumentumok előkészítésének támogatása, az ehhez szükséges megyei tervezői kapacitások megerősítése.

A pályázatban részletezett feladatok alapján a Tolna Megyei Önkormányzat ajánlatot kért a megyei szintű helyzetértékelő dokumentum utómunkálatainak elvégzésére, Tolna Megyei Területfejlesztési Koncepciója – Helyzetfeltáró munkaréséhez kapcsolódó kiegészítő elemzések és regionális szintű kitekintés elkészítésére. Ajánlata alapján az előzőekben részletezett feladatot a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft látta el.

Fentieknek megfelelően jelen dokumentum a megyei helyzetfeltárás utómunkálatai keretében készített regionális kitekintésű tanulmány, mely a 2007-13. közötti programozási időszak pályázati aktivitása és forrásfelhasználása alapján elemzi a régió és benne Tolna megye teljesítményét, az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv pályázati

rendszeribe benyújtott pályázati projektjeinek fejlesztési irányait, és a megye egyes kistérségeinek szerepvállalását a 2007-13. közötti programozási időszakban rendelkezésre álló mintegy 8 200 Mrd Ft forrás felhasználása tekintetében. Az elemzés elkészítéséhez szükséges tartalmi módszertani iránymutatást az ajánlatkérés tartalmazza.

Módszertani megfontolások

A pénzügyi és a szakmai előrehaladás értékeléséhez felhasznált adatforrások köre elsődlegesen a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) Fejlesztési és Informatikai Elnökség által átadott, az Egységes Monitoring Információs Rendszerből (EMIR) lekérdezett adatbázisokból származik:

- A pénzügyi előrehaladás értékelésének alapjául szolgáló lekérdezés 2013. szeptember 30-án történt, így a vizsgált adatok köre az EMIR rendszerbe (a programozási időszak kezdetétől) a lekérdezés napjáig rögzített adatokra terjed ki. Az adatbázis a támogató döntéssel és hatályos szerződéssel rendelkező, élő projekteket tartalmazza – a Dél-dunántúli régió 3 megyéjére vonatkozóan.
- A szakmai előrehaladás értékelésének alapjául szolgáló indikátor lekérdezés ugyanúgy 2013. szeptember 30-án történt, a vizsgálat szintén csak a támogatási szerződéssel rendelkező projektek indikátoraira terjed ki. A kimutatás a projektek megvalósítási helyszín-adatai alapján a megye területén megvalósult beavatkozások legfontosabb indikátorainak megyére aggregált tényértékeit tartalmazza – a Dél-dunántúli régió 3 megyéjére vonatkozóan.

Az elemzés elkészítése szempontjából jelentős korlátozó tényezőnek bizonyult, hogy az NFÜ csak és kizárólag a régiót közvetlenül (projekt helyszín szerint) érintő, élő projektekre vonatkozóan, több esetben csak megyei szinten aggregáltan szolgáltatott információt, kétségesse téve ezáltal az igények vizsgálatát, illetve az országos és a régió határokon túlnyúló megyei szintű kitekintés, összehasonlító elemzés elkészítését. Ezek alapján mindenképp indokoltá vált az NFÜ honlapján hozzáférhető, és bár az EMIR-re épülő, de mindenképp „bizonytalanabb” adatok használata:

- Aktuális statisztikák; Megyei felosztás és operatív programok szerinti lekérdezés, projekt helyszín alapján kategorizálva. A Megyei felosztás – pályázó székhelye szerinti lekérdezés régió, Operatív Program (OP), prioritás, intézkedés és komponens szinteken tartalmazza a pályázatokra vonatkozó, EMIR rendszerben rögzített, a beérkezett, IH támogatott, hatályos szerződéssel rendelkező és kifizetést teljesítő pályázati darabszámra, valamint igényelt és megítélt támogatásra, a hatályos szerződések és a kifizetések összegére vonatkozó adatokat. A lekérdezésre 2013. szeptember 30.-án került sor. (http://emir.nfu.hu/nd/kozvel/?link=umft_3_2)
- Jelentéskészítő és Lekérdező Keretrendszer; Régiós, megyei, kistérségi összefoglalók; Összefoglaló az ÚMFT projektekről. A kistérségenként és városi rangú településként lekért összefoglaló az Egységes Monitoring és Információs Rendszer (EMIR) 2013.09.30-i adatai alapján készült. A jelentésben az adatok csak azon pályázatokra és kiemelt projektekre vonatkoznak (az összefoglaló a technikai segítségnyújtás és a

pénzügyi alap projekteket nem tartalmazza), ahol rögzítésre került a beruházás helyszíne. A támogatott és a szerződéssel rendelkező projektek adatai között nem szerepelnek a támogatói döntés, illetve a szerződéskötés után visszalépett pályázatok. (http://emir.nfu.hu/kulso/jelek/index.php?akt_nyelv=hu&view=list&menu=101)

Ahhoz, hogy a támogatott projektek kistérségekben mérhető eredményeit és hatását meg tudjuk ragadni, a szakmai előrehaladás értékelést le kellett szűkíteni a Dél-Dunántúli Operatív Programra (DDOP), tekintettel arra, hogy a többi OP-ra vonatkozóan kérés ellenére sem jutottunk projektszintű, elemezhető adatokhoz. Az eredmények és hatás vizsgálatát a teremtett új munkahelyekre fókuszáltuk, mely mutató kulcsindikátora a DDOP-nak. Az ÚMFT/ÚSZT keretében megfogalmazott célok között szintén fontos helyen szerepel a foglalkoztatás bővítése, de a következő 2014-20-as programozási időszakban is Magyarország egyik legfontosabb célkitűzése lesz – így erre a kiválasztott indikátor képes jól reflektálni.

- A projektszintű indikátor alapadatokat a DDOP 1,2,4,5 prioritására vonatkozó EMIR 5.6 online lekérdezés biztosította. A lekérdezés 2013.10.21-i adatokat szolgáltatott. (A 3. humán-infrastruktúra fejlesztését támogató prioritás lekérdezésére technikai-adminisztratív okok miatt nem került sor, de ez a prioritás közvetlen módon nem járul hozzá a DDOP által kitűzött munkahely-teremtési célok megvalósításához, így az elemzés információ-tartalmát nem befolyásolta ez a körülmény.)

A pénzügyi és a szakmai előrehaladás értékeléséhez felhasznált adatforrások voltak továbbá:

- Operatív programok:
  - Az operatív programok keretének és az OP-kban meghatározott indikátorokra vonatkozó információk forrása (cél érték, bázis érték, indikátor adatforrása).
- Az operatív programok akciótervei (2007-2008, 2009-2010 és 2011-2013):
  - A pályázati konstrukciók támogatási keretére vonatkozó információk és az akciótervekben nevesített kulcsindikátorok vonatkozó célértékeinek forrása.
- Pályázati felhívások:
  - A közzétett pályázati keretek forrása.

A vizsgálatba bevont projektek körét érintő módszertani háttér:

- Vizsgálatból kizárt projektek köre:
  - Többfordulós pályázatok első körös projektjei, amennyiben rendelkezésre álltak a második fordulóra benyújtott pályázat adatai is.
- Beérkezett projektek köre:
  - 1.1 online lekérdezés - "7. Beérkezés dátuma" oszlopa alapján
- Támogatott, IH által jóváhagyott projektek köre:
  - 1.1 online lekérdezés - "19. Támogató bizottsági döntés" oszlopa alapján
  - Ide értve mindazon pályázatot, melyeket az IH jóváhagyott, de később visszaléptek, vagy valami oknál fogva kifizetés nélkül záródott a projekt.
- Támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre:
  - 1.1 online lekérdezés - "37. Szerződés hatályba lépése" oszlopa alapján

Pénzügyi adatokat érintő módszertani háttér:

- Igényelt támogatás (Beérkezett projektek köre):
  - 1.1 online lekérdezés - "3. Igényelt támogatás" oszlopa
+ (amennyiben itt nincs adat)
  - 1.1 online lekérdezés - "5. Előzetesen igényelt tám." oszlopa
- Megítélt támogatás: (IH által jóváhagyott projektek köre)
  - 1.1 online lekérdezés - "27. Tám. által megítélt tám." oszlopa
+(amennyiben itt nincs adat)
  - 1.1 online lekérdezés - "29. Előzetesen megítélt tám" oszlopa
- Megítélt összköltség: (IH által jóváhagyott projektek köre)
  - 1.1 online lekérdezés - "28. Támogató által tám. öktg" oszlopa
+(amennyiben itt nincs adat)
  - 1.1 online lekérdezés - "30. Előzetesen megít.összktg" oszlopa
- Leszerződött támogatás: (Támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre)
  - 1.1 online lekérdezés - "38. Leszerződött összeg" oszlopa
- Leszerződött összköltség: (Támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre)
  - 1.1 online lekérdezés - "39. Leszerződött összköltség" oszlopa
- Kifizetett összeg: (Támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre)
  - 1.1 online lekérdezés - "50. Kifizetett előleg" oszlopa +
  - 1.1 online lekérdezés - "53. Kifizetett utólagos sz." oszlopa

Az értékelési munka során alkalmazott konkrét módszereket tekintve a szekunder adatok, azon belül is az adatbázis (EMIR adatok) elemzésére helyeződött a fő hangsúly. Az adatbázisokon alapuló elemzések többségében tehát az EMIR által tartalmazott, és onnan összesítve leválogatható adatokra terjed ki. Az elemzés elsődleges forrása az EMIR-ből fent részletezett tartalommal 2013. szeptember 30-án lekérdezett adatbázis, amelyet megbízható adatforrásként kezelünk. A Microsoft Excel programban rendelkezésre álló adatok köre komplementer jelleggel kiegészítésre került a nyilvánosan elérhető adatbázisokkal, ezt követően az adatok tisztításon estek át. A táblázatkezelő szoftver adta lehetőségek szerint különféle területi és tematikus adatmátrixokat készítettünk, és ezek együttes használata adta adatbázisunkat.

A másodlagos területi és tematikus adatmátrixokat érintő módszertani háttér:

- Projekt helye (Beérkezett, támogatott és támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre):
  - 1.1 online lekérdezés - "81. Projekt helye régió" oszlopa +
  - 1.1 online lekérdezés - "82. Projekt helye megye" oszlopa +
  - 1.1 online lekérdezés - "83. Projekt helye kistérs" oszlopa +
  - 1.1 online lekérdezés - "85. Projekt helye helység " oszlopa
- OP- és tématerületi érintettség (Beérkezett, támogatott és támogatási szerződéssel rendelkező projektek köre):

- 1.1 online lekérdezés - "111. OP-kód" oszlopa +
- 1.1 online lekérdezés - "112. Prioritás kódja-neve" oszlopa +
- 1.1 online lekérdezés - "145. Alintézkedés kódja" oszlopa +
- 1.1 online lekérdezés - "146. Alintézkedés neve" oszlopa

Az ágazati programok esetében program-, a területi programok esetében prioritás- és/vagy alintézkedés szinten definiálható fejlesztési tématerületek projekt szinten kerültek csatolásra az adatbázishoz: Gazdaságfejlesztés; Turizmusfejlesztés; Környezetfejlesztés; Közigazgatás-fejlesztés; Közlekedésfejlesztés; Humán-fejlesztés; Településfejlesztés.

Az Excelben számítások, egyenletek, függvényműveletek egyszerű és gyors végrehajtását végeztük el. Az egyes számítások lépéseit, az egyenleteket nekünk, elemzőknek kellett megadnunk. A legegyszerűbb vizsgálati módszerektől (átlag, minimum, maximum stb.) eltekintve, logikus lépések sorából felépülő számítássorozatot futtattunk le a programmal.

Egyes elemzési területek (pl. térségi statisztikák, fajlagos mutatók) megkövetelték az EMIR adatbázisokon túlmenő adatok felhasználását. Ezek az adatok az alábbiak:

- KSH adatok;
- NFSz adatok.

Az elemzést korlátozó tényezők voltak:

- Az ÚMFT és ÚSZT programok előrehaladására vonatkozó adatokat rendszerező EMIR adatbázisok adatgazdája, az NFÜ az elemzéshez csak területileg, illetve program szinten aggregált adatokat bocsájtott a tervezők rendelkezésére, melyek a kistérségi elemzés mélységét, különösen a beérkezett, de támogatást nem nyert pályázói igények elemzése esetén befolyásolták negatívan. Ez tette szükségessé több adatbázis párhuzamos használatát is, mely a többlet munkaráfordítás mellett az adatok pontosságára is kedvezőtlen kockázati tényezőként hatott.
- Mind a feladatok elvégzéséhez a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Tervezési Főosztálya által kiadott tartalmi módszertani iránymutatásban foglalt elvárások okán, mind a területi szintű adatok rendelkezésre állását figyelembe véve, járási szintű adatok hiánya miatt az elemzés megyei szint alatti területi elemzési fejezetei kistérségi szintre kerültek kidolgozásra;
- Az indikátor-adatok nem kellő mélysége ÚMFT/ÚSZT szinten az eredmény és hatásvizsgálat lehetőségét szűkítette be.

Vezetői összefoglaló

Jelen dokumentum az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv 2007-2013 közötti pénzügyi és szakmai előrehaladásához kapcsolódóan a Dél-dunántúli régió, Tolna megye és annak kistérségei teljesítményének valamennyi operatív programra kiterjedő értékelését tartalmazza a Megyei Önkormányzat által benyújtott ÁROP-1.2.11/A-2013 pályázat keretében vállalt 1. feladatrész megvalósításaként a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Tervezési Főosztálya által kiadott tartalmi módszertani iránymutatás alapján. Az értékelést a Dél Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Nkft. végezte az Ügynökség tervezési csoportjának részvételével.

A dokumentum két kötetből áll: az első kötet tartalmazza a megye teljesítményének összehasonlító elemzését, míg egy második kötetben önálló fejezetekre bontva részletes egyedi kistérségi értékelések kerültek kidolgozásra, a megye egy-egy adott kistérségére vonatkozó átfogó kép bemutatásával segítve a megye döntéshozóinak területfejlesztési munkáját.

A dokumentum első kötete három fő részre tagolódik, melyek sorrendben a következők:

1. Az operatív programok átfogó, regionális szintű elemzése;
2. Területi alapú, megyei statisztikák és az operatív programok megyei szintű forrásallokációjának elemzése;
3. Kistérségi szintű statisztikai és forrásallokációs elemzés.

Mindhárom munkarész hasonló szerkezetben tartalmazza a pályázói igények, a kötelezettségvállalások és a kifizetések alakulását a különböző területi szinteken. Mindemellett a második munkarész a megyei összehasonlító elemzéseken túl tartalmaz egy megye specifikus elemzési fejezetet, amely a megyében a 2007-13-as programozási időszak eredményei alapján vizsgálja a megye területfejlesztési koncepciójában lefektetett fejlesztési irányok, célok alátámasztását.

A pénzügyi és a szakmai előrehaladás értékeléséhez felhasznált adatforrások köre elsődlegesen a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) Fejlesztési és Informatikai Elnökhelyetteség által átadott, az Egységes Monitoring Információs Rendszerből (EMIR) lekérdezett adatbázisokból származik. Az elemzés megfelelő mélységű elkészítése szempontjából korlátozott adattartalom miatt a fentiek mellett sor került az NFÜ honlapján hozzáférhető – és bár az EMIR-re épülő, de mindenképp „bizonytalanabb” – adatok használatára is a munkák során.

Az EU kohéziós politikáját szolgáló 2007-13-as programozási időszak forrásait Magyarország számára hét szektorális- (ágazati-), hét regionális- és egy végrehajtási operatív program (OP) biztosítja több mint 29 milliárd euró, azaz 8 209 milliárd forint (280 EUR/HUF árfolyamon számolva) támogatási kerettel. Mindebből a kimondottan a területi felzárkóztatást segítő 6 konvergencia régió OP-i (ROP) együttes forrásainak összege (1 418 Mrd Ft). A ROP-ok támogatási rendszereiben elérhető források egy hatoda, több mint 232 Mrd Ft állt rendelkezésre dedikáltan a Dél-dunántúli régió területi fejlesztésére, ezzel a régiók sorában a középmezőnyben foglal helyet.

A ROP-ok támogatási rendszereiben rendelkezésre álló pénzügyi kereteket népességarányosan vizsgálva elmondható, hogy a Dél-dunántúli régióban jutott a legtöbb forráskeret egy állandó lakosra vetítve, több mint másfélszer annyi, mint a sort záró Nyugat-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon.

Az OP-k keretében országosan a fejlesztésre fordítható forrás több mint fele közlekedésfejlesztésre (27,3%) és humánfejlesztésekre (26,2%) került elkülönítésre, míg településfejlesztésre (elsősorban a városokra fókuszálva) mindössze a források 3,5%-a lett dedikálva.

A Dél-Dunántúl a beérkezett pályázatok számát tekintve megelőzte a másik két dunántúli régiót. Ha a lakosságszámmal súlyozzuk a beérkezett pályázatok számát, akkor a pályázati aktivitást tekintve a Dél-Dunántúl nem sokkal elmaradva Észak-Alföldről és Észak-Magyarországtól az élvonalban, a harmadik helyen áll a régiók rangsorában. A benyújtott pályázatok számának régióon belüli tématerületenkénti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy országosan és az egyes régiókban is a beérkezett projektek 80%-a két tématerület, a gazdaságfejlesztés és a humánfejlesztés között oszlott meg.

Az igényelt támogatási összeg tekintetében azonban országos viszonylatban a Dél-Dunántúl az utolsó helyen áll a régiók rangsorában. Egy főre vetítve az igényelt támogatást régiónk Dél-Alföld és Észak-Alföld után a harmadik helyet foglalja el, mely a közép mezőnyt jelenti. Az egyes OP-k vonatkozásában megfogalmazott pályázói igény átlagosan a rendelkezésre álló forráskeret 150-180%-a között alakult, melyben a DDOP 162%-os értékkel a középmezőnyben helyezkedik el. A DDOP prioritásai közül a legnagyobb túljelentkezés a turisztika területén (DDOP2), valamint a közlekedés- és környezetfejlesztés (DDOP5) esetén mutatkozik.

A Dél-Dunántúlon támogatást nyert projektek száma az ÚMFT és ÚSZT rendszereiben támogatott összes projekt alig több, mint 10%-a. Ezzel a Dél-Dunántúl a régiók sorában Közép-Dunántúlt megelőzve az utolsó előtti helyen áll. A régiók lakossága tükrében vizsgálva viszont elmondható, hogy a Dél-Alföld után a Dél-Dunántúlon jutott a legnagyobb számú projekt ezer állandó lakosra. A megítélt támogatás a KÖZOP, az ÁROP és a GOP esetében már meghaladja a program keretösszegét. A rendelkezésre álló forráskeret lekötésében a TIOP van jelentősebben elmaradva. A ROP-ok mindegyike már a teljes 2007-13-as programozási ciklusra rendelkezésre álló keret több mint 90%-át lekötötte, a DDOP esetében ez az arány közel 92%-os.

A Dél-Dunántúlon a régiók közül a legkevesebb támogatás került kifizetésre, bár szükséges figyelembe venni, hogy a megítélt támogatási összeg is ebben a régióban a legalacsonyabb. Ugyanakkor elmondható, hogy a Dél-dunántúli régióban a leszerződött támogatás 63%-a már kifizetésre került, amely meghaladja az országos átlagot.

A megyék forrásfelhasználását vizsgálva elmondható, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programok támogatási rendszereiben nyilvántartott felhívásokra legtöbb pályázat Budapestről, a főváros kivételével a megyéket tekintve Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből érkezett. Tolna megyéből az országos (megye) átlagnál (5 641 db) jóval kevesebb számú pályázatot regisztráltak. A pályázati aktivitást fejlesztési tématerületenként vizsgálva megállapítható, hogy országos szinten a benyújtott pályázatok legnagyobb száma a gazdaságfejlesztés és a humánfejlesztés tématerületekhez köthető. Tolna

megyében az arányok az országos jellemzőkhöz hasonlóan alakultak, legtöbb pályázat itt is a gazdaságfejlesztés és a humánfejlesztés tématerületekről érkezett, de nagyságrendjében meghatározó a környezetfejlesztési témájú pályázatok száma is. Ha fajlagosan, 1 000 állandó lakosra vetítve nézzük a megyék pályázati aktivitását, elmondható, hogy Tolna megye a kis mértékben az átlag alatt teljesítő megyék között foglal helyet, a régióba tartozó szomszédos megyék közül Baranya és Somogy megye is jobb értéket mutat.

A legmagasabb pályázati igény – összhangban a benyújtott pályázatok darabszámával – Budapestről érkezett, ezt kivéve a megyék sorát Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyék vezetik. Tolna megye a megyék átlagának kevesebb, mint fele összegre nyújtott be támogatási igényt. A régióbeli megyék sorában ez az összeg a somogyinak kevesebb, mint a fele, a baranyainak pedig a 40%-át sem éri el. Az egy állandó lakosra vetített benyújtott támogatási igény Tolna megyében a megyék átlagánál alacsonyabb érték, sőt elmondható, hogy a megye relatíve alacsony lélekszáma ellenére a Dél-dunántúli régió három megyéje közül is Tolnában a legalacsonyabb ez az összeg.

A legtöbb pályázat Budapestről, a főváros kivételével a megyéket tekintve Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből kapott pozitív támogató döntést. Tolna megyében a megyék országos átlagától számottevően elmarad a támogatott pályázatok száma. A Dél-dunántúli régió megyéi közül is Tolnában került támogatásra a legkevesebb pályázat, Baranyában közel kétszerese, de Somogyban is közel másfélszer több pályázat kapott támogatást. A támogatott pályázatok számát fajlagosan, 1 000 állandó lakosra vetítve nézve elmondható, hogy Tolna 7,02 db pályázattal a megyék átlagát (7,03) hozva teljesített, a régió megyéi közül azonban így is a harmadik helyre szorult.

Tolna megyében az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében összességében a benyújtott pályázatok kevéssel több, mint fele kapott támogatást, ami kis mértékben meghaladja a megyék átlagát. A megyében a benyújtott pályázatok legnagyobb arányban a közlekedésfejlesztés tématerületen kerültek támogatásra (2/3 részük), de jelentős arányban kerültek támogatásra gazdaságfejlesztési és településfejlesztési projektek is. A támogatott pályázatok legalacsonyabb arányban a turizmusfejlesztés területén mutatható ki. Tolna megyében az összes megítélt támogatás összege a megyék átlagának nem egészen a felét adja.

A legtöbb támogatás - összhangban a benyújtott pályázatok darabszámával – Budapesten került megítélésre, ezt kivéve a megyék sorát Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg vezetik. A Dél-dunántúli megyék közül Baranya után Somogyba érkezett a második legtöbb támogatás, Tolna a harmadik helyre szorult vissza. Tolna megyében az arányok eltérnek az országos átlagtól annyiban, hogy itt a legtöbb támogatás nem a közlekedésfejlesztési projektekre, hanem a környezetfejlesztési pályázatokra került megítélésre, sőt a közlekedésfejlesztést megelőzi a sorban a humánfejlesztésre és a gazdaságfejlesztésre megítélt támogatási összeg is.

A megyében támogatott pályázatok projektgazdáinak 2/3-a a vállalkozói szférából került ki (1 005 db). Többségük korlátolt felelősségű társaság (Kft) formában működött. Az önkormányzati szféra közel 20%-os léptékben részesedik a támogatott pályázatok közül, a központi költségvetési szervek és a civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) ugyanakkor már csak 10% alatti arányban.

A fajlagos eredményeket, azaz az egy állandó lakosra vetített megítélt támogatást tekintve elmondható, hogy Tolna (451 eFt) a megyék átlagánál (663 eFt) gyengébb eredményt mutathat fel, lemaradva egyben a régió másik két megyéjétől is. Tolna megyében az igényelt és megítélt támogatás összegének tükrében mért sikerességi arány eközben meghaladja az 50%-ot, ami a megyék átlagával közel megegyező teljesítményt tükröz, megelőzve ezzel e tekintetben a Dél-dunántúli régió másik két megyéjét.

Az országosan kifizetett támogatási összegből Tolnára a megyékre jutó átlagos kifizetések alig harmada esik. A megyék közül a legnagyobb összegű kifizetéssel Csongrád és Hajdú-Bihar megyék rendelkeznek. A Dél-dunántúli régió megyéi közül Baranya és Somogy után Tolna a sereghajtó harmadik helyre szorult a kifizetéseket tekintve. Tolna megyét tekintve a kifizetésekben élen járó tématerületek tekintetében a sorrend az országos arányokhoz képest fordított, itt a legtöbb kifizetés a humánfejlesztés területen történt, ezt követik a környezetfejlesztési projektek kifizetései. Ez utóbbtól volumenében alig maradnak el a gazdaságfejlesztési tématerület kifizetései, míg a közlekedésfejlesztési projektek kifizetései ezeknél lényegesen kevesebb összeget tesznek ki.

Egy állandó lakosra vetítve Tolnában a kifizetések összege meg sem közelíti a megyék átlagát, mindazonáltal az átlag feletti teljesítményt nyújtó Baranya megyétől és az attól csak alig elmaradó Somogy megyétől is jókora elmaradást mutat. Tolnában a teljes szerződésállománynak közel két harmada ugyanakkor már kifizetésre került, és ez az átlag feletti teljesítmény egyben Somogy elé pozicionálja a megyét. A szerződésarányos kifizetés a megyék közül Baranya, Fejér és Győr-Moson-Sopron megyékben a legmagasabb.

Azt, hogy a megyének a jövőre vonatkozó fejlesztési irányai mennyiben feleltethetőek meg a jelenlegi programozási ciklusban tapasztalt fejlesztési igényeknek, elsősorban az ÚMFT és ÚSZT keretében benyújtott pályázatok számának fejlesztési tématerületenkénti megoszlása mutatja. Tolna megyében legnagyobb számban a gazdaságfejlesztés tématerületről érkezett be pályázat, az összes benyújtott pályázat közel fele. Ezt követő legtöbb projekt a humánfejlesztés területén foglalmazódott meg, de viszonylag jelentős arányt képviselnek még a környezetfejlesztési pályázatok is. Ha a benyújtott pályázatok, mint megfogalmazott fejlesztési igények mellé rendeljük a támogatott pályázatokra vonatkozó adatokat – amelyek az OP-k keretében rendelkezésre álló forráskeretek által erősen determináltak – láthatóvá válnak a megyében az adott tématerületen megfogalmazott, de a 2007-13-as programozási időszak során ki nem elégített fejlesztési igények.

A 2014-20-as programozási időszakra ilyen értelemben előkészített projektek legnagyobb arányban a gazdaságfejlesztés tématerületen jelennek meg. A második legnagyobb projektszámmal képviselt terület a humánfejlesztés, de viszonylag magas arányt képviselnek a környezetfejlesztési projektek is. Számosságát tekintve a legkevesebb eddig még nem támogatott fejlesztési elképzelés a közigazgatás-fejlesztés, a településfejlesztés, valamint a közlekedésfejlesztés tématerületeken mutatkozik. Ha tehát a megye fejlesztési céljai közt a vidéki térségekben az életminőség javítása (pl. településfejlesztés, elérhetőség javítása, közigazgatás fejlesztése), valamint a termelői együttműködések, logisztikai központok és hálózatok kialakítása fókuszáltan megjelenik, akkor e három tématerületen különösen figyelmet kell fordítani a megfelelő színvonalú új fejlesztési projektek felkutatására (ill. inicializálására) és a kapcsolódó projektfejlesztési feladatokra.

Az OP-k rendszerének prioritásait a támogatott pályázatok darabszáma alapján sorba rendezve egy mátrix segítségével vizsgálható a megyei fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz való illeszkedés. A legnagyobb számú támogatott projekt a fejlesztési koncepció 1. „Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként” című stratégiai céljához illeszthető. Ezt követi hasonló esetszám mellett a 2. „Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése, kiemelten a magas kézimunka igényű, elsősorban könnyűipari tevékenységek (élelmiszeripar, textil- és bőripar, gépgyártás, fémfeldolgozás)” és a 6. „Mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék előállítás, feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel” című stratégiai cél. A 2007-13-as programozási ciklus OP prioritásai keretében támogatott pályázatok számán keresztül legkisebb mértékben a koncepció 3. stratégiai célja támasztható alá.

A kistérségeket görcső alá véve elmondható, hogy Tolna megyében a beérkezett pályázatok számát vizsgálva szignifikánsan kiemelkedik a Szekszárdi kistérség (a tolnai projektek csaknem fele), ami a megyéből egyedülként volt képes országos átlag felett teljesíteni. A legkevesebb pályázatot a dombóvári és a bonyhádi térségekből nyújtották be. Az igényelt támogatás tekintetében azonos kép rajzolódik ki, az országos kistérségi átlagot meghaladó érték csak Szekszárd térségében mutatkozik, a sort a Dombóvári és Bonyhádi kistérségek zárják. Ha az ezer lakosra jutó beérkezett pályázatok számát vizsgáljuk, a legaktívabb térség a megyében megint csak a Szekszárdi, de nem sokkal marad el mögötte a Tamási sem. Az egy lakosra jutó igényelt támogatás már utóbbiban volt a legmagasabb.

A megye kistérségeit tekintve a legtöbb pályázat (az összes Tolna megyei pályázat csaknem pontosan fele) a Szekszárdi kistérségből került támogatásra, ezt követi a Paksi majd a Tamási kistérség. Az 1 000 állandó lakosra jutó támogatott pályázat száma messze a megyeszékhely térségében a legmagasabb, a többi kistérség ettől jelentősen elmaradva, de kiegyenlített képet mutat. A kistérségek pályázói sikerességét – azaz, hogy a benyújtott pályázatok hány százaléka részesült pozitív támogatási döntésben – vizsgálva megállapítható, hogy Tolna megyében a legmagasabb nyerési aránnyal a Szekszárdi kistérség rendelkezik, de Dombóvár és Paks térségében is meghaladta a nyertes projektek száma az elutasítottakét.

A megítélt támogatást tekintve Szekszárd MJV térsége kimagaslóan a legjobban teljesített, a legkevesebb támogatás a Bonyhádi kistérségbe jutott. Az elnyert támogatás összegét fajlagosan, egy állandó lakosra vetítve a kistérségek teljesítményének egy reálisabb mutatószáma válik láthatóvá. Ez a mutató Tolna megye kistérségei közül a Szekszárdi és Tamási kistérségekben magasabb, de Dombóvár térsége is csak kis mértékben marad el mögöttük. A pályázói sikeresség fontos mérőszáma az elnyert támogatás mértéke az igényelt támogatáshoz viszonyítva. Tolna megye kistérségei közül ez a mutató a legjobb értékeket egyértelműen a Dombóvári kistérségben adta, ahol a támogatási igények közel 2/3-ához hozzá is juthattak a pályázók.

Tolna megye kistérségei közül a kifizetett támogatás összege a kistérségek átlagát messze meghaladó módon – ahogy az a megítélt támogatás összege, valamint a kistérség mérete alapján várható – a Szekszárdi kistérségben a legmagasabb. Kiemelkedik még a sorból a Tamási kistérség, míg a sort a Bonyhádi kistérség zárja. Tolna megye kistérségeiben összességében a kifizetések leelőrehaladottabb állapotban a Dombóvári kistérségben vannak,

ahol a teljes leszerződött támogatás állomány 70%-a kifizetésre került, de a Bonyhádi kistérségben is meghaladta a 69%-ot. Legalacsonyabb kifizetési rátával a Paksi kistérség rendelkezik, ahol a kifizetések leszerződött támogatáshoz mért aránya 52%.

Kiemelve végül a kistérségek mellet a megyeszékhely Szekszárd város teljesítményét, megállapítható, hogy a városban tervezett pályázatok jelen elemzés készítésének időpillanatáig összességében több mint 30,9 Mrd Ft támogatásban részesült az ÚMFT és ÚSZT pályázati rendszereiben, ami Tolna megye tekintetében összességében megítélt 103,4 Mrd Ft támogatási összeg közel harmada. Szekszárd részéről az ÚMFT és ÚSZT pályázati rendszereibe támogatásban részesített, az ezer lakosra jutó pályázatok száma meghaladja a 16 db-ot, ami a több mint másfélszerese Pécs és Kaposvár mutatóinak. A megyeszékhely tekintetében az egy állandó lakosra jutó megítélt támogatás több mint 900 eFt, ami a várost a megyén belüli gazdasági, infrastrukturális és társadalmi potenciálja ismeretében értelemszerűen a megyei átlag fölé emeli, és a régió másik két megyeszékhelye elé is pozicionálja.

I. KÖTET

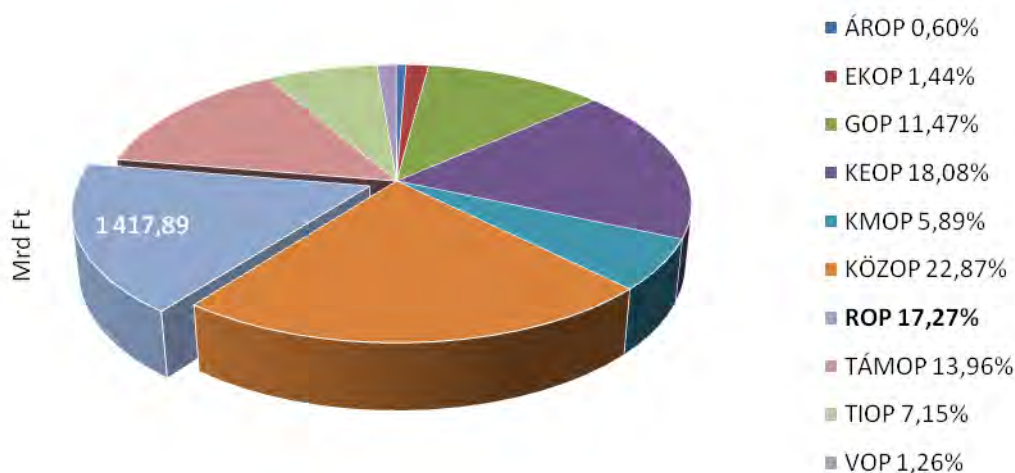
1. Az Operatív programok átfogó, regionális szintű elemzése

1.1. Az operatív programok keretében rendelkezésre álló forráskeretek elemzése

Magyarország Nemzeti Stratégiai Referenciakeretét (NSRK) végleges formájában 2007. május 7-én fogadta el az Európai Bizottság. Az Európai Unió kohéziós politikájának 2007 és 2013 közötti nemzeti szintű megvalósítását szolgáló stratégiai dokumentum a társadalmi és gazdasági különbségeket hivatott mérsékelni a Kohéziós és Strukturális Alapok forrásainak felhasználásán keresztül.

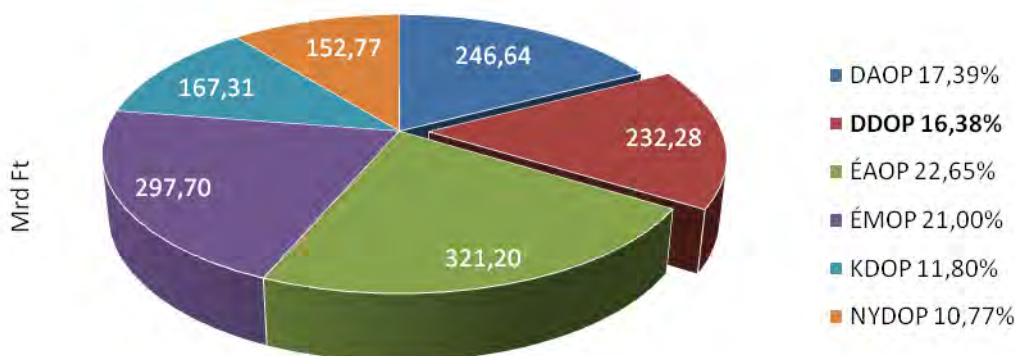
A program két átfogó célt fogalmazott meg: a foglalkoztatás bővítését és a tartós növekedés elősegítését. A célok eléréséhez hat tématerületet azonosított a terv, ide összeszontosítva a fejlesztési erőforrások jelentős részét, nevezetesen:

- a gazdaságfejlesztés,
- a közlekedésfejlesztés,
- a társadalom megújulása,
- a környezeti és energetikai fejlesztés,
- a területfejlesztés és
- az államreform.

1. ábra: A 2007-13-as időszak forráskereteinek megoszlása operatív programonként

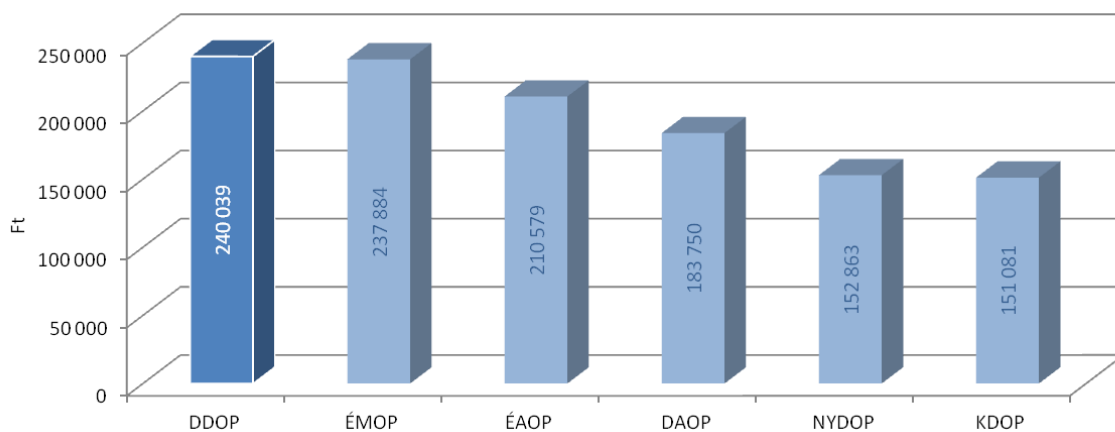
A támogatási rendszer kialakításakor hét szektorális- (ágazati-), hét regionális- és egy végrehajtási operatív program (OP) került meghatározásra. A 15 OP forrásai révén folyó áron, 15% nemzeti hozzájárulással több, mint 29 milliárd euró, azaz 8 209 milliárd forint (280 EUR/HUF árfolyamon számolva) vált elérhetővé és felhasználhatóvá hazánk számára. A legnagyobb keretösszeg a Közlekedés- (1 877 Mrd Ft) és a Környezet és Energia- (1 485 Mrd Ft) Operatív Programokra került allokálásra, de csak alig maradt el mögöttük a kimondottan a területi felzárkóztatást segítő 6 konvergencia régió OP-i (ROP) együttes forrásainak összege (1 418 Mrd Ft).

2. ábra: A 2007-13-as időszak 6 konvergencia régió ROP forráskeretének megoszlása

A ROP-ok támogatási rendszereiben elérhető források 16,38%-a, több mint 232 Mrd Ft állt rendelkezésre dedikáltan a Dél-dunántúli régió területi fejlesztésére, ezzel a régiók sorában a középmezőnyben foglal helyet.

Az abszolút értékű forrásadatok mellett beszédesebb lehet az egyes régiókra jutó ROP-os támogatási forráskereteket népességarányosan is megvizsgálni. E mutató alapján jól látható, hogy a Dél-dunántúli régióban jutott a legtöbb forráskeret egy állandó lakosra vetítve, több mint másfélszer annyi, mint a sort záró Nyugat-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon.

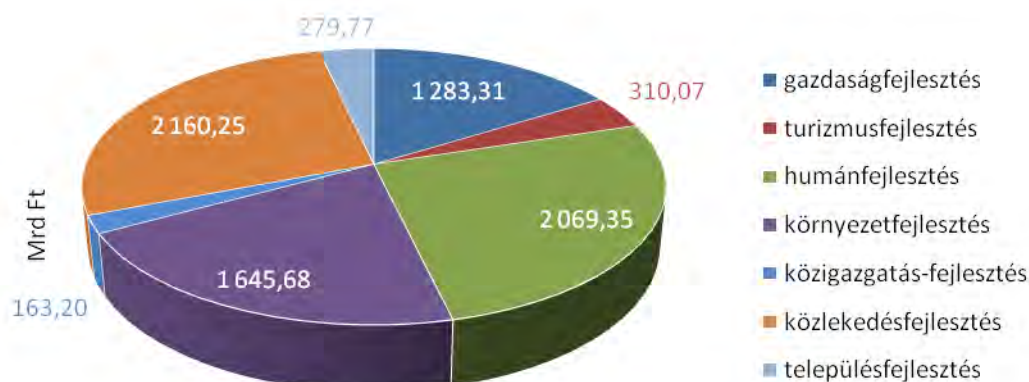

3. ábra: A 2007-13-as időszak 6 konvergencia régió ROP forráskeretének egy lakosra jutó összege

A Dél-Dunántúli OP (DDOP) – a régió leszakadásának megállítását célzó – prioritásai az alábbi területekre fókuszálnak:

- gazdaságfejlesztés (24,4 Mrd Ft keretösszeggel);
- turizmusfejlesztés (43,1 Mrd Ft keretösszeggel);
- humán infrastruktúra fejlesztés (42,9 Mrd Ft keretösszeggel);
- településfejlesztés (53 Mrd Ft keretösszeggel);
- közlekedés- és környezetfejlesztés (60,4 Mrd Ft keretösszeggel);

A DDOP esetében az ágazati programokhoz hasonlóan érzékelhető a közlekedés és környezet területen koncentrálódó források túlsúlya, akárcsak az Európa Kulturális Fővárosa (Pécs) címzett beruházásai miatt megnövekedett városfejlesztési akcióké.

4. ábra: A 2007-13-as időszak forráskereteinek megoszlása fejlesztési tématerületenként

Az ÚMFT és ÚSZT keretében fejlesztésre fordítható forrás több mint fele közlekedésfejlesztésre (27,3%) és humánfejlesztésekre (26,2%) került elkülönítésre. A közlekedésfejlesztésre a KÖZOP mellett a ROP-ok keretében is lehetőség volt kisebb volumenű projektek megvalósítására, míg a humán fejlesztések támogatása a ROP-ok mellett a TIOP és TÁMOP keretében történt.

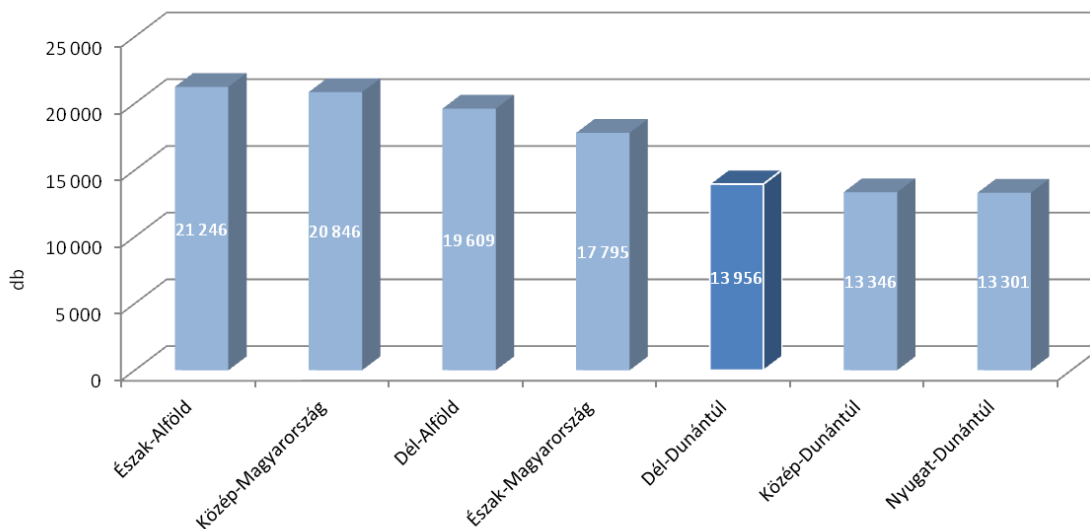
A gazdaságfejlesztés forráskerete (GOP, ROP-ok) kiegészítve a turizmusfejlesztés (ROP-ok) szintén gazdaságfejlesztést szolgáló területével hasonló arányt képvisel, mint a környezetfejlesztés. A településfejlesztésre (elsősorban a városokra fókuszálva) mindössze a források 3,5%-a lett elkülönítve, míg a legkisebb szeletet a közigazgatás-fejlesztés (ÁROP, EKOP) forrásai jelentik.

Látható tehát, hogy a ROP-ok ágazati programokkal komplementer jellege az egyes specifikus tématerületek vonatkozásában a nagy volumenű és az országos programokban megjelenő, valamint a kisebb léptékű, a területi OP-kban definiált fejlesztések tekintetében egyértelműen megmutatkozik.

A fenti számok tükrében ugyancsak megállapítható, hogy a 2007-13 közötti programozási időszak a fejlesztéspolitikája az egyébként mind mennyiségében, mind minőségi paramétereiben jelentős hiátusokkal bíró alap-infrastrukturális fejlesztésekre koncentrált az ebből fakadó versenyképességi hátrányok mérséklése, és a gazdaság ilyen irányú igényeinek minél teljesebb kiszolgálása érdekében.

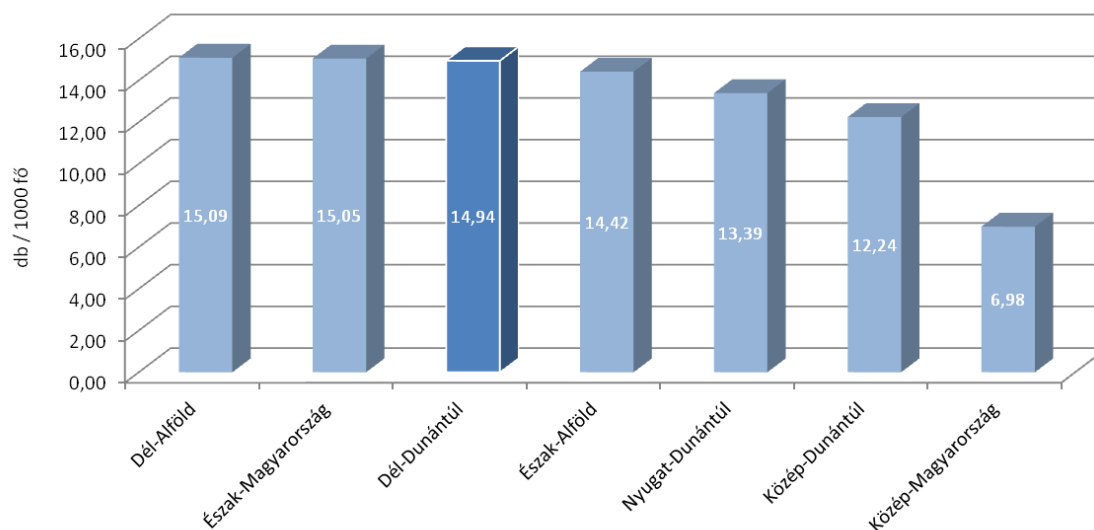
1.2. A pályázói forrásigény regionális szintű összevetése

A Dél-Dunántúl, bár az ország legkisebb lakosságszámú régiója, a beérkezett pályázatok számát tekintve, mely 2013 októberében megközelítette a 14 000 darabot, megelőzte a másik két dunántúli régiót. Ennek elsődleges oka a régió hátrányos helyzete következtében rendelkezésre álló nagyobb regionális OP-keret, mely pozitívan hatott a pályázati aktivitásra. Kilépve a Dunántúlról, országos kitekintésben megállapítható, hogy a legtöbb pályázat az Észak-Alföldről és Közép-Magyarországról került benyújtásra az ÚMFT és az ÚSZT pályázati rendszereibe.

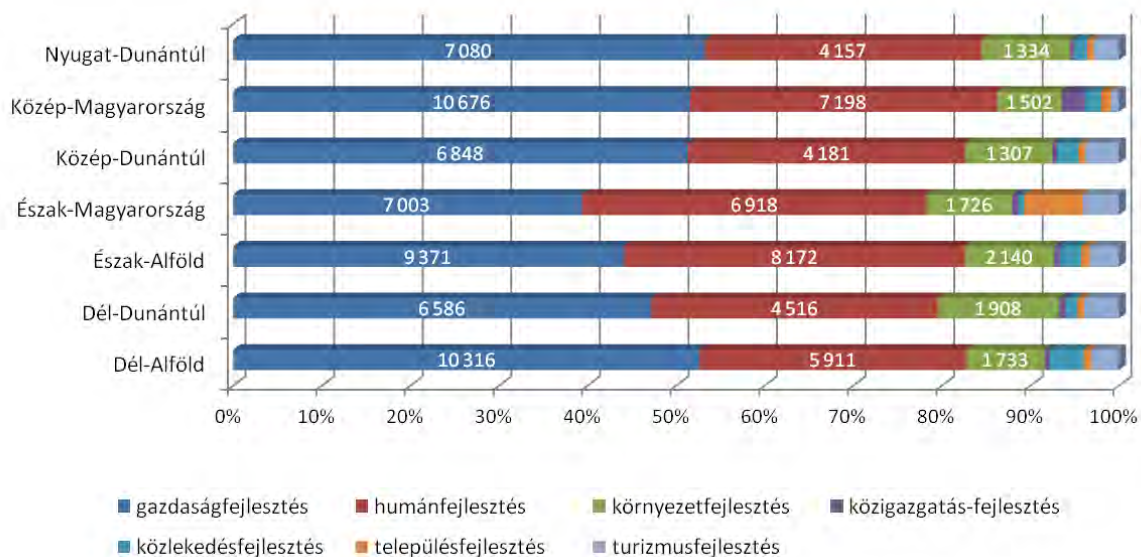
5. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma régióként

Ha a lakosságszámmal súlyozzuk a beérkezett pályázatok számát, akkor a pályázati aktivitást tekintve a Dél-Dunántúl nem sokkal elmaradva Észak-Alföldtől és Észak-Magyarországtól az élvonalban, a harmadik helyen áll a régiók rangsorában. Ezer lakosra 14,94 beérkezett Dél-dunántúli projektet regisztráltak, közel kétszer annyit, mint Közép-Magyarországon.

6. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok 1 000 állandó lakosra jutó száma régióként

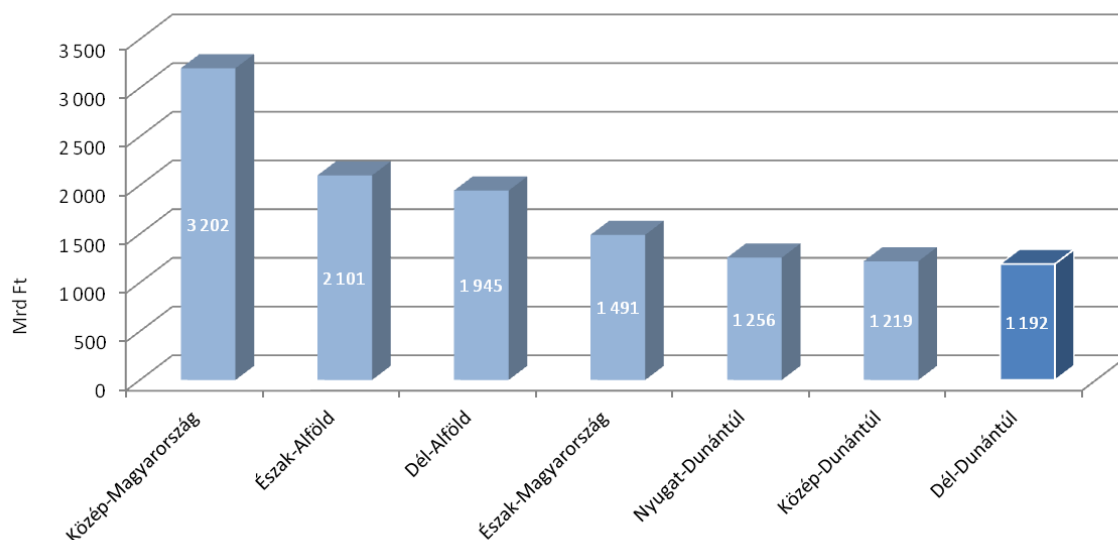
Ha a benyújtott pályázatok számának régió belüli tématerületenkénti megoszlását vizsgáljuk, elmondható, hogy országosan és az egyes régiókban is a beérkezett projektek 80%-a két tématerület, a gazdaságfejlesztés és a humánfejlesztés között oszlott meg. Ennek oka, hogy ezen a két tématerületen megjelent pályázati konstrukciókban volt leginkább lehetőség nagyszámú, viszonylag kisösszegű projekt támogatására, illetve mindkét tématerületnél a szereplők széles köre juthatott támogatási forráshoz.

7. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma régióként és tématerületenként

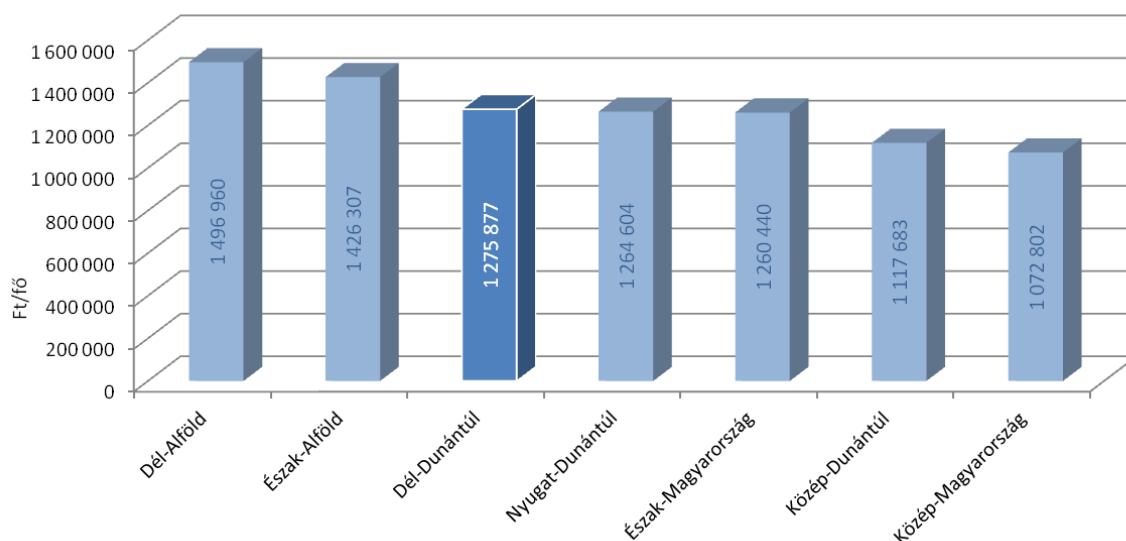
A beérkezett pályázatok számát tekintve a fejlesztési tématerületek közül a Dél-Dunántúl a környezetfejlesztési pályázatok körében áll a régiók sorában az élvonalban (1 908 db pályázattal második az Észak-alföldi régiót követve), de az országon belüli kb. 10%-os súlyát meghaladóan részesültek a régió pályázatai a turizmus- a gazdaság- és a humánfejlesztés területén is. A településfejlesztésnél a régió csak 5%-kal részesedik, melynél kevesebb arány csak Nyugat-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon mutatható ki. Az alacsony arány oka, hogy a régióban városi fókusszal a nagyobb, komplexebb fejlesztési ötletek kaptak teret, beleértve a Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa programhoz kapcsolódó projekteket is. Ezzel szemben Észak-Magyarországon a vidékfejlesztési programokat kiegészítő településfejlesztési pályázat is megjelent, melyre óriási tömegű pályázat érkezett be, ami jelentősen torzítja a tématerület pályázatainak regionális megoszlását.

Az igényelt támogatási összeg tekintetében országos viszonylatban a Dél-Dunántúl az utolsó helyen áll a régiók rangsorában, ami pusztán a rendelkezésre álló forráskeretek régiók közötti arányával – tekintve azt is, hogy az ágazati Operatív Programok forrásaiért folyó versenyben a régiók egyenlő eséllyel indulnak – nem magyarázható. A kiemelt abszorpciós képességgel rendelkező Budapestet is magában foglaló Közép-Magyarországot leszámítva is csak fele akkora összegre érkezett támogatási igény a Dél-Dunántúlon, mint a sorban a Közép-Magyarországot követő Észak-alföldi régióban.

8. ábra: ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege régióként

A fentieknél árnyaltabb képet kapunk, ha az egy főre jutó igényelt támogatást vizsgáljuk. Ez esetben régióink Dél-Alföld és Észak-Alföld után a harmadik helyet foglalja el, mely a közép mezőnyt jelenti.

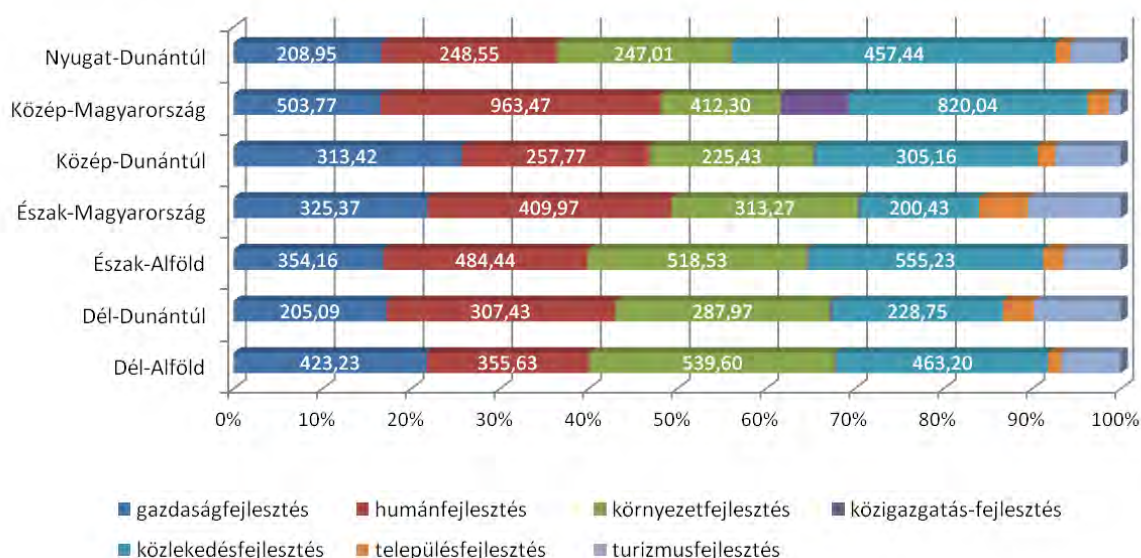
9. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás egy lakosra jutó összege régióként

A régiók sorában elért eredményeit tématerületenként vizsgálva az igényelt támogatás megoszlása tekintetében a régió súlyánál jelentősebb igényt tudott felmutatni a turizmusfejlesztés (15,75%-os részesedés), a településfejlesztés (13%) és a környezetfejlesztés (11,3%) terén. A humánfejlesztés területén a beérkezett igény a régió nagyságának megfelelő nagyságrendű volt. Ezzel szemben a gazdaságfejlesztés (8,79%) és a közlekedésfejlesztés (7,55%) területén a régió alulreprezentált. A gazdaságfejlesztés tekintetében az átlagos projektméret kisebb, mint az országos átlag jelezve, hogy elsősorban a mikro- és kisvállalkozások voltak jelen a pályázók között. A közlekedésfejlesztés területén, mivel ezek többsége kiemelt eljárásrendben került támogatásra, különösen a KÖZOP

felhívásai tekintetében az országos jelentőségű közlekedésfejlesztési projektek elkerülték a régiót. A közigazgatás-fejlesztés tekintetében nagyrészt központi, és ennek megfelelően a fővároshoz kötődő projektek kerültek finanszírozásra, melynek köszönhetően a vidéki térségek már igény szinten sem jelentek meg a pályázati rendszerben.

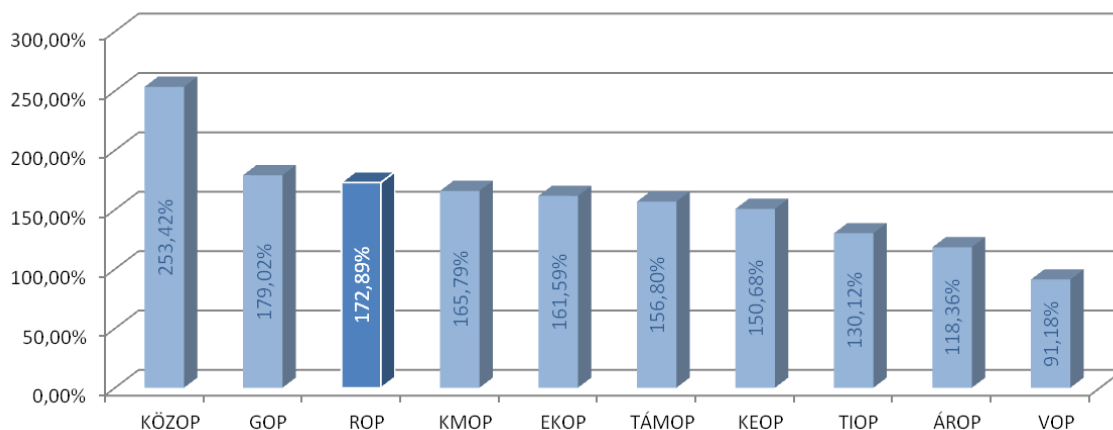
Ha az igényelt támogatások régió belüli tématerületenkénti megoszlását vizsgáljuk, látható, hogy a benyújtott pályázatok darabszámának megoszlásától eltérően itt jóval kiegyenlítettebb a tématerületek részesedése. A régiók többségében közel azonos, de meghatározó súlyt képviselnek a humánfejlesztési és a környezetfejlesztési projekteken keresztül megfogalmazott támogatási forrásigények. Nagyobb szórás mutatkozik a gazdaságfejlesztési és a közlekedésfejlesztési területeken, de a megfogalmazott támogatási forrásigények még e területeken is számottevőek minden régióban. Észak-Magyarország mellett a Dél-dunántúli régióban aránylag jelentős súlyt képviselnek e mutató szempontjából a turisztikai pályázatok, míg a többi régióban a megfogalmazott pályázati igények viszonylag alacsony hányadát teszik ki azok.

10. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege régióként és tématerületenként

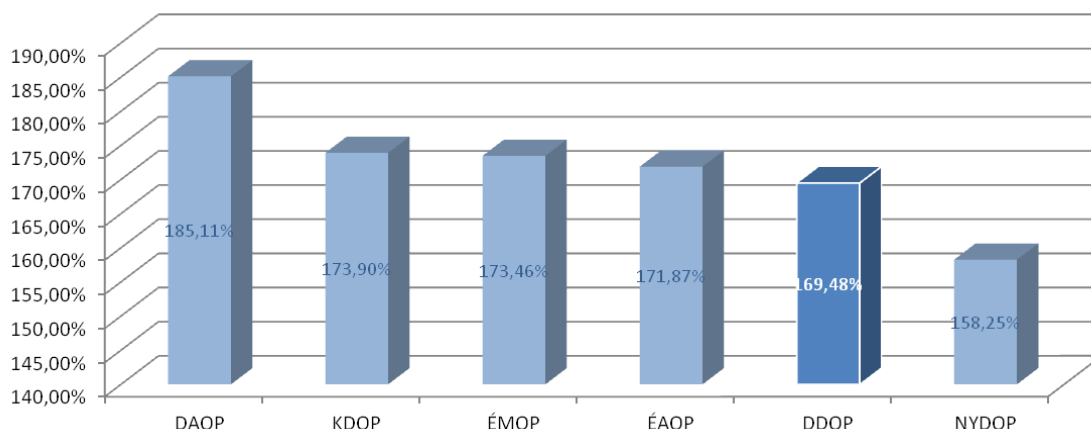
A programidőszak végéhez közeledve, 2013 októberében az Operatív Programok forrásaira beérkezett igény közel kétszerese (180%) volt a rendelkezésre álló, több mint 8 000 milliárd Ft keretösszegnek. Ez az adat annyiban torz és felülreprezentált, hogy egyes eljárásrendek esetében ugyanazon projektek többször is megjelenhettek a statisztikában, amennyiben azok első alkalommal nem kaptak támogatási döntést. Ez az oka annak is, hogy a legnagyobb „túljelentkezés” a KÖZOP esetében volt kimutatható (253%), annak ellenére, hogy ebben a programban kiemelt nagy állami beruházások kaphattak támogatást.

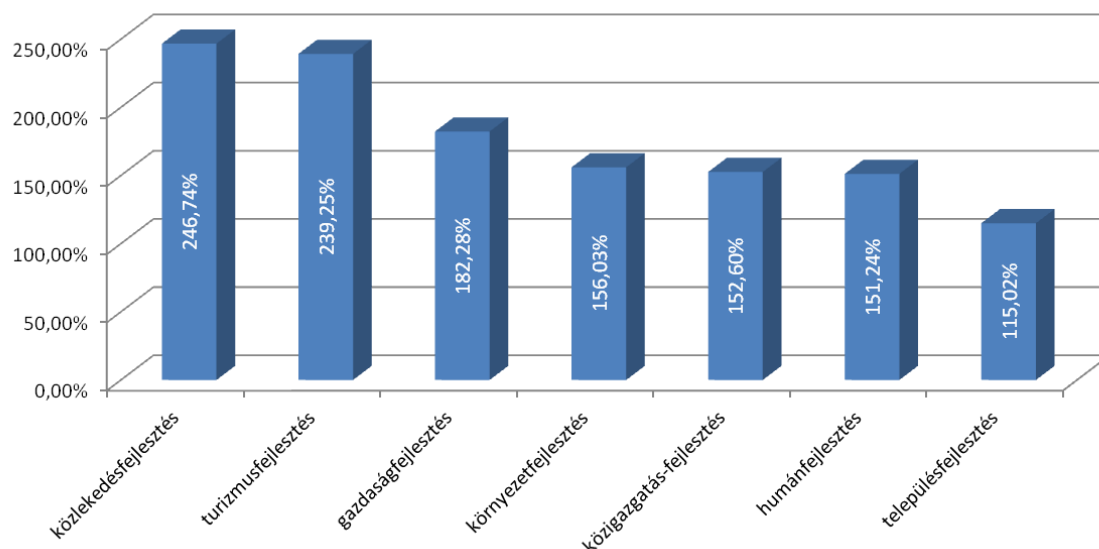
11. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett támogatás igények aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, operatív programonként

Az egyes OP-k vonatkozásában megfogalmazott pályázói igény átlagosan 150-180% között alakult, melyben a DDOP 162%-os értékkel a középmezőnyben helyezkedik el. Ezt az átlagos nagyságrendet a KÖZOP mellett a DAOP haladta meg (185%), míg ez alatt van a TIOP (130%), az ÁROP (118%) és jellegeből fakadóan a végrehajtási operatív program (VOP).

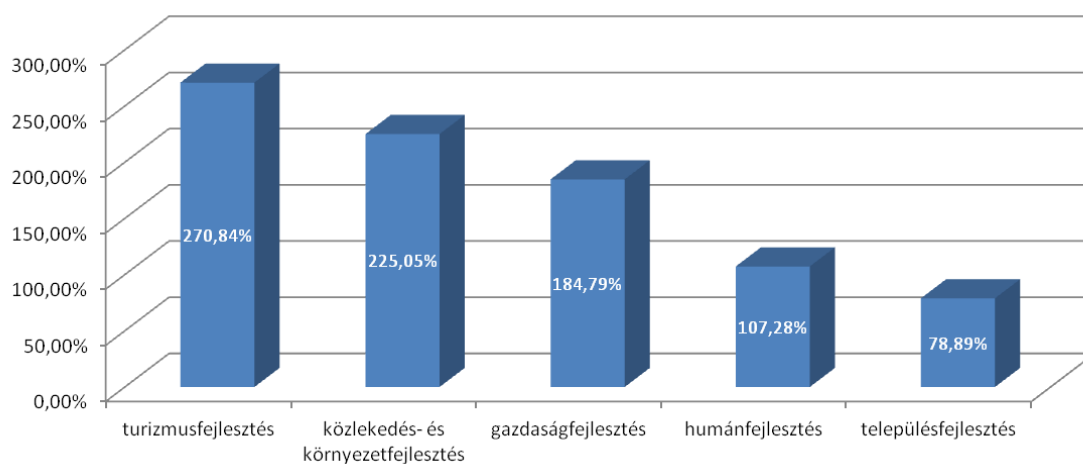
12. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett támogatási igények aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, regionális operatív programonként

Ha tématerületenként vizsgáljuk az igényeket, akkor a közlekedésfejlesztéshez hasonló nagyságú igénytúllépést mérhetünk a turizmusfejlesztés területén is, valamint kiemelkedik a gazdaságfejlesztésre beérkezett igények nagysága is. Ezzel szemben a településfejlesztésre beérkezett igények elmaradnak az említett tématerületeknél tapasztaltaktól, ami ugyancsak eljárásrendi okokkal magyarázható.

13. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett támogatás igények aránya a rendelkezésre álló kerethez képest, fejlesztési tématerületenként

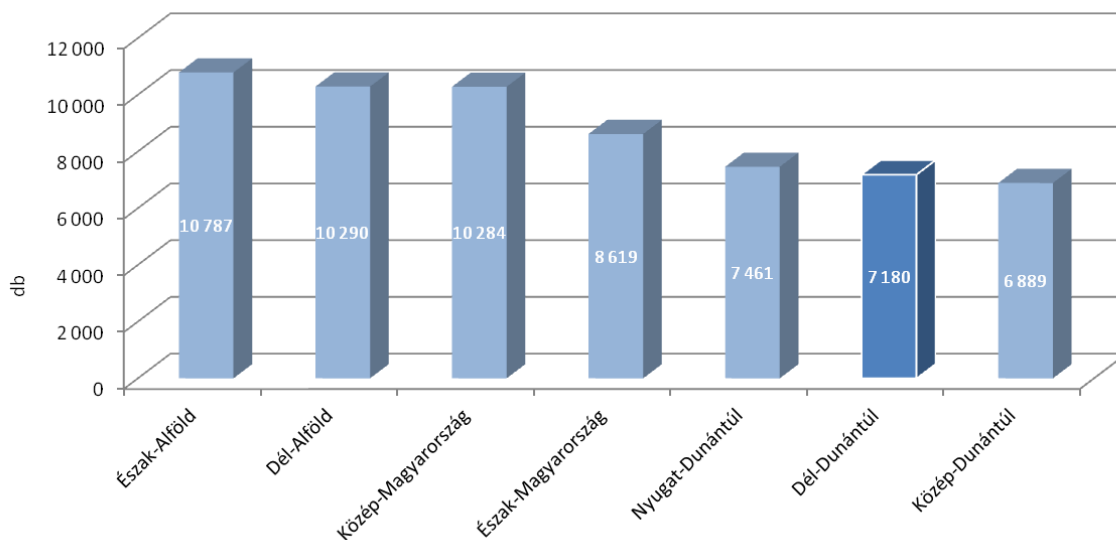
A DDOP prioritásai közül a legnagyobb túljelentkezés a turisztika területén (DDOP2), valamint a közlekedés- és környezetfejlesztés (DDOP5) esetén mutatkozik, de átlag feletti igény jelentkezett a gazdaságfejlesztésre is (DDOP1). Ezzel szemben a településfejlesztésnél megjelenő érték (79%) magyarázata, hogy a prioritás eljárásrendi sajátosságai okán (kétfordulós, illetve kiemelt eljárásrend) a beérkezett projektek támogatásban is részesültek, másrészt az önkormányzati projekteket érintő, közkiadás alapú pénzügyi elszámolás miatt a projektek önereje is az OP keretét csökkenti. Mindezek figyelembe vételével e fejlesztési tématerület esetén is közel 100%-os értéket kapunk.

14. ábra: A DDOP keretében beérkezett támogatási igények aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, fejlesztési tématerületenként

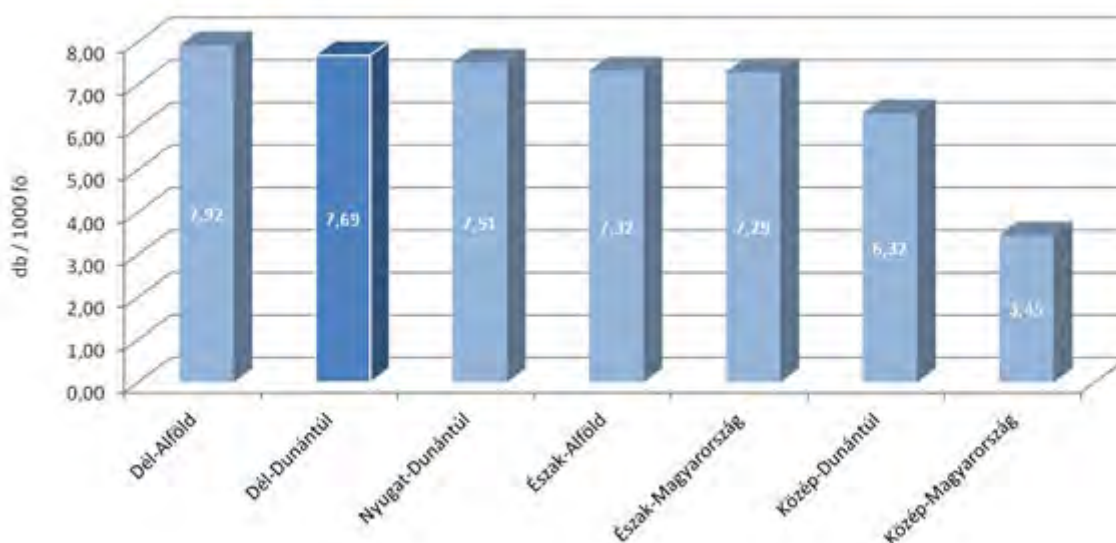
1.3. A kötelezettségvállalások regionális szintű jellemzése

A Dél-Dunántúlon 7 180 projekt nyert támogatást, mely az ÚMFT és ÚSZT rendszereiben támogatott 62 687 projekt 11,5%-a. Ezzel a Dél-Dunántúl a régiók sorában Közép-Dunántúlt megelőzve az utolsó előtti helyen áll. Kiemelve a kimondottan az adott régió rendelkezésére álló forrásokat biztosító ROP-okat elmondható, hogy a DDOP vonatkozásában a beérkezett pályázatok 51,45%-a kapott támogatást, ami az országos átlagot meghaladó érték. Ebből a szempontból Nyugat-Dunántúl (56%) kimagasló szintet ért el, míg a legalacsonyabb támogatási arány Észak-Magyarországon (48,4%) volt.

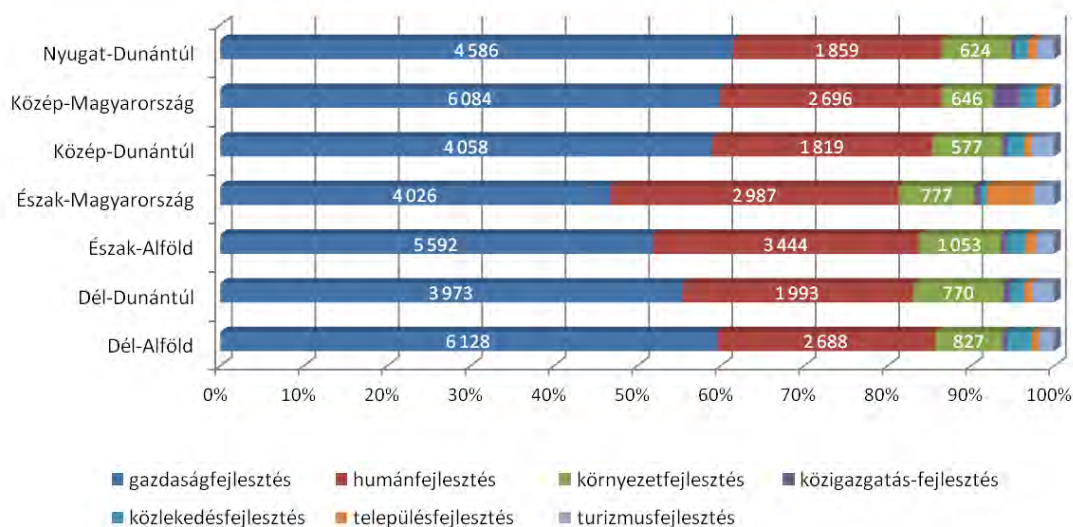
15. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma régióként

A támogatott pályázatok számát a régiók lakossága tükrében vizsgálva elmondható, hogy a Dél-Alföld után a Dél-Dunántúlon jutott a legnagyobb számú projekt ezer állandó lakosra. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a Dél-Dunántúlon az átlagos projektméret relatíve alacsony.

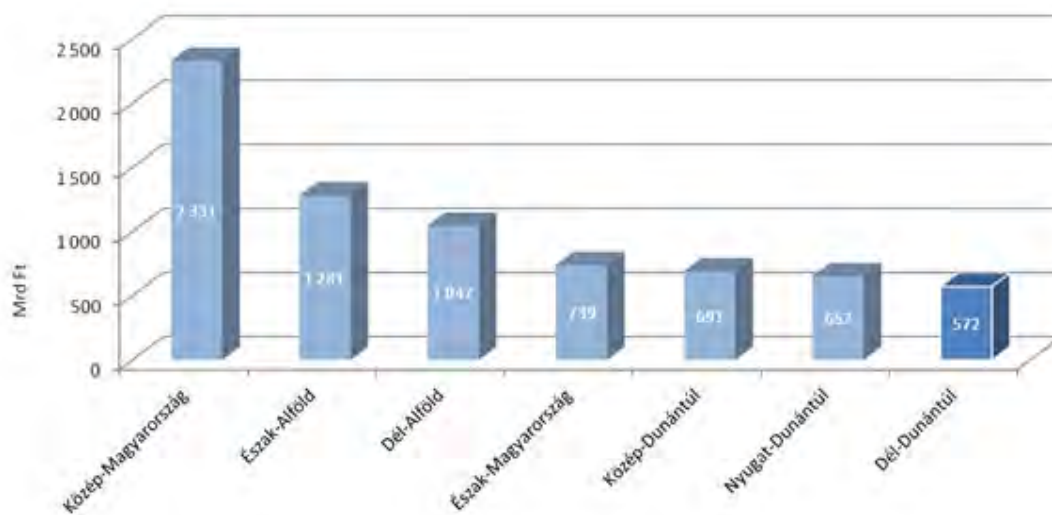
16. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok 1 000 lakosra jutó száma régióként

A támogatott pályázatok számának tématerületi megoszlása tekintetében a régióban hasonló tématerületek emelhetők ki, mint amit a beérkezett projektek számának vizsgálatakor tettünk, tehát ahol nagyszámú projekt érkezett be, ott nagyobb eséllyel több is kapott támogatást. Ennek megfelelően minden régióban arányaiban a legtöbb támogatott projekt a gazdaságfejlesztés tématerületen mutatható ki, amelyet a humánfejlesztés tématerület követ. Ha az adott tématerületen a régiók közti megoszlást nézzük megállapítható, hogy a régiók átlaga feletti részesedést mutatnak a Dél-Dunántúlon a turisztikai és környezetfejlesztés területén támogatott projektek. Míg a gazdaságfejlesztés, a közlekedésfejlesztés és a településfejlesztés átlag alatti támogatott darabszámmal rendelkezik.

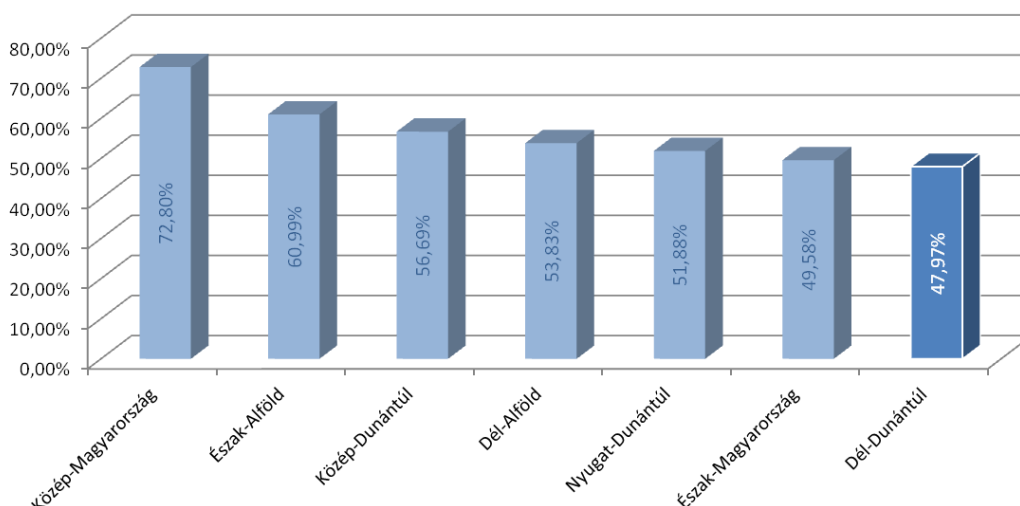
17. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma régióként és tématerületenként

Az ÚMFT és ÚSZT rendszereiben megítélt támogatás a Dél-Dunántúlon összességében 571,5 milliárd forintot tesz ki, mely a legkisebb a régiók viszonylatában. Mindez az országosan megítélt támogatás mindössze 7%-át jelenti, amely elmarad a régió statisztikai mutatói alapján elvárható mértéktől, a Budapest miatt különleges státuszú Közép-Magyarországot követő Észak-alföldi régióban megítélt támogatás összegének kevesebb, mint felét adja.

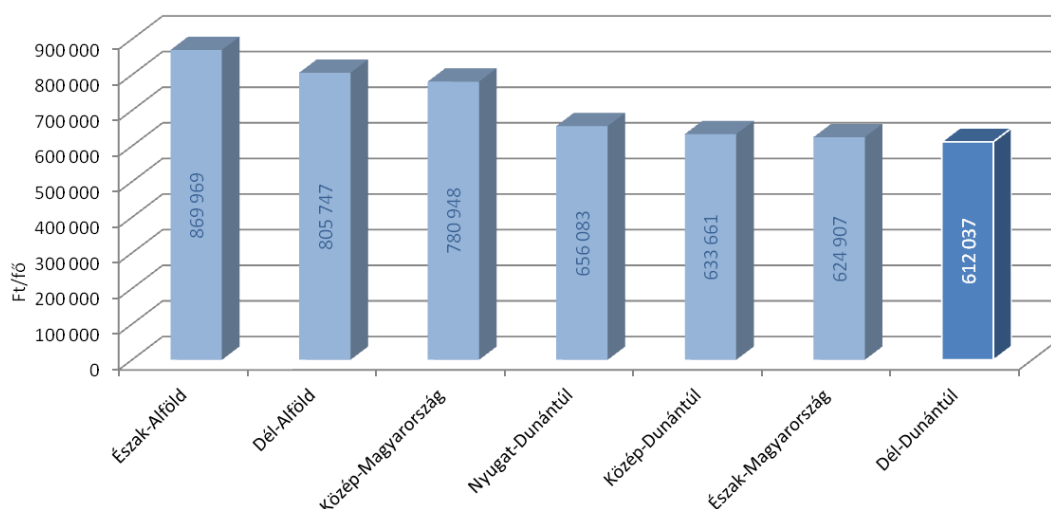
18. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege régióként

A Dél-dunántúli projektek átlagos nagysága (79,6 millió Ft) mindössze a 60%-át éri el az országos átlagnak és a legkisebb a régiók között. Tehát a régióban nagyobb számú kis költségvetésű projekt valósult meg, mint az ország többi területén, amit mutat a közlekedésfejlesztés területén kimutatható szerény részesedés is. A támogatási összeg aránya az igényelt támogatáshoz képest szintén a Dél-Dunántúlon a legalacsonyabb, nem éri el a 48%-ot, míg az országos átlag 55%.

19. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt és megítélt támogatás összegének aránya régióként

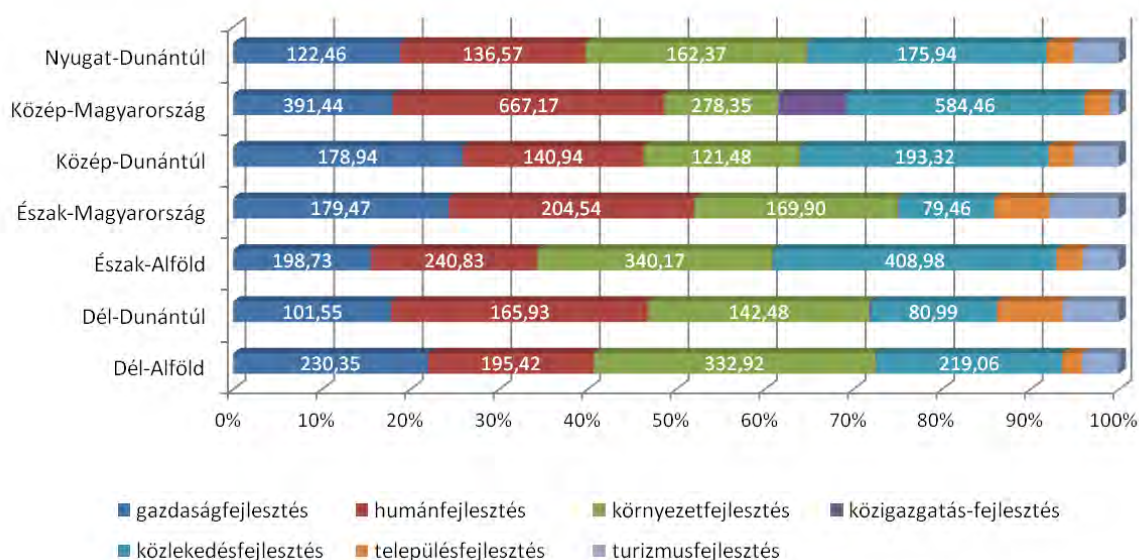
A régiók teljesítményét realisabban összevethetővé tevő fajlagos értéket tekintve is elmondható, hogy a Dél-Dunántúlra jutott a legkevesebb megítélt támogatás, egy lakosra 612 ezer Ft támogatási összegben. Fajlagosan a legtöbb támogatás az Észak-Alföldre érkezett, mely érték 42%-kal magasabb, mint a Dél-Dunántúlon. Figyelembe véve, hogy a támogatott pályázatok számának fajlagos értéke a Dél-Dunántúlon a második legmagasabb értékű, ugyanakkor a megítélt támogatás szempontjából a régió e mutató tekintetében utolsó a sorban, jól láttatja, hogy a régióban a támogatott pályázatok körében is nagyszámú, de relatíve alacsony támogatási összegű pályázat dominál.

20. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás egy lakosra jutó összege régióként

A megítélt támogatás nagyságát tekintve a Dél-Dunántúlon csak a településfejlesztés és a turizmusfejlesztés területén érzékelhető a régiók átlagát meghaladó, ill. megközelítő támogatási összeg. Mindkét tématerület forrásai decentralizáltan a regionális operatív programok keretében kerültek felhasználásra. Tématerületenként tekintve a régiók sorrendjét, a Dél-Dunántúlon arányaiban a legmagasabb megítélt támogatási összeg a településfejlesztés területén mutatható ki, melyhez hozzájárul a Pécs2010 EKF program megvalósítása. Ezzel együtt is Közép- és Észak-Magyarországra volumenében több forrás érkezett, mint a Dél-Dunántúlra. A legkisebb arányban a Közlekedésfejlesztés területén tudott érvényesülni a régió (4,65%), de a gazdaságfejlesztési forrásokból is szerény mértékben tudtak részesedni a régió szereplői (7,24%), ez utóbbi tématerületen a Dél-Dunántúl könnyelhetette el a legkevesebb elnyert támogatási összeget.

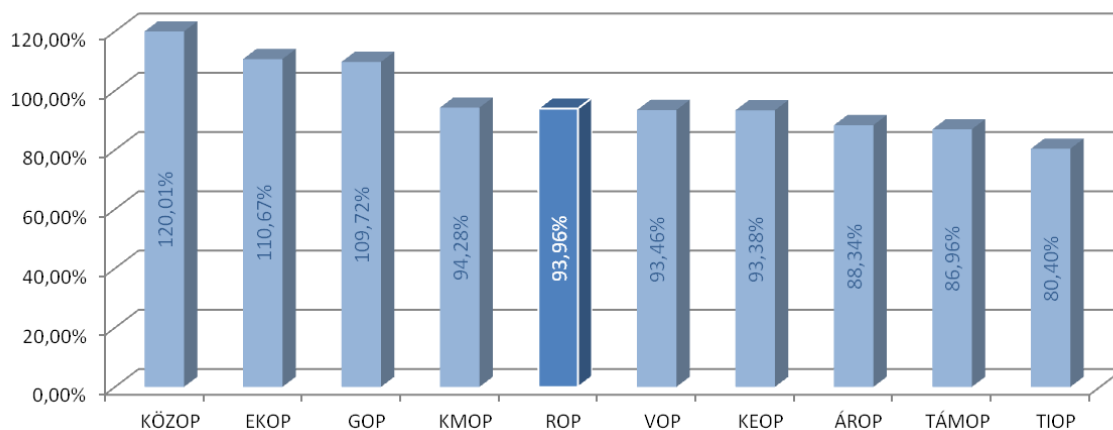
Régióként az egyes tématerületek megoszlását az elnyert támogatások vonatkozásában érzékelhető, hogy a régiók több mint a felében a közlekedésfejlesztési pályázatok játszanak meghatározó szerepet, ugyanakkor a Dél-Dunántúlon e tématerület részesedése csekélyebb. Régiókban a humánfejlesztés és a környezetfejlesztés tématerületek nagyobb súlya figyelhető meg.

21. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege régióként és tématerületenként

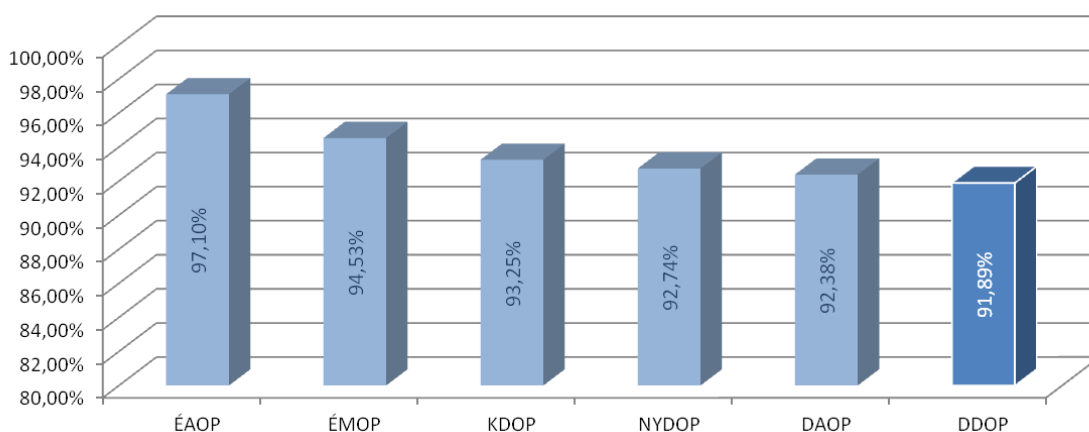
A megítélt támogatás a KÖZOP, az ÁROP és a GOP esetében már meghaladja a program keretösszegét. A rendelkezésre álló forráskeret lekötésében a TIOP van jelentősebben elmaradva, ahol mindössze a keret 80%-ára született támogatói döntés.

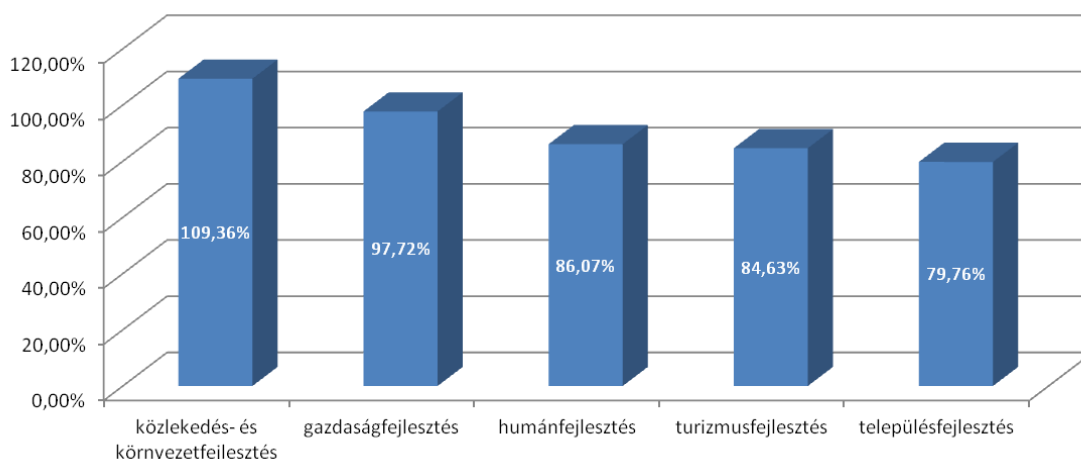
22. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítelt támogatás aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, operatív programonként

A ROP-ok mindegyike már a teljes 2007-13-as programozási ciklusra rendelkezésre álló keret több mint 90%-át lekötötte, a DDOP esetében ez az arány közel 92%-os. Itt szükséges megjegyezni, hogy a ROP-ok esetében a tényleges lekötés a közkiadás-alapú elszámolásra való áttérés miatt ennél magasabb. Az egyes ROP-ok között viszonylag kismértékű szórás mutatható ki, közülük az ÉAOP emelkedik ki 97,5%-os teljesítményével.

23. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítelt támogatás aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, regionális operatív programonként

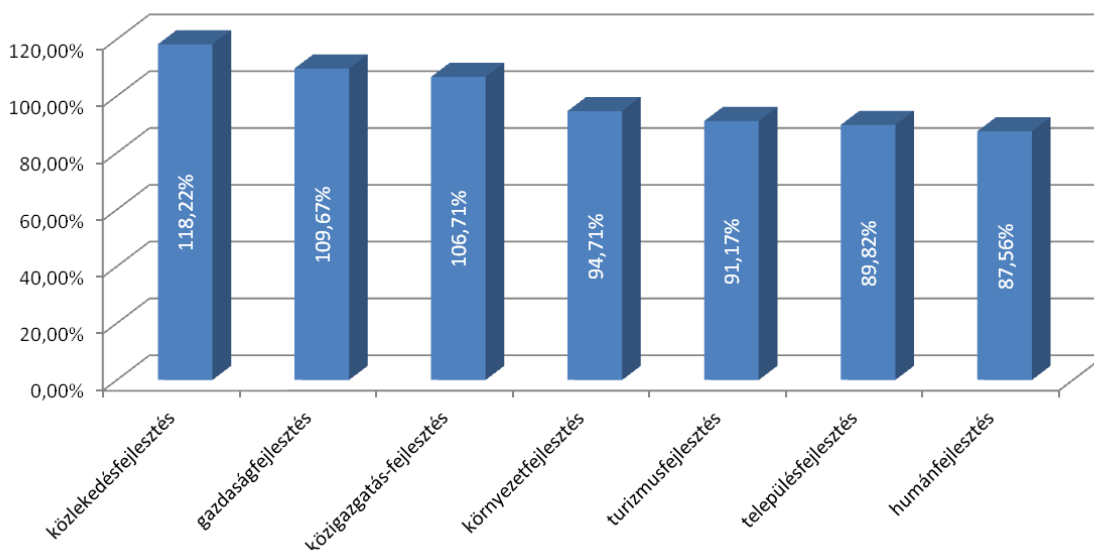
Részletesebben megvizsgálva a DDOP prioritásait, ha a támogatási összeget viszonyítjuk a rendelkezésre álló forráskerethez, akkor látható, hogy a környezet- és közlekedésfejlesztés prioritás esetében a lekötött összeg meghaladja a keretösszeg 109%-át, míg a gazdaságfejlesztés 98%-on áll. Ugyanakkor a településfejlesztési-, a turisztikai és a humán közszolgáltatás fejlesztési prioritásnál 80-86%-os értékek mutatkoznak. Legalacsonyabb a lekötési arány a településfejlesztés tématerületet felölelő DDOP 4. prioritás esetében.

24. ábra: A DDOP keretében megítélt támogatás aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, fejlesztési tématerületenként

Ha valós képet akarunk kapni a tényleges lekötés mértékéről, akkor a közkiadás szintjét kell vizsgálnunk. Ezen az alapon a DDOP a keret 106%-áig lekötötte forrásait (246 Mrd Ft). E metodika alapján az egyes prioritások teljesítményei is jobb eredményt mutatnak: a gazdaságfejlesztés és a turizmus is 100% feletti lekötést jelez, a településfejlesztés pedig közelíti a 100%-ot.

Tématerületenként vizsgálva a megítélt támogatás arányát a keretösszeghez, azt tapasztaljuk, hogy a közlekedésfejlesztés, a közigazgatás-fejlesztés és a gazdaságfejlesztés területén a megítélt támogatás már meghaladta a rendelkezésre álló keretösszeget, míg a humánfejlesztések esetén a lekötés 87,56%.

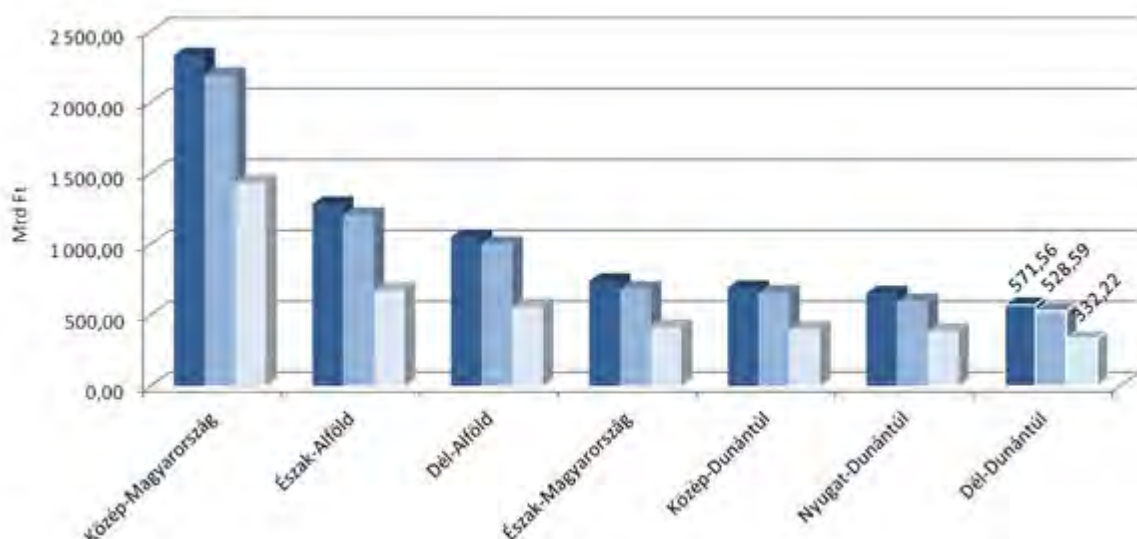

25. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás aránya a rendelkezésre álló forráskerethez képest, fejlesztési tématerületenként

1.4. A kifizetések állása regionális szinten

A Dél-Dunántúlon 332 Mrd Ft támogatás került kifizetésre, mely a legkevesebbnek tekinthető a régiók között, bár szükséges figyelembe venni, hogy a megítélt támogatási összeg is ebben a régióban a legalacsonyabb. Ugyanakkor elmondható, hogy a Dél-dunántúli régióban a leszerződött támogatás 63%-a már kifizetésre került, amely meghaladja az országos átlagot (54%), magasabb kifizetési arány csak Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon mutatható ki.

26. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt, leszerződött és kifizetett támogatás összege régióként

A kifizetések abszolút értékének megoszlása a régiókban tématerületenként nagyban függ a megítélt és leszerződött támogatás nagyságától, ezért a régióban ott tapasztalható nagyobb arányú kifizetés, ahol a megítélt támogatás is nagyobb arányú. A Dél-Dunántúlon kiemelkedik a Településfejlesztés téma területe, ahol is az országos összes kifizetés 21,58%-a realizálódott a régióban, amely elsősorban a Pécs2010 EKF projekteknek köszönhető. A többi tématerület esetében átlagos, vagy átlag alatti arány tapasztalható a Dél-Dunántúlon. Ki kell emelni, hogy a közlekedésfejlesztés témakörében kifizetett támogatás mindössze 3,7%-a érkezett a régióba.

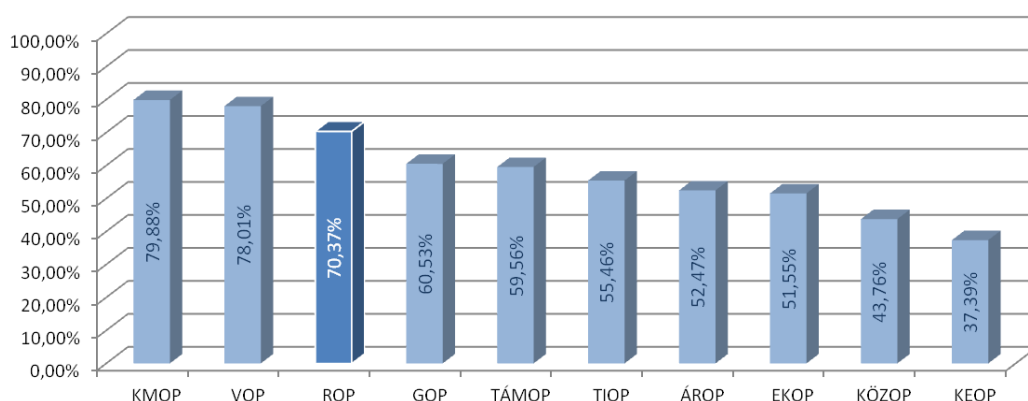
A Dél-Dunántúlt tekintve a turizmusfejlesztés témakörét leszámítva, minden területen átlag fölötti a kifizetési arány a leszerződött támogatási összeghez viszonyítva. A kifizetés lassabban halad a nagy infrastrukturális fejlesztéseket felölelő tématerületeknél. A kifizetési arány nagyságát tématerületenként a régióban az alábbi táblázat mutatja.

Tématerület	Dél-Dunántúl	Országos átlag
településfejlesztés	90,38%	75,00%
közigazgatás-fejlesztés	77,55%	51,79%
humánfejlesztés	68,69%	61,74%
gazdaságfejlesztés	68,20%	65,33%
közlekedésfejlesztés	59,90%	47,27%

Tématerület	Dél-Dunántúl	Országos átlag
turizmusfejlesztés	54,54%	59,22%
környezetfejlesztés	45,83%	41,79%

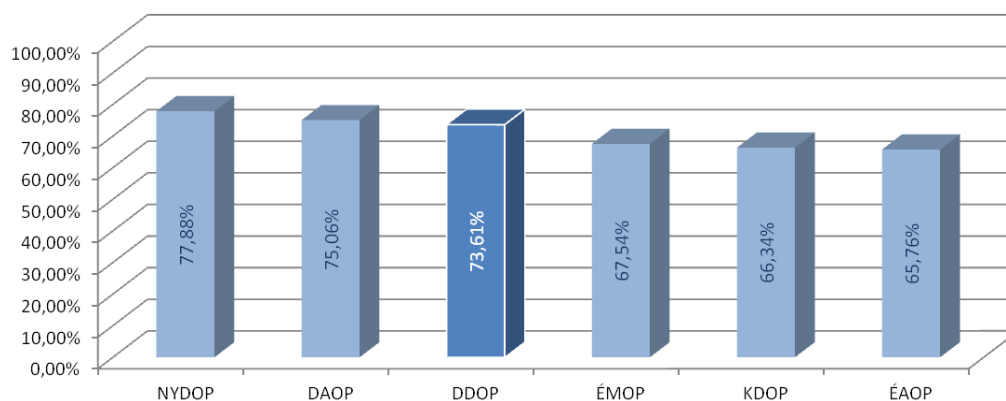
1. táblázat: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás aránya régióként és tématerületenként

Kimagasló a kifizetés szintje a településfejlesztési területen, míg a környezetfejlesztés esetén a leszerződött összeg több mint fele nem került még kifizetésre. Ha a ROP-ok szerepét részletesebben megvizsgáljuk, látható, hogy a regionális programok mindegyike esetében jelentősen előrébb tart a kifizetés, mint az ágazati programoknál (kivételt képez a végrehajtást segítő VOP). Míg a 6 konvergencia ROP átlagos kifizetési szintje meghaladja a 70%-ot, addig a GOP 10 százalékponttal marad el ettől. A KEOP kifizetési szintje 37%, a KÖZOP 43%-on áll. A fentiekből egyben az is kiolvasható, hogy a kifizetés tekintetében sereghajtó környezetfejlesztés tématerület elmaradása elsősorban az ágazati KEOP pályázatoknak tudható be.

27. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás aránya operatív programonként

A DDOP 74%-os kifizetési arányát az ágazati programelemek is magában foglaló Közép-Magyarországi OP-t leszámítva csak a Nyugat-Dunántúli OP és a Dél-Alföldi OP haladja meg. Érdeemes ugyanakkor kiemelni, hogy a konvergencia ROP-ok között a kifizetési ráták tekintetében közel nincs olyan szignifikáns eltérés, mint az ágazati operatív programok között.

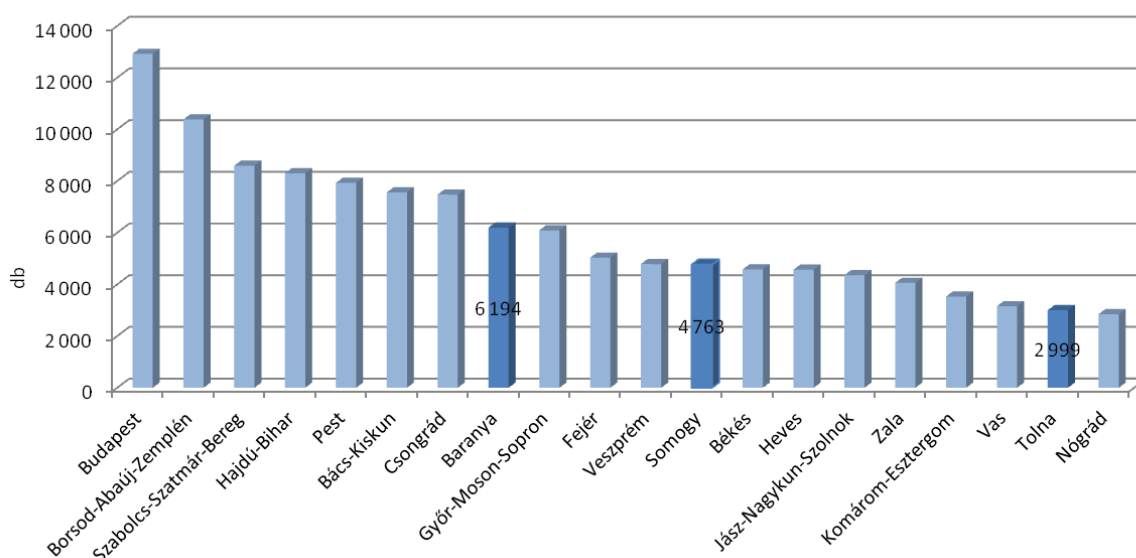
28. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás aránya regionális operatív programonként

2. Területi alapú, megyei statisztikák és az Operatív Programok megyei szintű forrásallokációjának elemzése

2.1. Megyei szintű összehasonlító elemzés

2.1.1. A pályázói forrásigény megyei szintű összevetése

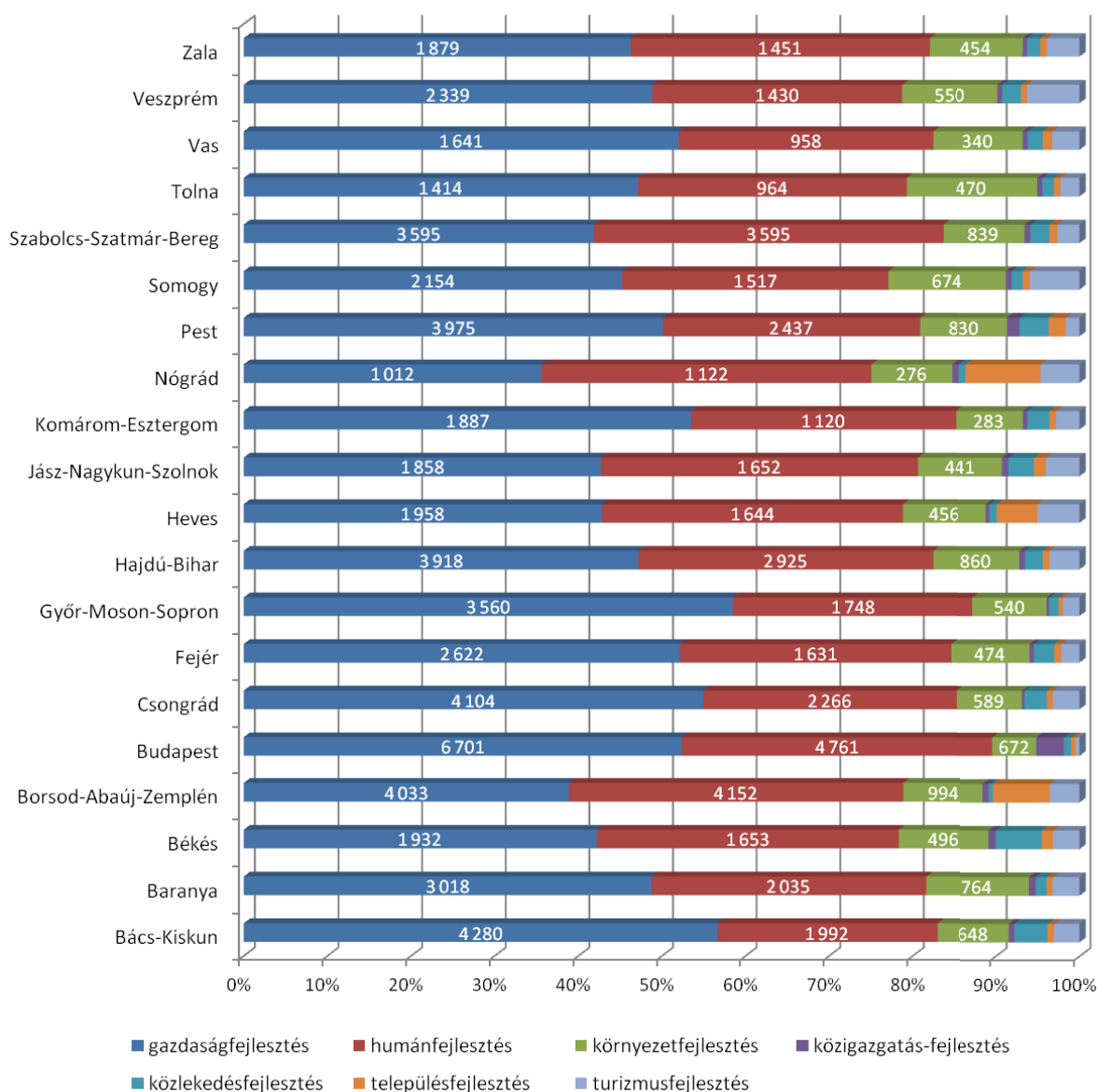
2013. október 11-ig az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programok támogatási rendszereiben nyilvántartott felhívásokra országosan összesen 123 026 db pályázat került benyújtásra. A legtöbb pályázat Budapestről (12 920 db), a főváros kivételével a megyéket tekintve Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből (10 382 db) érkezett. Tolna megyéből az országos (megye) átlagnál (5 641 db) jóval kevesebb számú, mindösszesen 2 999 db pályázatot regisztráltak. Tolna pályázói aktivitását tekintve a régiós „versenytársakhoz” mérten is elmaradást mutat, Baranya megyében több mint kétszeres benyújtott pályázatszám (6 194 db) jellemző, de Somogyban is másfélszeres érték (4 763 db) mérhető.

29. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma megyénként

A pályázati aktivitást fejlesztési tématerületenként vizsgálva megállapítható, hogy országos szinten a benyújtott pályázatok legnagyobb száma a gazdaságfejlesztés (58 255 db) és a humánfejlesztés (42 976 db) tématerületekhez köthető. Tolna megyében az arányok az országos jellemzőkhöz hasonlóan alakultak, legtöbb pályázat itt is a gazdaságfejlesztés (1 414 db) és a humánfejlesztés (964 db) tématerületekről érkezett, de nagyságrendjében meghatározó a környezetfejlesztési (470 db) témájú pályázatok száma is. Gazdaságfejlesztési tématerületen Tolna a megyék országos átlagának (2 694 db) felét elérve, a megyék sorában az utolsó harmadban foglal helyet. E tárgykörben a legtöbb pályázatot Bács-Kiskun és Csongrád megyék nyújtották be. Humánfejlesztési tématerületen Tolna szintén a megyék országos átlagának (1 910 db) közel 50%-át elérve, a megyék sorában az utolsó harmadban helyezkedik el. E tárgykörben a legtöbb pályázatot Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék nyújtották be. A környezetfejlesztési pályázatok tekintetében Tolna

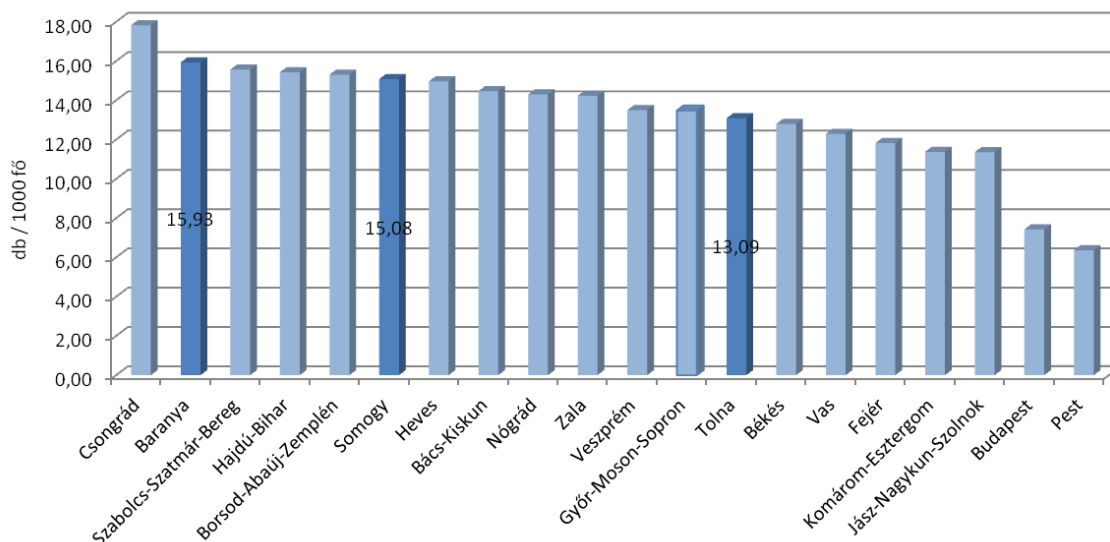
már a megyék átlagát (578 db) megközelítő számban nyújtott be pályázatot. Közigazgatás-fejlesztési pályázat Budapestet (424 db) és Pest megyét (118 db) leszámítva a többi fejlesztési területhez mérten minden megyében rendkívül alacsony számban került benyújtásra, Tolna megye (19 db) e téma területén jóval a megyék átlaga (39 db) alatt teljesített. Darabszámát tekintve Tolna megyéből közlekedésfejlesztést célzó pályázatokból is viszonylag kevés (41 db) érkezett be, a megyék átlaga e területen 123 db. A legaktívabb megyék Pest, Bács-Kiskun és Békés megyék. Hasonlóan alacsony Tolna megyében a településfejlesztés téma területén beadott pályázatok száma (23 db) a megyék átlagához képest (108 db). Nem sokkal jobb a helyzet a turizmusfejlesztés tárgykörében benyújtott pályázatok kapcsán, itt Tolna megye a mindössze 68 db beadott pályázattal a megyék átlagánál (189 db) lényegesen alacsonyabb aktivitást mutatott.

30. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma megyénként és téma területenként

Ha fajlagosan, 1 000 állandó lakosra vetítve nézzük a megyék pályázati aktivitását, elmondható, hogy a 13 db beadott pályázattal Tolna megye a kis mértékben az átlag alatt teljesítő megyék között foglal helyet (a megyék országos átlaga 14 db), a régióba tartozó

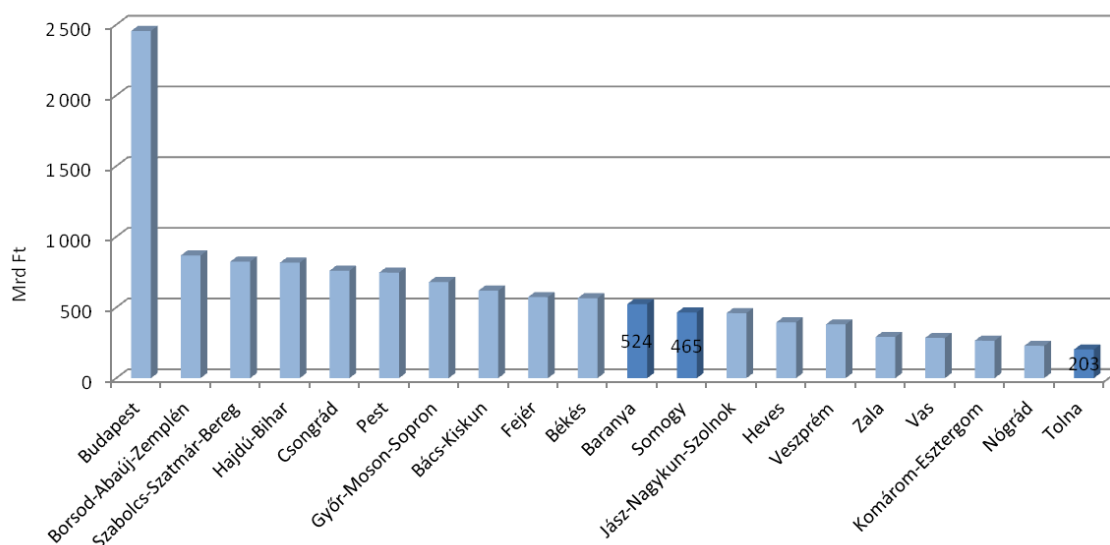
szomszédos megyék közül Baranya (15,9 db) és Somogy (15,07 db) megye is jobb értéket mutat.

31. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok 1 000 lakosra jutó száma megyénként

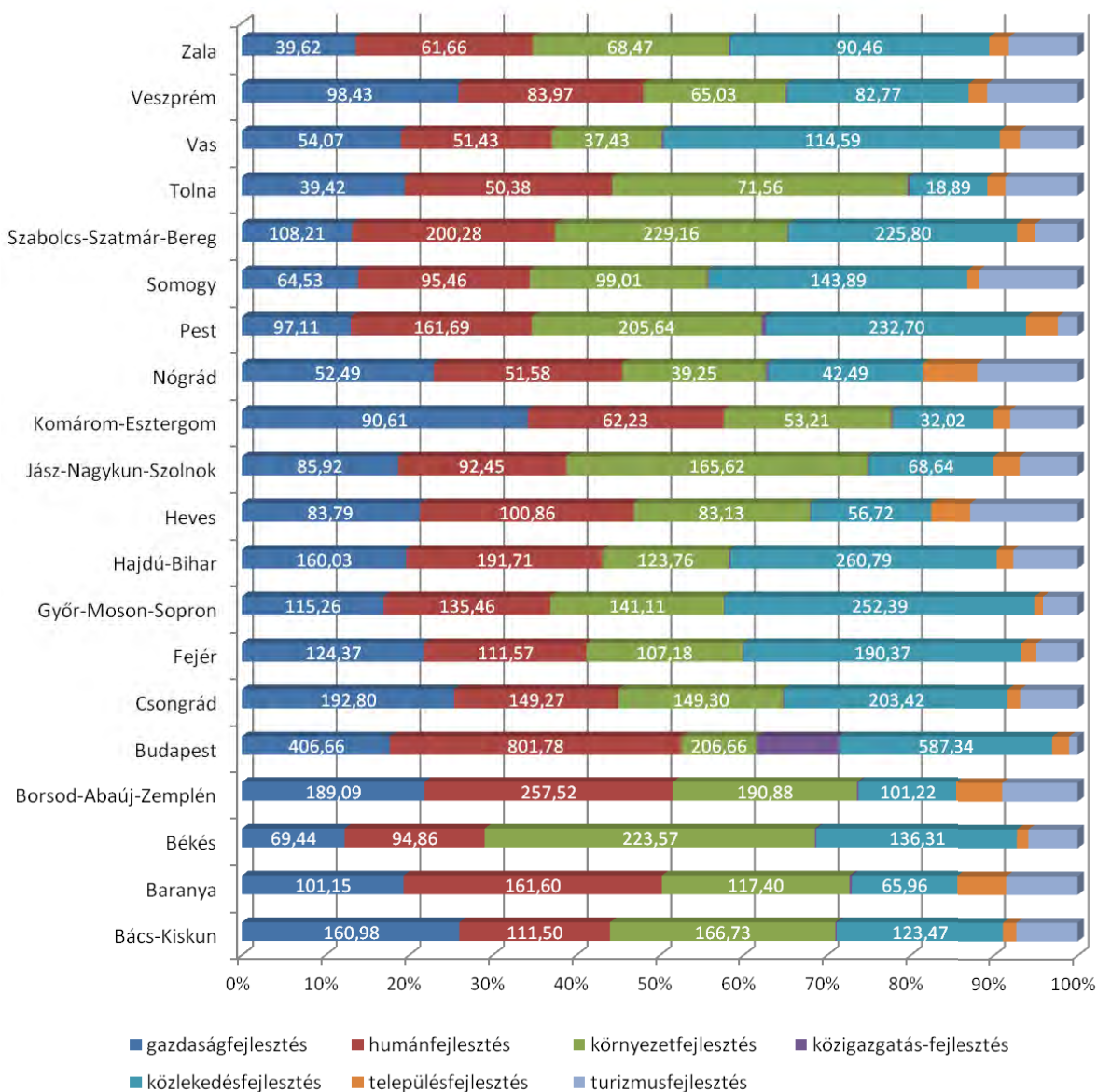
Azon túl, hogy a pályázói igények fejlesztési irányokhoz, célterületekhez igazított vizsgálatának egyik legfontosabb alapját a projektek száma jelenti, szükséges kitekintést adni a megfogalmazódott támogatási igény összegére vonatkozó mutatószámokra is.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programok keretében a benyújtott pályázatokban országosan összesen 14 838 Mrd Ft támogatási igény került megfogalmazásra. A legmagasabb pályázati igény - összhangban a benyújtott pályázatok darabszámával – Budapestről érkezett (2 455 Mrd Ft), ezt kivéve a megyék sorát Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Hajdú-Bihar megyék vezetik. Tolna megye a megyék átlagának (523 Mrd Ft) kevesebb, mint fele összegre nyújtott be támogatási igényt összesen 202,7 Mrd Ft értékben. A régióbeli megyék sorában ez az összeg a somogyinak kevesebb, mint a fele, a baranyainak pedig a 40%-át sem éri el.

32. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege megyénként

A fejlesztési tématerületek közül országos szinten messze a legnagyobb támogatási igény a közlekedésfejlesztési pályázatok révén fogalmazódott meg, összesen több mint 5 330 Mrd Ft összegben. Ezt követik a humánfejlesztések és a környezetfejlesztési projektek. Tolna megyében az arányok jelentősen eltérnek az országos jellemzőktől, itt a legmagasabb támogatási igény a humánfejlesztés terén jelent meg (71,5 Mrd Ft), ezt követik a környezetfejlesztés (50,4 Mrd Ft) majd a gazdaságfejlesztés (39,4 Mrd Ft) területek. Tolnában közlekedésfejlesztési projektekre aránylag kevesebb támogatási igény (18,9 Mrd Ft) érkezett be, közel azonos összegű, mint a turisztikai fejlesztések (17,4 Mrd Ft) kapcsán. A fentiekből is jól látható, hogy Tolna megyében az egyes tématerületeken mért beérkezett darabszám jól korrelál a tématerületek benyújtott támogatási igény alapján felállított sorrendjével (az első három helyen ugyanazon tématerületek foglalnak helyet), azaz amely tématerületen nagy számban nyújtottak be pályázatot, ott azok általában magas támogatási összegű projektek sokaságából álltak.

33. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege megyénként és tématerületenként

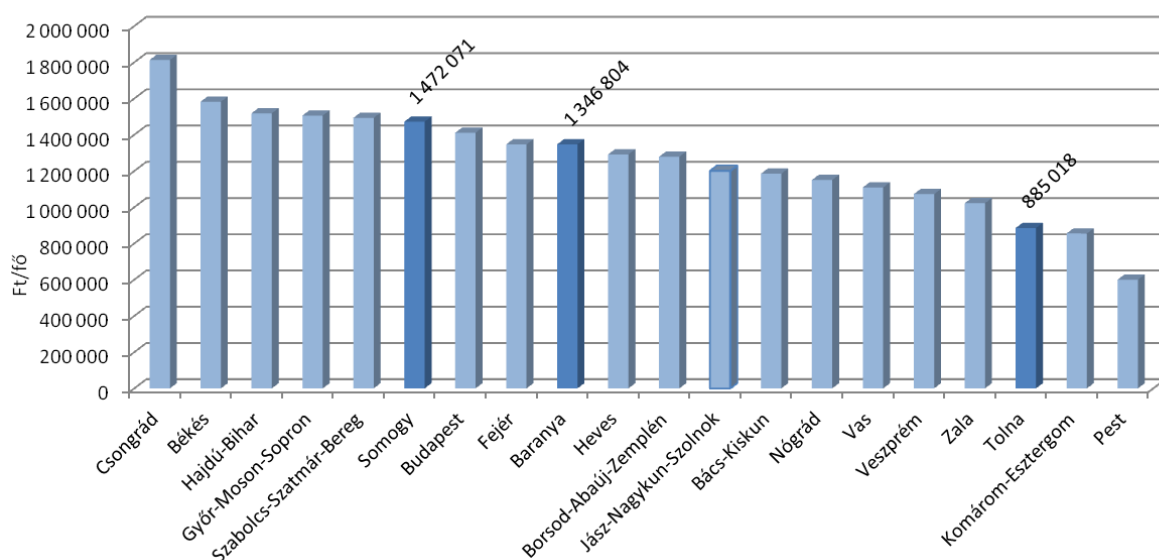

A támogatási igény szempontjából a gazdaságfejlesztés területen Tolna a megyék országos átlagánál (101,4 Mrd Ft) jóval alacsonyabb értéket mutat, jelentősen lemaradva a legtöbb támogatási igényt benyújtó Csongrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyék mögött. A humánfejlesztési projektek körében Tolna szintén a megyék átlagánál (117,1 Mrd Ft) kevesebb támogatási igényt nyújtott be, csupán egy ötöde összegre a sor élén álló Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéknél.

A környezetfejlesztési, valamint a közigazgatás-fejlesztési pályázatok terén is az előzőhöz hasonló kép látszik, azaz Tolna megye itt is számottevő mértékben elmarad a megyék átlagától (123 Mrd Ft, ill. 1 Mrd Ft). Közlekedésfejlesztés terén talán a legszembetűnőbb a lemaradás a megyék átlagához (128,5 Mrd Ft) képest, a benyújtott támogatási igény alig haladja meg annak 15%-át. A régiót alkotó két szomszédos megyéhez mérten is jelentős elmaradás mutatható ki e tématerületen. Szintén elmaradás, de már nem olyan jelentős mértékű tapasztalható a turisztikai pályázatok vonatkozásában, Tolna megye a megyék átlagának (37,7 Mrd Ft) közel fele értékű támogatási igényt fogalmazott meg.

A településfejlesztési pályázatok terén ismét - még a korábban vizsgált tématerületeknél is jelentősebb – elmaradás mutatkozik Tolna megyében (4,4 Mrd Ft) a megyék átlagához (14,4 Mrd Ft) képest a benyújtott támogatási igényekben. Sőt kijelenthető, hogy e tématerületen a megyék sorában az utolsók közt szerepel Tolna. Megjegyzendő, hogy Baranya megye túlsúlya e tekintetben elsősorban a PÉCS EKF programhoz köthető kiemelt projektek különösen nagy összegű támogatási igényének tudható be.

Az abszolút értékek mellett az egy állandó lakosra vetített benyújtott támogatási igény megyei összevetése is beszédes lehet. Ez az összeg Tolna megyében 885 ezer Ft, amely a megyék átlagánál (1,25 M Ft) alacsonyabb érték, sőt elmondható, hogy a megye relatíve alacsony lélekszáma ellenére a Dél-dunántúli régió három megyéje közül is Tolnában a legalacsonyabb ez az összeg.

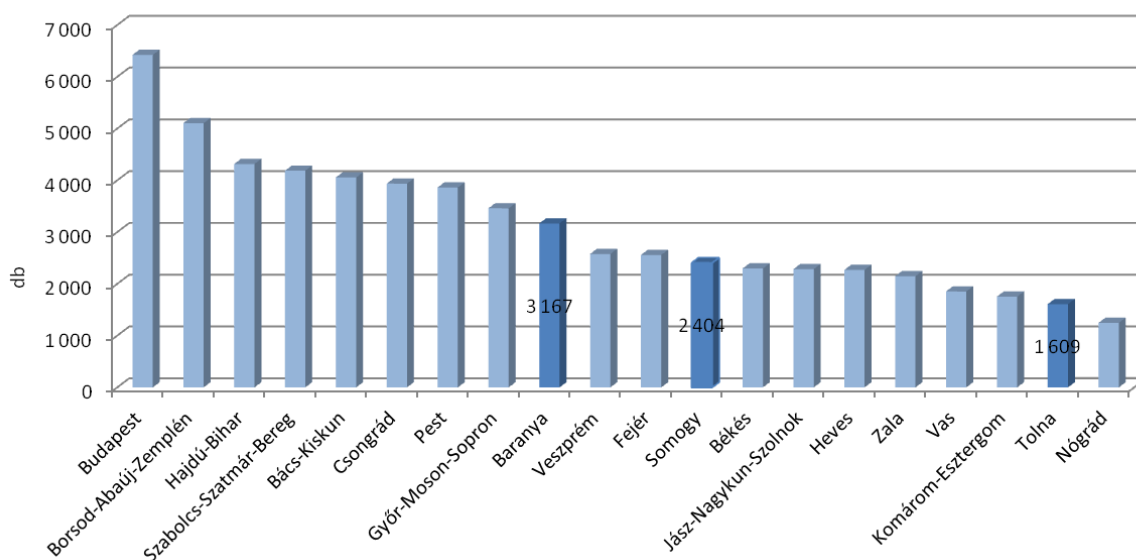

34. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás egy lakosra jutó összege megyénként

2.1.2. A kötelezettségvállalások megyei szintű jellemzése

A pályázói aktivitás előző fejezetben vizsgált mutatóihoz hasonlóan hangsúlyos terület a pályázói sikeresség meghatározásához szükséges mutatók elemzése, ennek keretében különösen a támogatott pályázatok számára vonatkozó adatok, valamint a forrásfelhasználás hatékonyságának vizsgálata szempontjából a megítélt támogatások összegének elemzése bír nagy szereppel.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében 2013.10.11-ig országosan összesen 62 687 db pályázat került támogatásra. A legtöbb pályázat Budapestről (6 423 db), a főváros kivételével a megyéket tekintve Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből (5 103 db) kapott pozitív támogatói döntést. Tolna megyében (1 609 db) a megyék országos átlagától (2 899 db) számottevően elmarad a támogatott pályázatok száma. A Dél-dunántúli régió megyei közül is Tolnában került támogatásra a legkevesebb pályázat, Baranyában közel kétszerese, de Somogyban is közel másfélszer több pályázat kapott támogatást.

35. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma megyénként

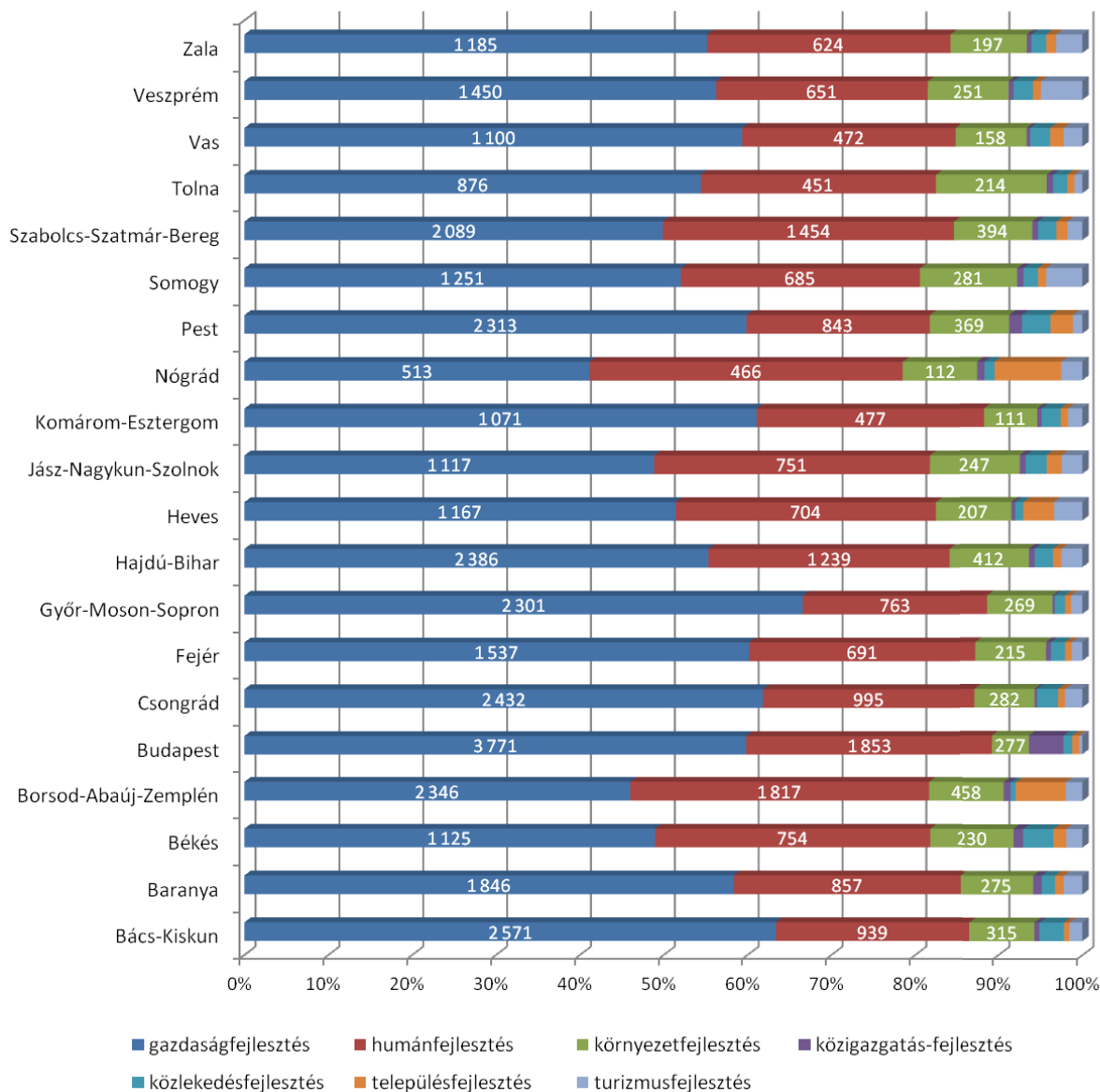
A támogatott projekteket fejlesztési tématerületenként vizsgálva megállapítható, hogy országos szinten azok legnagyobb száma a gazdaságfejlesztés (34 474 db) és a humánfejlesztés (18 504 db) tématerületekhez köthető. Egy nagyságrenddel magasabb e tématerületeken támogatott projektek száma, mint a településfejlesztés, a közlekedésfejlesztés, vagy a turizmusfejlesztés területeken. Tolna megyében az arányok az országos jellemzőkhöz hasonlóan alakultak, legtöbb pályázat itt is a gazdaságfejlesztés (876 db) és a humánfejlesztés (541 db) tématerületen került támogatásra.

A megyék sorrendjében a gazdaságfejlesztési pályázatok vonatkozásában Tolna jóval a megyék átlaga (1 615 db) alatt teljesített a támogatott projektek számát tekintve, a legtöbb támogatott projekt Bács-Kiskun és Csongrád megyékben található. A gazdaságfejlesztéshez hasonlóan a humánfejlesztés területén támogatott projektek száma is a megyék átlaga (823 db) alatti Tolnában. Ahol Tolna megye a megyék átlagát megközelítően teljesített az a

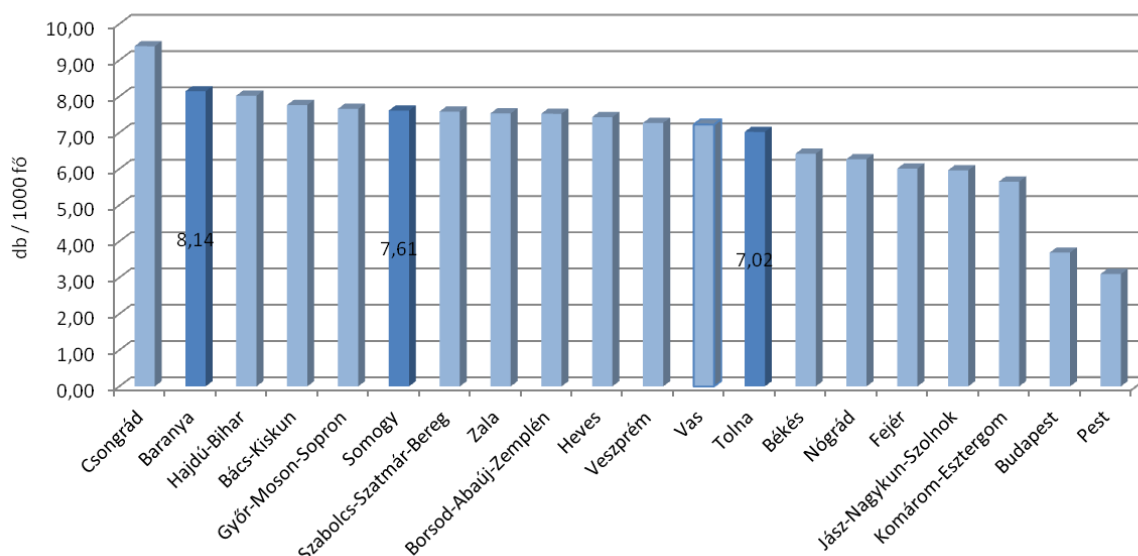
környezetfejlesztési (214 db, az átlag 263 db) tématerület. Mind a közlekedésfejlesztés, mind a településfejlesztés, mind pedig a turisztika területén ismét jelentős elmaradás tapasztalható a megyék átlagához képest.

Elmondható tehát, hogy azokon a fejlesztési területeken, amelyek a legnépszerűbbnek számítottak mind a benyújtott, mind a támogatott pályázatok volumenét tekintve (gazdaságfejlesztés és humánfejlesztés) Tolna megye az országos átlag alatt szerepelt, ugyanakkor az összességében valamivel kevesebb igénnyel jellemezhető, de még mindig nagy jelentőségű tématerületen, nevezetesen a környezetfejlesztés tárgykörben, a megye az országos átlagot megközelítően teljesített a támogatott pályázatok számát tekintve.

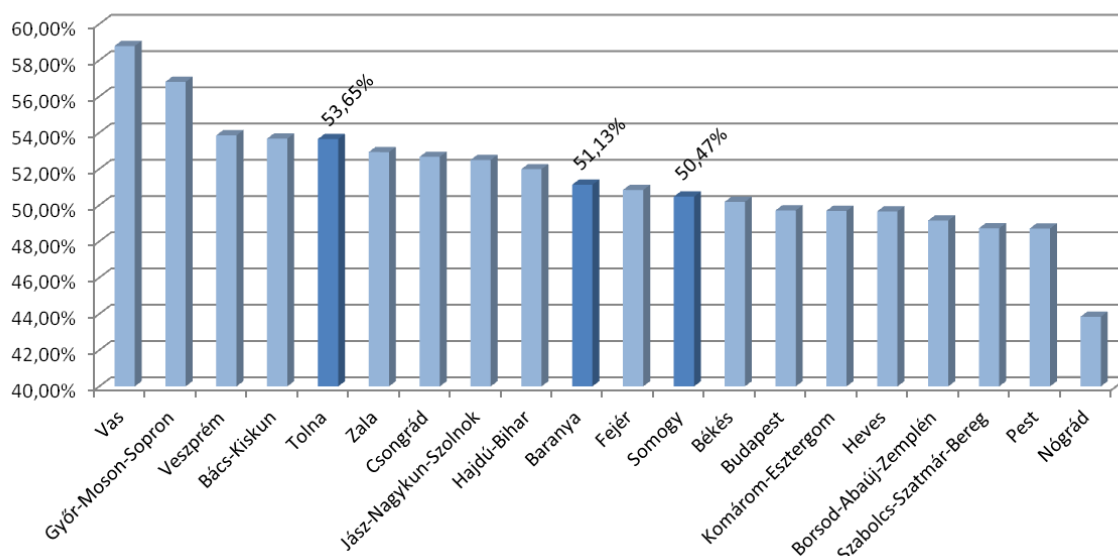
36. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma megyénként és tématerületenként

A támogatott pályázatok számát fajlagosan, 1 000 állandó lakosra vetítve nézve elmondható, hogy Tolna 7,02 db pályázattal a megyék átlagát (7,03) hozva teljesített, a régió megyéi közül azonban így is a harmadik helyre szorult.

37. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok 1 000 lakosra jutó száma megyénként

A megye projektgazdáinak, pályázatróinak sikerességéről (bár itt figyelembe kell venni a rendelkezésre álló forráskeretek nagyságát, mint meghatározó tényezőt), de még inkább a következő programozási időszakban várható, a jelenlegi támogatási ciklusban kielégítésre nem került pályázói igényekről ad jó közelítésben képet, ha megvizsgáljuk a benyújtott és támogatott pályázatok számának arányát. Megállapítható, hogy Tolna megyében az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében összességében 2 999 db pályázat került benyújtásra, ebből 1 609 db kapott támogatást, a sikerességi arány ezek alapján 53,65%, ami kis mértékben ugyan, de meghaladja a megyék átlagát (51,54%). A benyújtott pályázatokhoz viszonyítva a legmagasabb arányban Vas (58,79%) és Győr-Moson-Sopron (56,81%) megyékben kerültek támogatásra projektek.

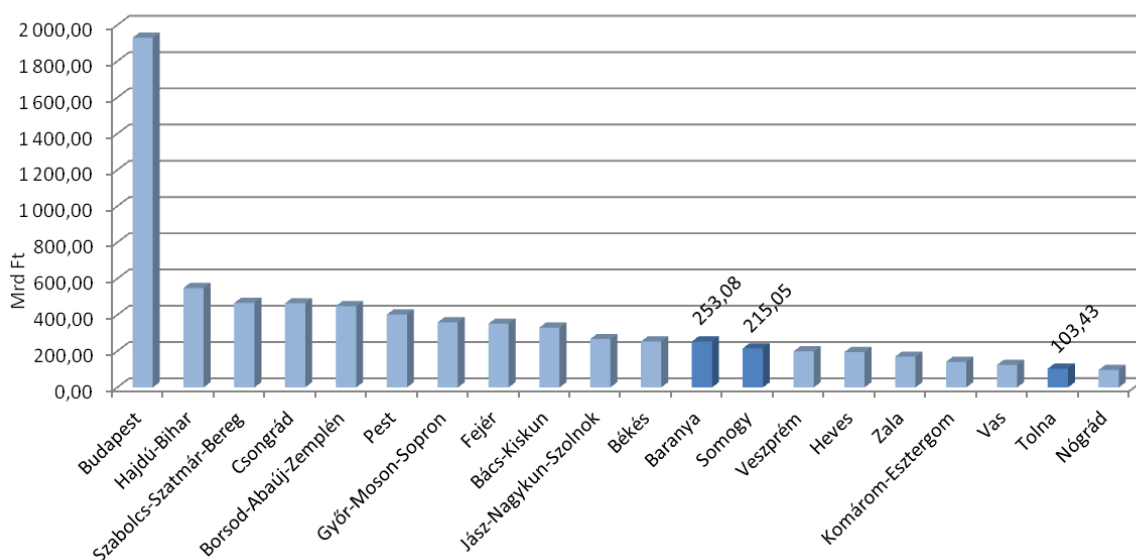

38. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében benyújtott és támogatott pályázatok számának aránya megyénként

A fenti adat egyben azt is jelzi, hogy Tolna megyében jelenleg van 1 390 db olyan pályázati szinten előkészített projekt, amely a 2014-20-as időszak során potenciális pályázati igényként

jelenhet meg illeszkedő pályázati kiírások rendelkezésre állása esetén. A megyében a benyújtott pályázatok legnagyobb arányban a közlekedésfejlesztés tématerületen kerültek támogatásra (65,85%), de gazdaságfejlesztési (61,95%) és településfejlesztési (60,87%) projektek is magas arányban jutottak támogatáshoz. A támogatott pályázatok legalacsonyabb arányban a turizmusfejlesztés területén mutathatók ki (mindössze 22%).

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében 2013.10.11-ig országosan összesen 62 687 db támogatott pályázat egyben mintegy 8 200 Mrd Ft támogatási összeg megítélését jelentette. Tolna megyében az összes megítélt támogatás összege 103 Mrd Ft, amely a megyék átlagának (283 Mrd Ft) nem egészen a fele. A legtöbb támogatás – összhangban a benyújtott pályázatok darabszámával – Budapesten került megítélésre (1 929 Mrd Ft), ezt kivéve a megyék sorát Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg vezetik. A Dél-dunántúli megyék közül Baranya után Somogyba érkezett a második legtöbb támogatás, Tolna a harmadik helyre szorult vissza.

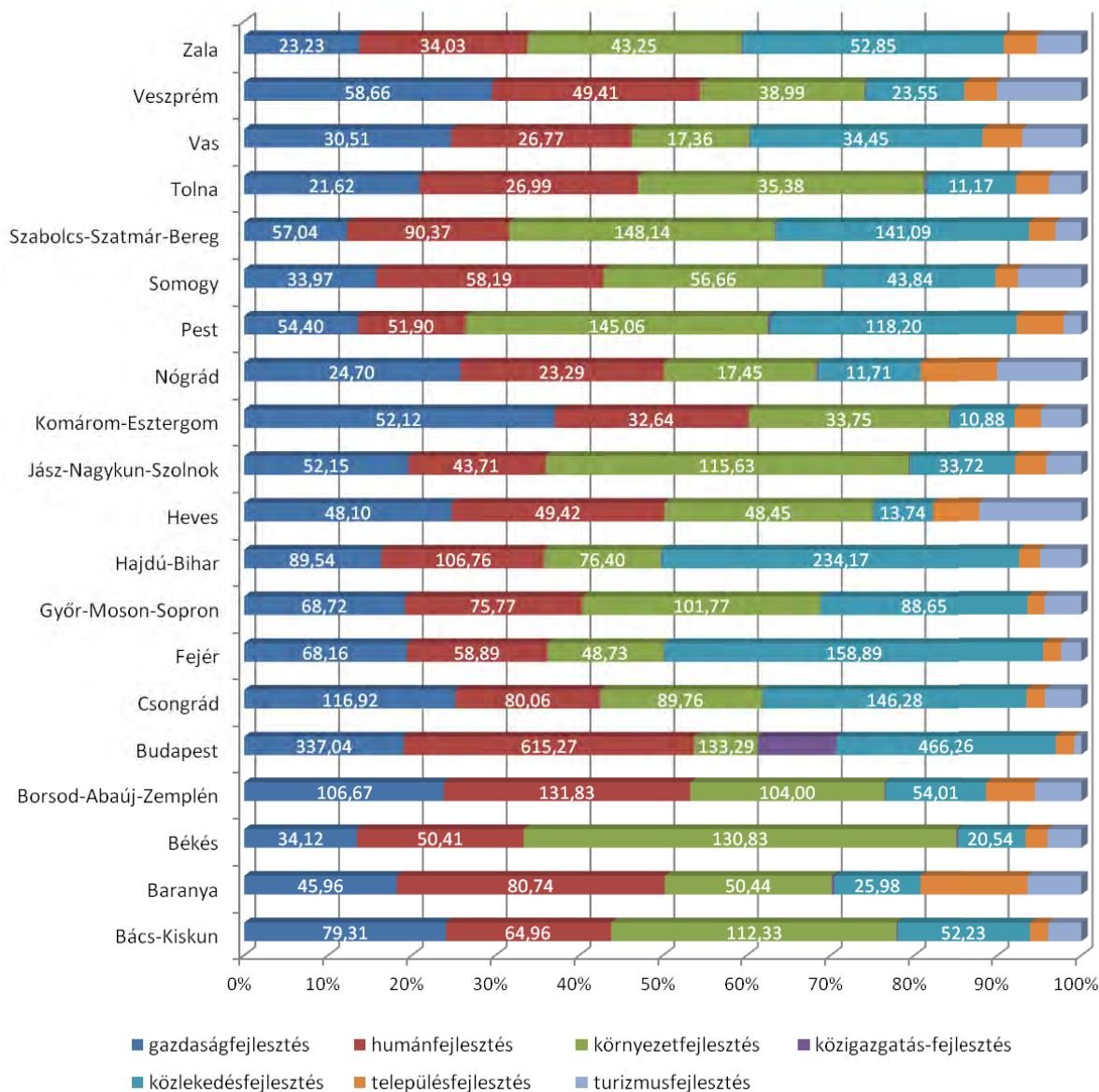

39. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege megyénként

Fejlesztési tématerületenként vizsgálva a megítélt támogatások eloszlását elmondható, hogy országosan a legtöbb támogatás, mintegy 2 554 Mrd Ft a közlekedésfejlesztési projektekre került megítélésre, ezt követik a humánfejlesztési projektek 1 811 Mrd Ft összeggel, de jelentős támogatási összeg került megítélésre környezetfejlesztési és a gazdaságfejlesztési projektekre is. Tolna megyében az arányok eltérnek az országos átlagtól annyiban, hogy itt a legtöbb támogatás nem a közlekedésfejlesztési projektekre, hanem a környezetfejlesztési (35,4 Mrd Ft) pályázatokra került megítélésre, sőt a közlekedésfejlesztést (11,2 Mrd Ft) megelőzi a sorban a humánfejlesztésre (26,9 Mrd Ft) és a gazdaságfejlesztésre (21,6 Mrd Ft) megítélt támogatási összeg is.

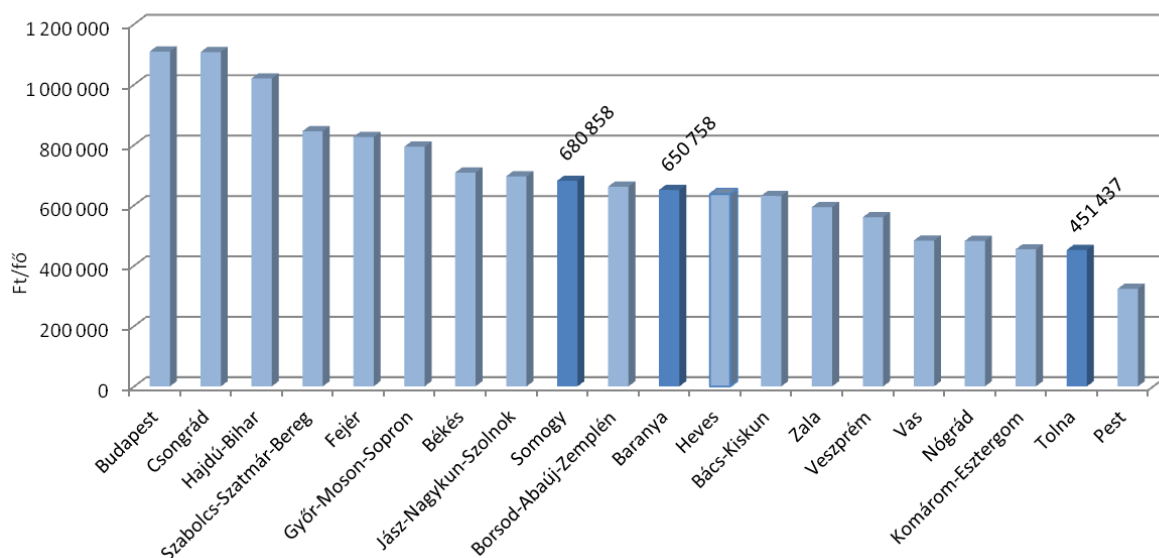
A megyéket összevetve megállapítható, hogy gazdaságfejlesztés tématerületen a legtöbb támogatás – kiugróan az átlag felett – Csongrád (116,9 Mrd Ft) és Borsod-Abaúj-Zemplén (106,7 Mrd Ft) megyékben került megítélésre. Tolna jóval a megyék átlaga (56,1 Mrd Ft) alatti támogatási összeget tudhat magáénak e tématerületen. Humánfejlesztés témában a legtöbb támogatás Borsod-Abaúj-Zemplén (131,8 Mrd Ft) és Hajdú-Bihar (106,7 Mrd Ft)

megyékbe jutott, Tolna e tématerületen is csak a megyék átlagának (59,7 Mrd Ft) felét érte el. A Tolna megyébe áramlott megítélt támogatás összege még a fentieknél is jelentősebb mértékben elmaradt a megyék átlagától különösen a közlekedésfejlesztés (átlag 67,15 Mrd Ft) tématerületen, de a településfejlesztés (Tolna 4 Mrd Ft, megyék átlaga 11,2 Mrd Ft), valamint a turizmusfejlesztés (Tolna 4 Mrd Ft, megyék átlaga 14,1 Mrd Ft) területen is.

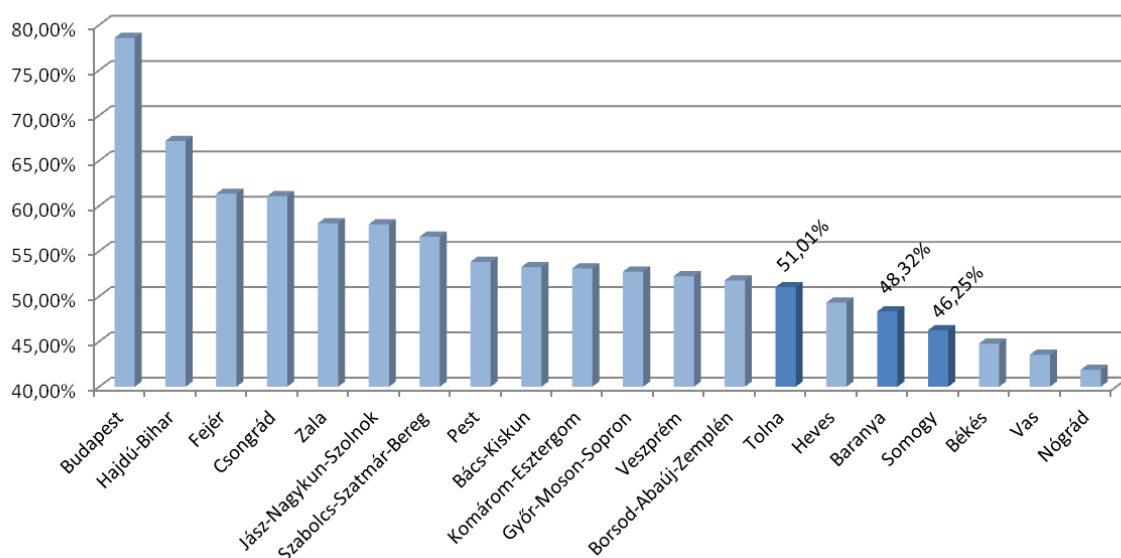
40. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege megyénként és tématerületenként

A fajlagos eredményeket, azaz az egy állandó lakosra vetített megítélt támogatást tekintve elmondható, hogy Tolna (451 ezer Ft) a megyék átlagánál (663 ezer Ft) gyengébb eredményt mutathat fel, lemaradva egyben a régió másik két megyéjétől is.

41. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás egy lakosra jutó összege megyénként

Az igényelt és megítélt támogatás összegeinek arányából jó becslést lehet arra vonatkozóan adni, hogy a következő programozási ciklus során az egyes OP-k tervezésekor minimálisan milyen, már most biztosnak tűnő forrásigénnyel lehet számolni. Tolna megyében az igényelt és megítélt támogatás tükrében mért sikerességi arány 51,01%, ami a megyék átlagával (52,84%) közel megegyező teljesítményt tükröz, megelőzve ezzel e tekintetben a Dél-dunántúli régió másik két megyéjét. E mutatót vizsgálva a legsikeresebb megyék Hajdú-Bihar (67,16%) és Fejér (61,33%) voltak.

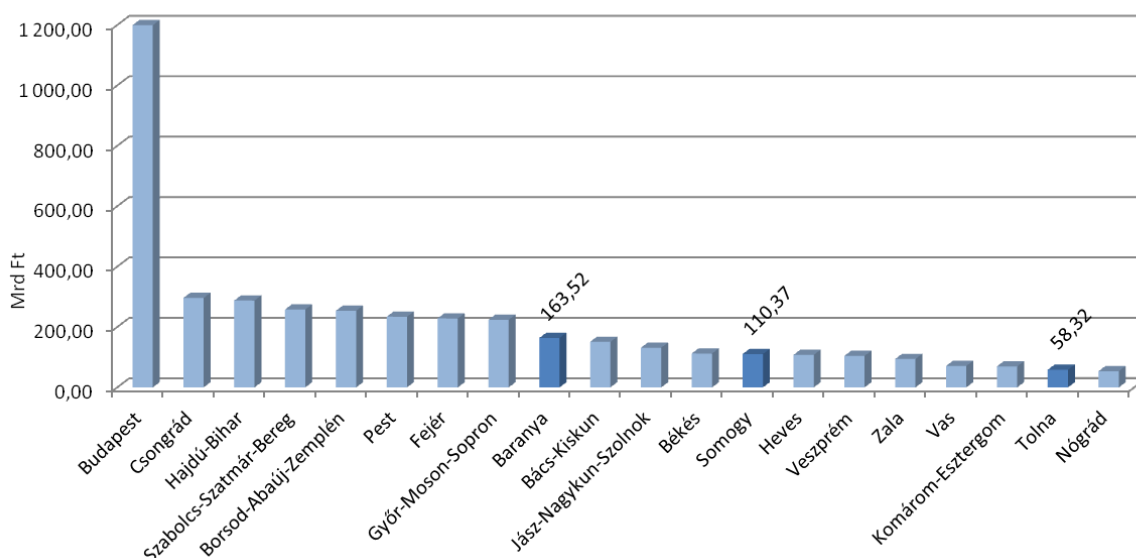
42. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt és megítélt támogatás összegének aránya megyénként

Tolna megyében a fenti számok alapján elmondható, hogy összességében mintegy 100 Mrd Ft olyan támogatási forrás igény fogalmazódott meg, amely a 2007-13-as időszakban nem került támogatásra, így ennek jelentős részével (amelyek mögött tartalmában az új programokhoz illeszkedő projektek lesznek) várhatóan számolni kell a 2014-20-as időszak programjainak tervezése során. Látható az is, hogy Tolna megyében az egyes fejlesztési tématerületek közül

az igényekhez képest a legtöbb támogatás messze a településfejlesztési projektek esetében került megítélésre (91,76%), bár itt a sikeresség feltételezhető oka a célzott önkormányzati körnek szóló pályázati kiírások, ill. kiemelt projekt eljárásrend alkalmazásának dominanciája. Ugyan nem ilyen kiugróan magas arányba, de szintén eredményes volt Tolna a közlekedésfejlesztés (59,12%) tématerületen is a vizsgált mutató tekintetében. A turisztikai pályázatok körében a legkisebb az eredményességi mutató értéke, ahol a vizsgált érték alig érte el a 23%-ot.

2.1.3. A kifizetések állásának megyei szintű elemzése

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében 2013.10.11-ig országosan összesen 4 210 Mrd Ft támogatás került kifizetésre. Mindebből a kifizetett támogatási összegből Tolna megyére 58,3 Mrd Ft jutott, ez a megyékre jutó átlagos kifizetéseknek (158,3 Mrd Ft) közel harmada összeg. A megyék közül a legnagyobb összegű kifizetéssel Csongrád (296 Mrd Ft) és Hajdú-Bihar (287,6 Mrd Ft) megyék rendelkeznek. A Dél-dunántúli régió megyéi közül Baranya után Somogyban történt a második legtöbb kifizetés, Tolna megye a harmadik helyet foglalja el.

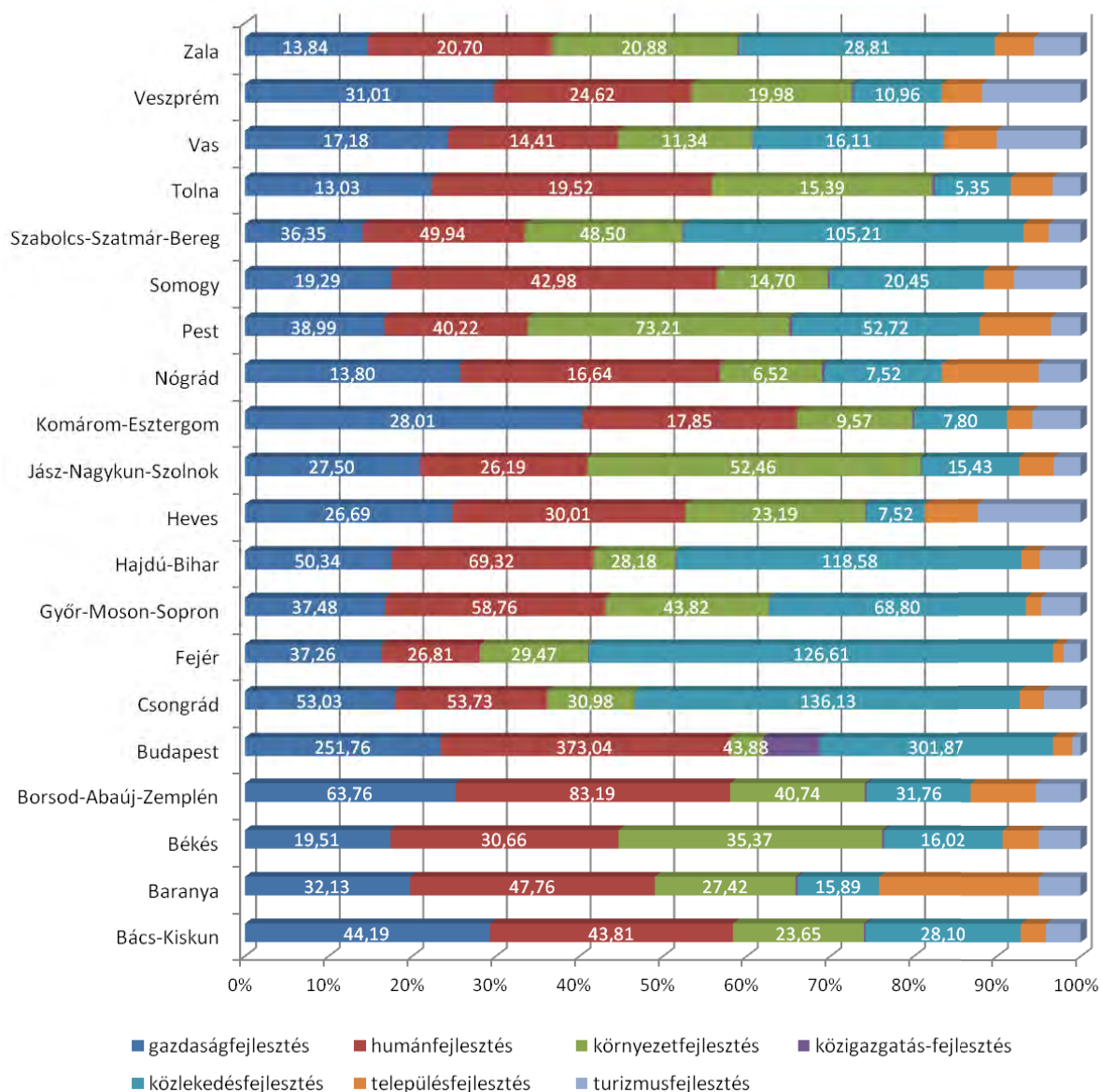

43. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében kifizetett támogatás összege megyénként

Az egyes fejlesztési tématerületekre eső kifizetéseket tekintve elmondható, hogy országosan a legnagyobb összegű kifizetés a közlekedésfejlesztési (1 222 Mrd Ft) projektek esetében történt, de közel azonos összegű kifizetés tapasztalható a humánfejlesztés (1 091 Mrd Ft) tématerületen is. Tolna megyét tekintve a kifizetésekben élen járó tématerületek tekintetében a sorrend fordított, itt a legtöbb kifizetés a humánfejlesztés (15,9 Mrd Ft) területen történt és ezt követik a környezetfejlesztési (15,4 Mrd Ft) projektek kifizetései. Ez utóbbtól volumenében alig maradnak el a gazdaságfejlesztési tématerület kifizetései (13 Mrd Ft), míg a közlekedésfejlesztési projektek kifizetései ezeknél lényegesen kevesebb összeget tesznek ki (5,3 Mrd Ft).

Gazdaságfejlesztés tématerületen a megyék rangsorában Tolna a legutolsó helyet foglalja el, a megyék átlagától (31,75 Mrd Ft) közel 19 Mrd Ft-tal elmaradva. E területen Borsod-Abaúj-Zemplén és Csongrád megyékben történt a legtöbb kifizetés. A gazdaságfejlesztéshez hasonlóan Tolna megyében a többi tématerületen is számottevően kevesebb kifizetés történt a megyék átlagához viszonyítva. A legnagyobb különbség a közlekedésfejlesztés, valamint a turizmusfejlesztés tématerületeken tapasztalható, ahol a megyék átlagának alig 15-20%-ának megfelelő összegű támogatás került kifizetésre. Érdekes kiemelni, hogy a megyék átlagát (31,7 Mrd Ft) arányaiban talán legjobban megközelítő (a megyék átlagának felét meghaladó) összegű kifizetések a humánfejlesztési projektek kapcsán realizálódtak.

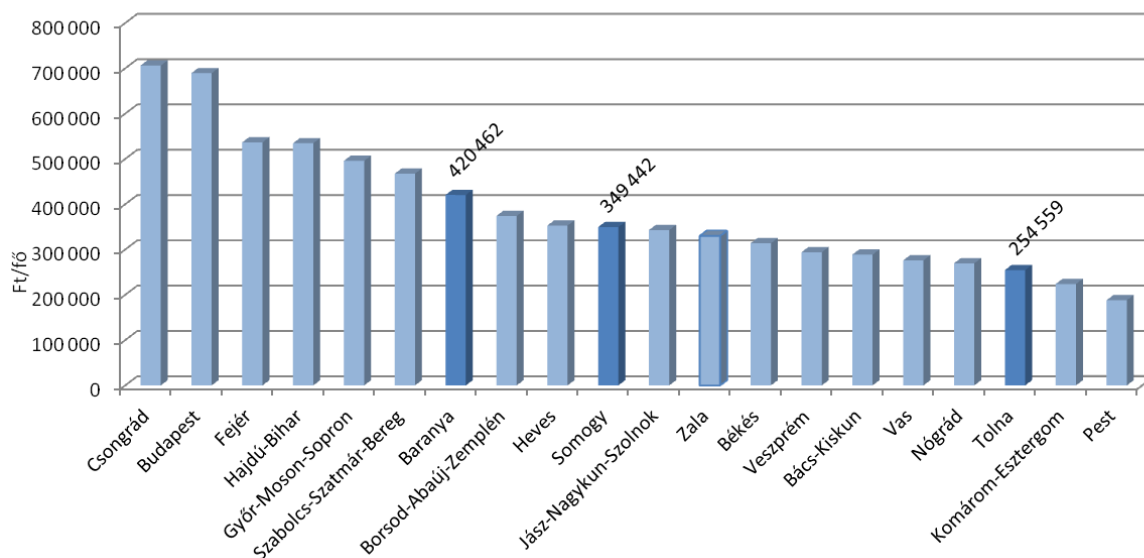

44. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében kifizetett támogatás összege megyénként és tématerületenként

Fajlagosan, egy állandó lakosra vetítve vizsgálva a támogatás kifizetési eredményeket elmondható, hogy Tolnában (254 559 Ft) ez az érték elmarad a megyék átlagától (369 398 Ft). A régió megyéit tekintve ez az összeg elmarad mind a Baranya megyére (420 462 Ft) jellemző értéktől, mind a Somogy megyében (349 442 Ft) tapasztalható értéktől. Országosan

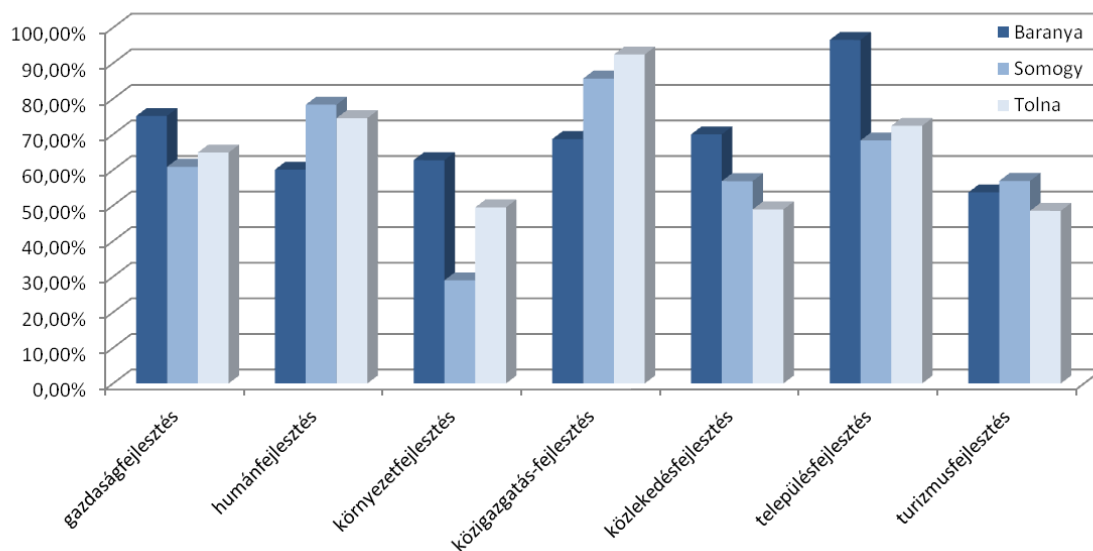

az egy állandó lakosra jutó kifizetés összege az átlagot jóval meghaladó mértékben Csongrád (706 103 Ft) megyében a legmagasabb.

45. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében kifizetett támogatás egy lakosra jutó összege megyénként

A projektek és egyben a programszinten mérhető pénzügyi előrehaladás egyik jellemző mutatója a leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya. Tolna megyében ez az arány 60,44%, amely kis mértékben meghaladja a megyék átlagát (59,09%). Tolnában tehát a teljes szerződésállománynak közel két harmada már kifizetésre került. A szerződésarányos kifizetési arány a megyék közül Baranya (68,9%), Fejér (67,7%) és Győr-Moson-Sopron (67,54%) megyékben a legmagasabb.

46. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás aránya a Dél-dunántúli régió megyéiben fejlesztési tématerületenként

Fejlesztési tématerületenként megvizsgálva a kifizetési arányt, megállapítható, hogy Tolna megyében az a közigazgatás-fejlesztési projektek esetében (92,46%) a legmagasabb, de ez az arány a tématerület célzott pályázói körére és a speciális pályázati feltételrendszerére

vezethető vissza. A közigazgatás-fejlesztést leszámítva a legjobb kifizetési arány Tolnában a humánfejlesztési tématerületen (74,57%) mérhető, relatíve nagyobb elmaradás pedig a turizmusfejlesztési projektek esetében (48,52%) tapasztalható. Humánfejlesztés terén kifizetési arányban Tolna a régió másik két megyéje közül Baranyát megelőzte, míg a turizmusfejlesztési projektek kapcsán mindkét régióbeli társmegyénél alacsonyabb arányt ért el. Hozzá kell tenni, hogy nincs olyan tématerület, ahol Tolna megyében a kifizetési arány ne haladná meg legalább a 45%-os értéket.

2.2. A megyére vonatkozó, a 2014-20-as programozást segítő, a megye fejlesztési igényeit megalapozó specifikus elemzések

2.2.1. A 2007-13-as időszakban Tolna megyében benyújtott, ill. támogatott projektek és a megye fejlesztési koncepciójában rögzített célkitűzések tematikus összefüggéseinek vizsgálata

Mind a megye területfejlesztési koncepciójának tervezése során, mind az annak figyelembevételével készülő EU-s támogatási programok, különösen a TOP támogatási konstrukcióinak kialakítása és forrástervezése kapcsán fontos kiinduló pontként szolgálhatnak a megye 2007-13-as EU-s programozási ciklusban nyújtott teljesítményére, ill. a megyében megfogalmazott és a pályázati rendszer keretében felszínre került fejlesztési igényekre vonatkozó adatok. A fejlesztési igények volumenének tématerületenkénti megoszlása jó alapot adhat a megyei fejlesztési koncepció, ill. program prioritásrendszerében a hangsúlyok kialakítására. A benyújtott, de nem támogatott projektek darabszáma, ill. az azok keretében megfogalmazott támogatási forrásigény nagysága hasznos segítséget adhat a 2014-20-as OP-k pályázati kiírásai forráskeretének valós igényekhez igazított kialakításában.

Tolna megyének a 2014-től induló programozási időszakra is szóló középtávú fejlesztési irányait a megyei területfejlesztési koncepció fekteti le annak célrendszerén keresztül. A koncepció három átfogó célt, valamint hét stratégiai célt határoz meg. A három átfogó cél:

- A megye gazdasági potenciáljának növelése, a vállalkozói aktivitás erősítése;
- Társadalmi megújulás, élhetőbb környezet megteremtése;
- A vidékies térségek gazdasági szerepvállalásának megerősítése és vonzó vidéki élettér megteremtése.

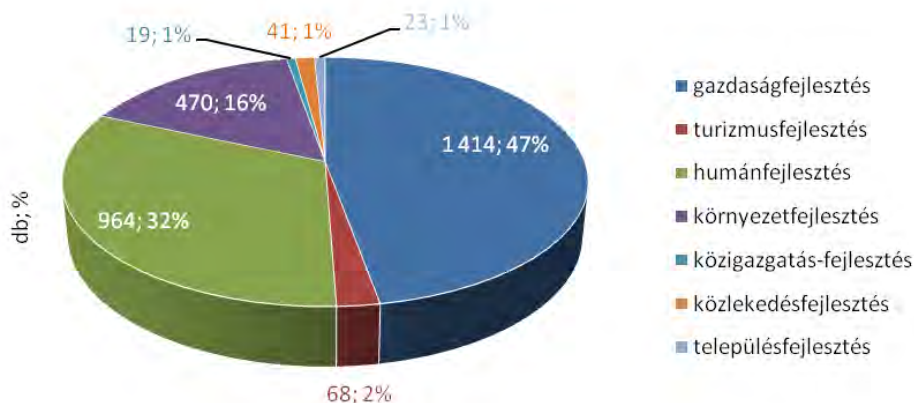
Az átfogó célok elérését tehát elsősorban a gazdaság szerepvállalásának erősítésével, valamint az emberi életminőség és élettér javításával foglalkozó fejlesztések szolgálják. A koncepció keretében megfogalmazott stratégiai célok:

- Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályáinként;
- Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése, kiemelten a magas kézimunka igényű, elsősorban könnyűipari tevékenységek (élelmiszeripar, textil- és bőripar, gépgyártás, fémfeldolgozás);
- A megye természeti erőforrásainak és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása és tematikus összekapcsolása;
- A mindenkori piaci igényekhez igazított megyei szakképzési rendszer kialakítása;
- A megye korszerkezetének fiatalítása;
- Mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék előállítás, feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel;
- Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése.

A tematikus fókuszok jól láthatóan elsősorban a gazdaságfejlesztésre (azon belül is a versenyképes ágazatokra és azok innovációs hátterének fejlesztésére) és az azt támogató szakképzési rendszerek fejlesztésére, valamint fókuszáltan a vidéki lakosság (egyéni és közösségi) életminőségének javítását, valamint a helyben maradását, helyben történő megélhetési feltételek javítását szolgáló fejlesztésekre helyeződnek.

Azt, hogy a megyének a jövőre vonatkozó fejlesztési irányai mennyiben feleltethetők meg a jelenlegi programozási ciklusban tapasztalt fejlesztési igényeknek, elsősorban az ÚMFT és ÚSZT keretében benyújtott pályázatok számának fejlesztési tématerületenkénti megoszlása mutatja. Tolna megyében legnagyobb számban a gazdaságfejlesztés tématerületről érkezett be pályázat, az összes benyújtott pályázat több mint 47%-a. Ezt követő legtöbb projekt a humánfejlesztés területén foglalkozott meg, az összes pályázat közel 32,14%-a. Viszonylag jelentős arányt képviselnek még a környezetfejlesztési pályázatok 15,7%-os részesedéssel, melyek zömében környezetvédelmi kommunális infrastrukturális és energiahatékonysági beruházásokat takarnak.

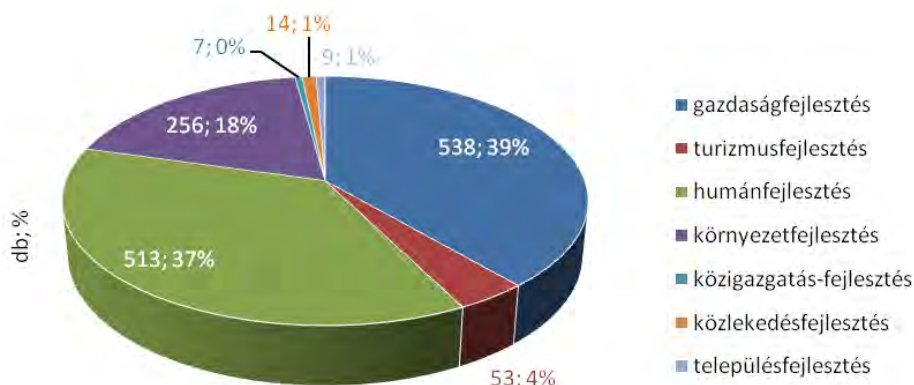
A többi tématerület részesedése lényegesen – egy nagyságrenddel – alacsonyabb, így például a megyei koncepcióban viszonylag jelentős súllyal tervezett turisztikai fejlesztések részesedése nem éri el a 3%-ot sem. Rendkívül alacsony a benyújtott településfejlesztési projektek aránya is (0,8%), de ebből a koncepció célrendszerében központi helyet elfoglaló vidéki települések fejlesztésére vonatkozó majdani projektgazdai igényekre nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, mivel a DDOP keretében meghirdetett településfejlesztési felhívásokra csak városi rangú települések pályázhattak.

47. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében benyújtott pályázatok száma Tolna megyében, tématerületenként

Ha a benyújtott pályázatok, mint megfogalmazott fejlesztési igények mellé rendeljük a támogatott pályázatokra vonatkozó adatokat – amelyek az OP-k keretében rendelkezésre álló forráskeretek által erősen determináltak – láthatóvá válnak a megyében az adott tématerületen megfogalmazott, de a 2007-13-as programozási időszak során ki nem elégített fejlesztési igények. A megyében összesen 1 390 db olyan benyújtott – tehát előkészített, kidolgozott fejlesztési elképzelést jelentő – pályázat van, amely nem jutott támogatáshoz, így fejlesztési igényként továbbra is megjelenhet. A 2014-20-as programozási időszakra ilyen értelemben előkészített projektek legnagyobb arányban – ahogy az a benyújtott pályázatok számosságának tématerületenkénti megoszlásából is sejthető – a gazdaságfejlesztés

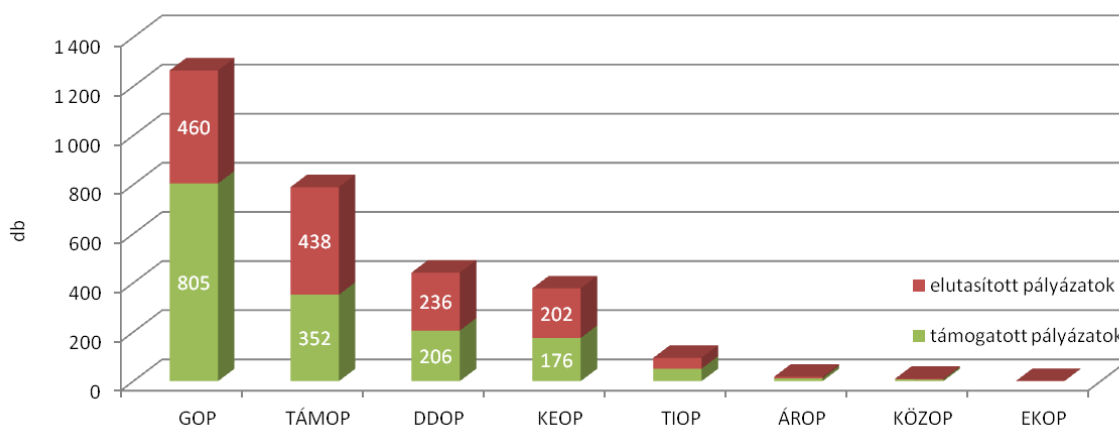
tématerületen jelennek meg, az összes még nem támogatott fejlesztési projekt több mint 38,7%-át képviselve. A második legnagyobb projektszámmal képviselt terület a humánfejlesztés 36,9%-kal, de viszonylag magas arányt (18,42%) képviselnek a környezetfejlesztési projektek is. Számosságát tekintve a legkevesebb eddig még nem támogatott fejlesztési elképzelés a közigazgatás-fejlesztés, a településfejlesztés, valamint a közlekedésfejlesztés tématerületeken mutatkozik.

48. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma Tolna megyében, tématerületenként

Összevetve a megye fejlesztési koncepciójában megfogalmazott célok rendszerével, amennyiben a célok között a vidéki térségekben az életminőség javítása (pl. településfejlesztés, elérhetőség javítása, a szolgáltatásokhoz való egyenlőbb hozzáférést segítő közigazgatási szolgáltatások fejlesztése), valamint a termelői együttműködések, logisztikai központok és hálózatok kialakítása fókuszáltan megjelenik, akkor e három tématerületen különösen figyelmet kell fordítani a megfelelő színvonalú új fejlesztési projektek felkutatására (ill. inicializálására) és a kapcsolódó projektfejlesztési feladatokra.

Ha operatív programok szerinti bontásban is megvizsgáljuk a benyújtott, valamint a támogatást nem nyert pályázatok megoszlását, akkor elmondható, hogy a legtöbb pályázat a GOP felhívásaira érkezett be, az összes benyújtott pályázat közel 42,2%-a, hasonlóan a nem támogatott pályázatok aránya is ezen OP esetén a legmagasabb (33,1%).

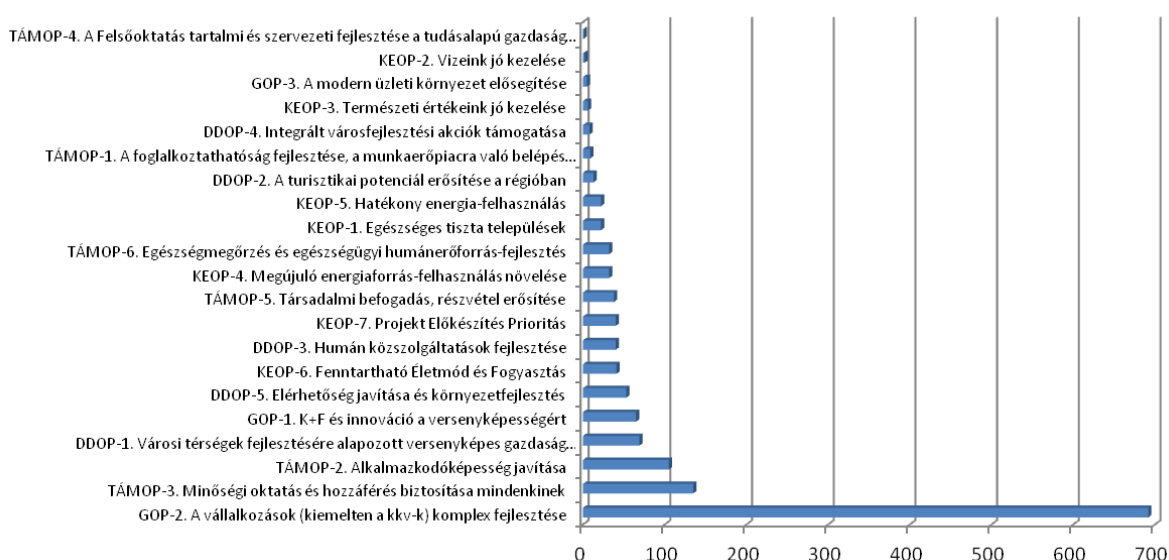

49. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott és elutasított pályázatok száma Tolna megyében, operatív programonként

A GOP-ot követő második legnépszerűbb OP a TÁMOP volt, a beérkezett pályázatok 26,3%-ával, amit a Dél-Dunántúli OP-ra, mint régió specifikus területfejlesztési OP-ra beadott pályázatok követnek 14,7%-kal, de nem sokkal marad el a KEOP részvételi arány sem (12,6%). A nem támogatott pályázatok arányának megoszlása e körben is jól követi a fenti arányokat (TÁMOP 31,5%, DDOP 16,9%, KEOP 14,5%).

A Dél-Dunántúli Operatív Program pályázati felhívásaira benyújtott projektek megoszlását mélyebben vizsgálva megállapítható, hogy a legnagyobb érdeklődés a gazdaságfejlesztési tárgyú felhívásokat kísérte (DDOP 1. „városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése” című prioritás), a pályázatok egy harmada e területre érkezett. A gazdaságfejlesztési pályázatokat követve második legtöbb pályázat a DDOP 5. prioritására, azon belül is a környezetfejlesztési kiírásokra került benyújtásra (az összes beadott pályázat 21%-a). Közel azonos, még számottevő arányt képviselve 18%-kal, ill. 15,3%-kal a DDOP 3. prioritás humán infrastruktúrafejlesztési felhívásai, valamint a DDOP 2. prioritás turisztikai felhívásai állnak a 3. és 4. helyen.

Az operatív programok teljes spektrumára prioritás szintű adatok a rangsorolás elvégzéséhez a támogatott projektek vonatkozásában állnak rendelkezésre (a benyújtott, de elutasított pályázatokra vonatkozóan az adatgazda NFÜ nem bocsájtott rendelkezésre az elemzés jelen fázisához szükséges adattartalmat). Ezek vizsgálata alapján megállapítható, hogy a legtöbb pályázat (692 db, az összes támogatott pályázat több mint 46,4%-a) két TÁMOP prioritás kivételével a többi OP prioritást egy nagyságrenddel meghaladva a GOP 2. „a vállalkozások (kiemelten a KKV-k) komplex fejlesztése” prioritás keretében került támogatásra Tolna megyében. A második két legnagyobb esetszámú – melyek az összes támogatott pályázat közel 10, ill. 8%-át foglalják magukban – prioritás a TÁMOP-3. „minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek” (135 db), valamint a TÁMOP-2., „alkalmazkodóképesség javítása” című prioritása (105 db).

50. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma Tolna megyében a legnagyobb esetszámot képviselő tématerületekre OP prioritások szerint

Az OP-k rendszerének prioritásait a támogatott pályázatok darabszáma alapján sorba rendezve egy mátrix segítségével vizsgálható a megyei fejlesztési koncepció stratégiai

céljaihoz való illeszkedés. A legnagyobb számú támogatott projekt (996 db) a fejlesztési koncepció 1. „új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként,„ című stratégiai céljához illeszthető. Ezt követi a 2. „piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése, kiemelten a magas kézimunka igényű, elsősorban könnyűipari tevékenységek (élelmiszeripar, textil- és bőripar, gépgyártás, fémfeldolgozás)” című stratégiai cél, melyhez 789 db támogatott pályázat illeszthető. Hasonlóan nagyszámú (772 db) támogatott projekttel támasztható alá a koncepció 6. a „mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék előállítás, feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel” című stratégiai célja is. A 2007-13-as programozási ciklus OP prioritásai keretében támogatott pályázatok számán keresztül legkisebb mértékben (150 db) a koncepció 3. „a megye természeti erőforrásainak és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása és tematikus összekapcsolása” című stratégiai célja támasztható alá.

OP tényadatok		A megyei területfejlesztési koncepció stratégia céljai						
OP prioritás	Támogatott projektek száma	Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként	Piacépes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok fejlesztése, kiemelten a magas kézimunka igényű, elsősorban könnyűipari tevékenységek	A megye természeti erőforrásainak és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása és tematikus összekapcsolása	A mindenkor piaci igényekhez igazított megyei szakképzési rendszer kialakítása	A megye korszerűsítésének fiatalítása	Mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék előállítás, feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel	Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése
GOP-2. A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése	692	✓	✓				✓	
TÁMOP-3. Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek	135				✓			✓
TÁMOP-2. Alkalmazkodóképesség javítása	105	✓			✓			
DDOP-1. Városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése	69	✓	✓					
GOP-1. K+F és innováció a versenyképességért	65	✓						
DDOP-5. Elérhetőség javítása és környezetfejlesztés	53	✓		✓		✓		✓
KEOP-6. Fenntartható Életmód és Fogyasztás	41					✓	✓	✓
DDOP-3. Humán közszolgáltatások fejlesztése	40					✓		✓
KEOP-7. Projekt Előkészítés Prioritás	40							
TÁMOP-5. Társadalmi befogadás, részvétel erősítése	38							✓
TIOP-1. Az oktatási infrastruktúra fejlesztése	33				✓	✓		✓
KEOP-4. Megújuló energiaforrás-felhasználás növelése	32			✓			✓	✓
TÁMOP-6. Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrás-fejlesztés	32					✓		✓

KEOP-1. Egészséges tiszta települések	22			✓				✓
KEOP-5. Hatékony energia-felhasználás	22		✓	✓				✓
DDOP-2. A turisztikai potenciál erősítése a régióban	13			✓				✓
ÁROP-1. Folyamatok megújítása és szervezetfejlesztés	11							
TÁMOP-1. A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése	9				✓	✓		✓
TIOP-3. A munka-erőpiaci részvételt és társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése	9					✓		✓
DDOP-4. Integrált városfejlesztési akciók támogatása	8					✓		
KEOP-3. Természeti értékeink jó kezelése	6			✓				
KÖZOP-3. Térségi elérhetőség javítása	6	✓				✓		✓
GOP-3. A modern üzleti környezet elősegítése	5	✓	✓				✓	
TIOP-2. Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése	4					✓		✓
KEOP-2. Vizeink jó kezelése	2			✓			✓	✓
TÁMOP-4. A Felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében	1	✓	✓			✓		
A fejlesztési koncepció célt támogató projektszám:		996	789	150	282	236	772	491

2. táblázat: Az egyes OP prioritások keretében támogatott pályázatok illeszkedése a megyei területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz

Tekintettel arra, hogy a megyei fejlesztési koncepcióban megfogalmazott célokhoz illeszkedő fejlesztési projektek alapvetően a 2014-20-as EU-s támogatási programok keretében nyújtott támogatások igénybevételel valószínűsíthetőek meg, beszédesebb lehet e helyen rövid kitekintésben megvizsgálni a megye eddigi pályázati eredményeit az EU2020 11 tematikus célkitűzéséhez való illeszkedés szempontjából.

Az EU 2020 stratégia által felvázolt célállapot kulcselemei, melyek célértékét 2020-ra az EU el kívánja érni az alábbiakban határozhatóak meg:

- A 20–64 évesek legalább 75%-ának munkahellyel kell rendelkeznie (Magyarország vállalása 75%);
- Az EU GDP-jének 3%-át a K+F-re kell fordítani. (Magyarország vállalása 1,8%);
- Az iskolából kimaradók arányát 10% alá kell csökkenteni, Magyarország vállalása 10% és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40%-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel. Magyarország vállalása 30,3%;
- Teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket (ideértve megfelelő körülmények között a kibocsátás 30%-kal történő csökkentését). Magyarország vállalásai: CO₂ kibocsátás csökkentése 10%-kal, megújuló energia arányának növelése 14,65%-kal, energia hatékonyság növelése, energia fogyasztás csökkentése 2,96 millió tonna;
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát. Magyarország vállalása 450 000 fő.

A célok hatékony elérése érdekében az Európa 2020 stratégia három prioritást fogalmaz meg:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása;
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezet barátabb és versenyképesebb gazdaság;
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Az EU 2020 stratégia megvalósításának érdekében 11 tematikus célkitűzés került kijelölésre:

- A kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció erősítése;
- Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása;
- A kkv-k, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása;
- A karbon szegény gazdaság felé való elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása;
- A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban;
- A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása;

- A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem;
- Beruházások az oktatás, a képességfejlesztés és az egész életen át tartó tanulás területén;
- Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás.

Jól láthatóan a tematikus célkitűzések alapvetően három beavatkozási csoportra fókuszálnak, nevezetesen a vállalkozások és az üzleti környezet fejlesztésére, az éghajlatváltozás elleni küzdelmet segítő beavatkozásokra, valamint a társadalmi egyenlőtlenségek, hátrányok csökkentését, a társadalom fejlődését szolgáló intézkedésekre.

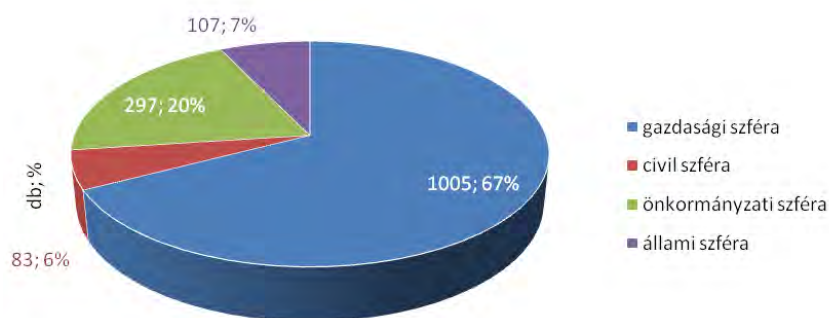
Az OP-k rendszerének prioritásait a támogatott pályázatok darabszáma alapján sorba rendezve egy mátrix segítségével a fejlesztési koncepciónál alkalmazottakhoz hasonlóan vizsgálható az EU 2020 tematikus célkitűzéseivel való illeszkedés. A legnagyobb számú támogatott projekt (949 db) az EU 2020 3., a KKV-k versenyképességének javítását előirányzó tematikus célkitűzéshez illeszthető. A második legtöbb pályázat (831 db) az 1., a „kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció erősítése” című tematikus célkitűzéshez kapcsolható. Jelentős számú projekt (371, ill. 203 db) illeszkedik még a 9., a „társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem”, valamint a 8., a „foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása” című tematikus célokhoz. Az EU 2020 tematikus célok közül a jelenlegi programozási ciklusban támogatott pályázatok tükrében legkisebb mértékű alátámasztottság a 7., a „fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban” című esetében mutatható ki.

OP tényadatok		Az EU2020 stratégiához kapcsolódó tematikus célkitűzések										
OP prioritás	Támogatott projektek száma	A kutatás, a technológiai fejlesztés és innováció erősítése	Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének, használatának és minőségének javítása	A kkv-k, a mezőgazdasági (az EMVA esetében) és a halászati és az akvakultúra ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	A karbon szegény gazdaság felé való elmozdulás támogatása minden ágazatban	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása	A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása	A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban	A foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása	A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem	Beruházások az oktatás, a képességfejlesztés és az egész életen át tartó tanulás területén	Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás
GOP-2. A vállalkozások (kiemelten a kkv-k) komplex fejlesztése	692	✓		✓								
TÁMOP-3. Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek	135									✓	✓	
TÁMOP-2. Alkalmazkodóképesség javítása	105			✓					✓	✓		
DDOP-1. Városi térségek fejlesztésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése	69	✓		✓					✓			
GOP-1. K+F és innováció a versenyképességért	65	✓	✓	✓	✓							
DDOP-5. Elérhetőség javítása és környezetfejlesztés	53					✓	✓	✓				
KEOP-6. Fenntartható Életmód és Fogyasztás	41					✓	✓					
DDOP-3. Humán közszolgáltatások fejlesztése	40									✓		✓
KEOP-7. Projekt Előkészítés Prioritás	40											
TÁMOP-5. Társadalmi befogadás, részvétel erősítése	38									✓		
TIOP-1. Az oktatási infrastruktúra fejlesztése	33										✓	✓
KEOP-4. Megújuló energiaforrás-felhasználás növelése	32				✓	✓	✓					
TÁMOP-6. Egészségmegőrzés és egészségügyi humán erőforrás-fejlesztés	32									✓		

KEOP-1. Egészséges tiszta települések	22					✓	✓					
KEOP-5. Hatékony energia-felhasználás	22				✓		✓					
DDOP-2. A turisztikai potenciál erősítése a régióban	13			✓								
ÁROP-1. Folyamatok megújítása és szervezetfejlesztés	11								✓			✓
TÁMOP-1. A foglalkoztatathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés ösztönzése	9								✓			
TIOP-3. A munka-erőpiaci részvételt és társadalmi befogadást támogató infrastruktúra fejlesztése	9		✓						✓	✓		
DDOP-4. Integrált városfejlesztési akciók támogatása	8		✓							✓		
KEOP-3. Természeti értékeink jó kezelése	6					✓	✓					
KÖZOP-3. Térségi elérhetőség javítása	6							✓				
GOP-3. A modern üzleti környezet elősegítése	5	✓	✓	✓								
TIOP-2. Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése	4									✓		✓
KEOP-2. Vizeink jó kezelése	2					✓	✓					
TÁMOP-4. A Felsőoktatás tartalmi és szervezeti fejlesztése a tudásalapú gazdaság kiépítése érdekében	1										✓	
Az EU 2020 tematikus célkitűzéseket támogató projektszám:		831	87	949	119	156	178	59	203	371	169	88

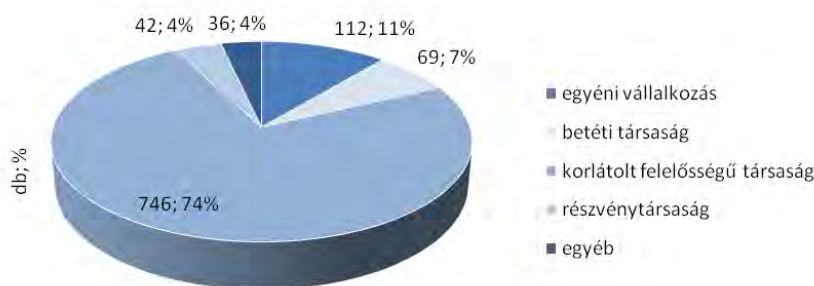
3. táblázat: Az egyes OP prioritások keretében támogatott pályázatok illeszkedése az EU 2020 stratégia tematikus célkitűzéseire

A megyében támogatott pályázatok projektgazdáinak 2/3-a a vállalkozói szférából került ki (1 005 db). Többségük korlátolt felelősségű társaság (Kft) formában működött (742 db az összes támogatott vállalkozás 74%-a), részvénytársaság (Rt) 42 esetben, betéti társaság (Bt) 69 esetben, míg egyéni vállalkozó 112 esetben kapott támogatást. Látható, hogy a Kft-k felülreprezentáltak a támogatott vállalkozói projektek között, míg a megyében működő vállalkozások negyed része Kft, addig a támogatott vállalkozói projektek közel 3/4 részét Kft-k nyerték el.

51. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma Tolna megyében gazdálkodási forma szerint

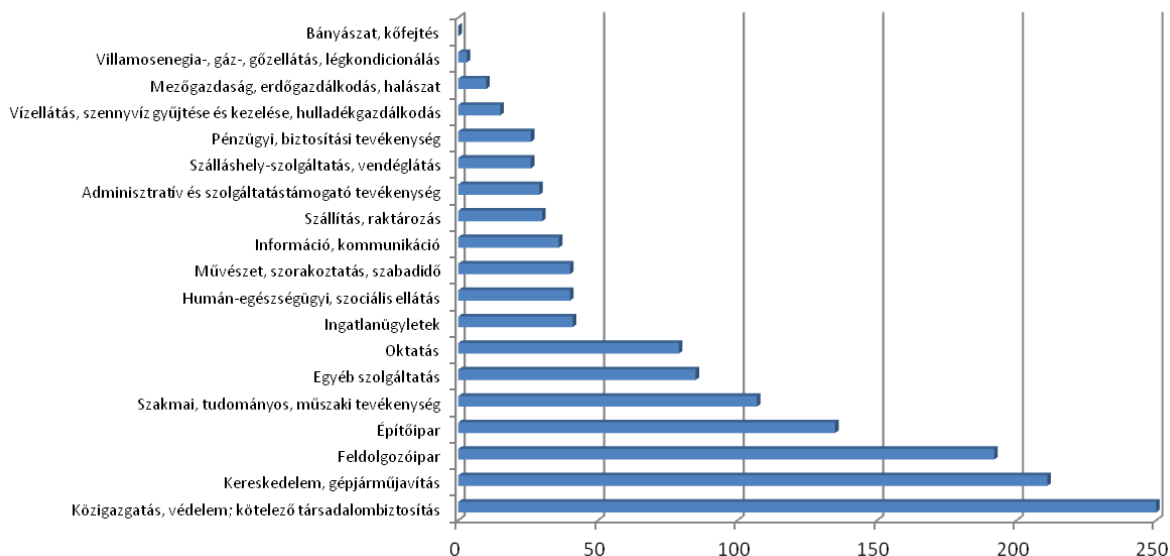
Az önkormányzati szféra 297 támogatott projekttel részesedik (közel 20%), a központi költségvetési szervek 107 projekttel (7,2%), a civil szervezetek (egyesületek, alapítványok, egyházak) 87 projekttel (5,6%) részesülnek.

52. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott, vállalkozói szférát érintő pályázatok száma Tolna megyében gazdálkodási forma szerint

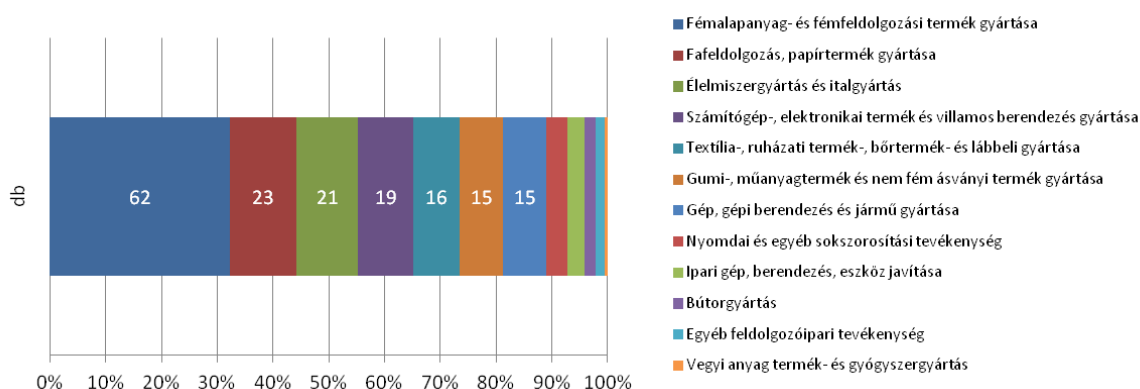
Ha megvizsgáljuk, hogy a támogatott projektek, milyen ágazat (TEÁOR'08 kód szerint) erősítését szolgálta, akkor megállapíthatjuk, hogy a 1 493 projektből 192 projekt valósul meg a feldolgozó iparban (13%).

53. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma Tolna megyében a pályázó tevékenységi köre (TEÁOR '08 kód) szerint

A feldolgozóiparon belül a legtöbb projekt a Fémalapanyag- és fémfeldolgozási termék gyártása (62 db) ágazatban valósult meg, a feldolgozóipari projektek közel 1/3-a. Nagyobb számú projekt kapott támogatást a felfeldolgozás (23) élelmiszeripar (21), számítógép-, elektronikai termék és villamos berendezés gyártása (19) területén is.

54. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott, feldolgozóipart érintő pályázatok száma Tolna megyében a pályázó tevékenységi köre (TEÁOR '08 kód) szerint

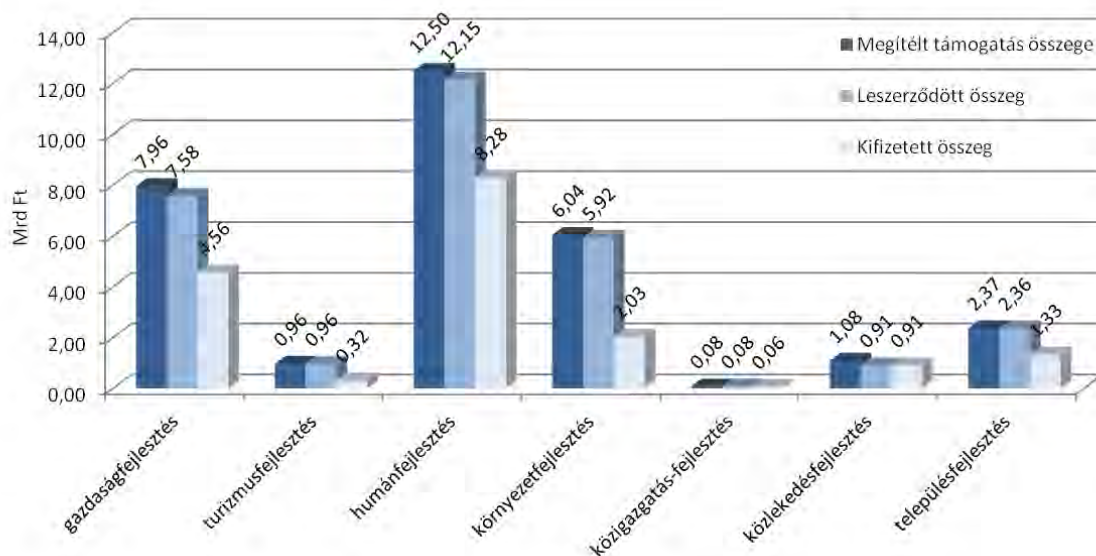
Jelentős számú projekt mutatható ki az építőiparban is (135 db), ami azt mutatja, hogy az építőipari cégek nem csak a kivitelezés oldalán jelentek meg, mint a támogatások hasznélvezői, hanem projektgazdaként, a technológiai szintjük növelése céljából is jelentős támogatást szívnak fel.

A legnagyobb számú projekt a közigazgatáshoz (250 db) és a kereskedelemhez (211) kapcsolódik, de jelentős a projektek száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységi körben is (107).

2.2.2. A megye, valamint a megyei jogú város forrás felhasználási mutatóinak összevetése

Szekszárd MJV vonatkozásában megállapítható, hogy jelen elemzés készítésének időpillanatáig összességében mintegy 30,9 Mrd Ft támogatásban részesült az ÚMFT és ÚSZT pályázati rendszereiben, ami Tolna megye tekintetében összességében megítélt 103,4 Mrd Ft támogatási összeg 30%-a. A megyei jogú várost érintően megítélt, majd ebből fakadóan a leszerződött és kifizetett támogatások 40%-a (12,5 Mrd Ft) a humán fejlesztések területén került felhasználásra. Ebben döntő szerepe volt a TIOP egészségügyi infrastruktúra fejlesztési pályázatainak, melyek elsődlegesen a Balassa János Kórházzal összefüggésben kerültek megvalósításra, de ide sorolandó a Babits Mihály Művelődési Ház fejlesztése, ugyanakkor az oktatásfejlesztés terén jelentős beruházást jelentett a Tolna megyei TISZK fejlesztése, továbbá az egyes oktatási intézmények beszerzései is.

Bár darabszámát tekintve Szekszárd tekintetében a legnagyobb számosságú pályázat a gazdaságfejlesztés tématerületét érintően került megfogalmazásra, ezek jellemzően kisebb összegű, a kis- és középvállalkozásokat érintő támogatások voltak. Ezzel együtt is a gazdaságfejlesztés területét a megítélt támogatások közel 26%-a (7,96 Mrd Ft) érintette. Mindez arányaiban azonos nagyságrenden mozog a régió másik két megyei jogú városának értékeivel. A gazdaságfejlesztést érintően a jelentősebb forrást igénylő beruházások elsősorban a megyeszékhelyen működő KKV-k telephely-, technológia, valamint kutatás-fejlesztési beruházásaihoz kötődtek, ide értve a város ipari parkjának fejlesztését is.

55. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt, leszerződött és kifizetett támogatás összege a Szekszárd MJV területén megvalósuló projektek vonatkozásában, fejlesztési tématerületenként

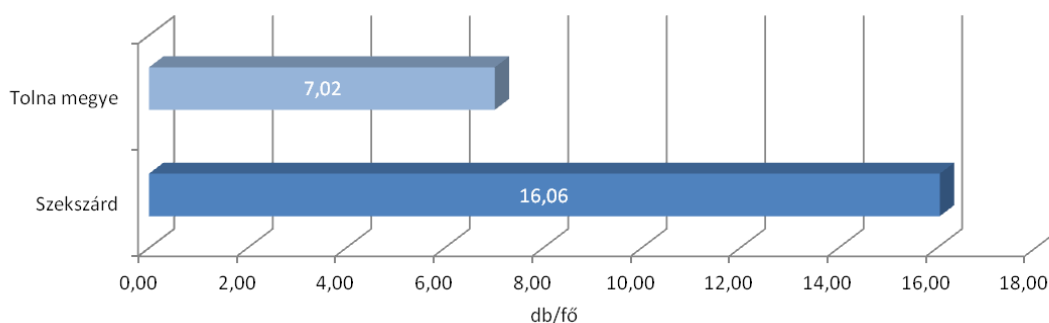
A gazdaság- és humánfejlesztéseknél arányaiban viszonylag kevesebb számú pályázat került benyújtásra, ugyanakkor a megítélt támogatások közel 20%-a (6 Mrd Ft) került felhasználásra a környezetfejlesztés tématerületén. A pályázatok elsősorban a KEOP forrásait felhasználva a megyeszékhely egészséges ivóvíz ellátásához kapcsolódtak, ugyanakkor jelentős források kerültek felhasználásra a városi szennyvízkezelés és hasznosítás terén is. Ugyancsak a környezetfejlesztési tématerület vonatkozásában érdemesnek említést a város energiatakarékos

közvilágítását érintő fejlesztések, valamint számos középület energetikai korszerűsítése, de ide sorolható a csapadékvíz elvezetési problémák orvoslása is.

A megyeszékhely tekintetében felhasznált források közel 8%-át (2,37 Mrd Ft) fordította a kifejezetten a város arculatának fejlesztést célzó pályázatok megvalósítására, mely a városközpont (Béla kir. tér, régi vármegyeháza, piactér) funkcióbővítő fejlesztését jelentette.

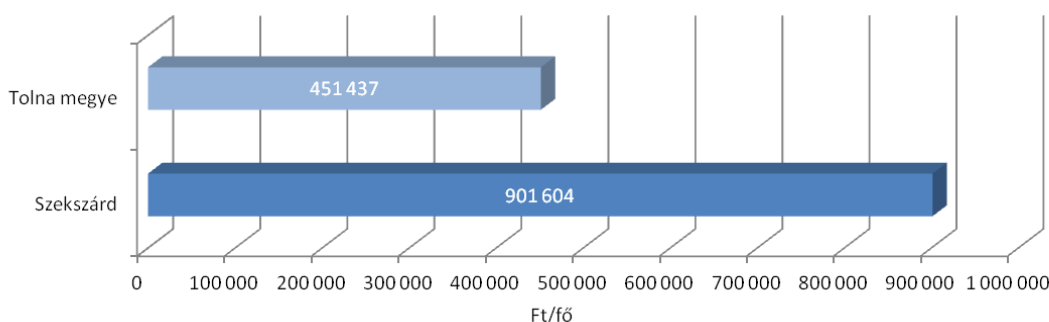
Szekszárd a felhasznált forrásainak viszonylag kisebb részét, mindösszesen 3%-át (1,1 Mrd Ft) fordította a közlekedési rendszerek fejlesztésére, melyek közül kiemelendő a Szekszárd-Decs-Várdomb 5113. jelű út felújítása, továbbá a közösségi közlekedés, és a hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés fejlesztését célzó beruházások. A megyeszékhely felhasznált forrásainak elenyészően kis részét, mindössze 3%-át (0,96 Mrd Ft) fordította a turisztikai szolgáltatások fejlesztésére. A megvalósított fejlesztések döntően a borturisztikához és a szálláshelyfejlesztéshez kapcsolódtak.

Szekszárd megyei jogú város részéről az ÚMFT és ÚSZT pályázati rendszereibe támogatásban részesített, az ezer lakosra jutó pályázatok száma meghaladja a 16 db-ot, ami a több mint másfél szerese Pécs és Kaposvár mutatóinak. A megyei átlag tekintetében ezer lakosra 7 db pályázat jut. Ezzel Tolna a régiót alkotó három megye vonatkozásában a harmadik helyre kerül.

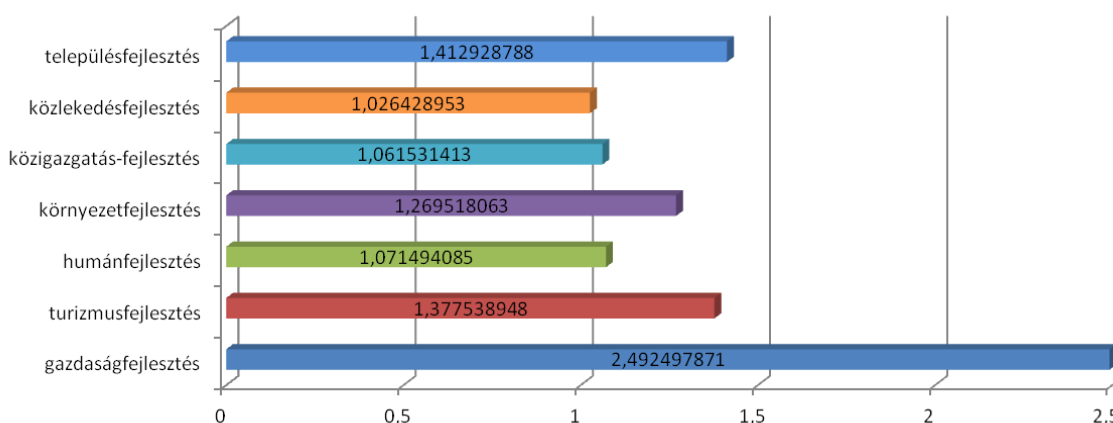
56. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok egy lakosra jutó száma Szekszárdon

A megyeszékhely tekintetében egy állandó lakosra jutó megítélt támogatás 901 604 Ft, ami a várost a megyén belüli gazdasági, infrastrukturális és társadalmi potenciálja ismeretében értelem szerűen a megyei átlag (451 437 Ft) fölé emeli. Ez a teljesítmény a várost a régió másik két megyeszékhelye tekintetében Pécs (898 580 Ft) és Kaposvár (876 337 Ft) elé pozicionálja.

57. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás egy lakosra jutó összege Szekszárdon

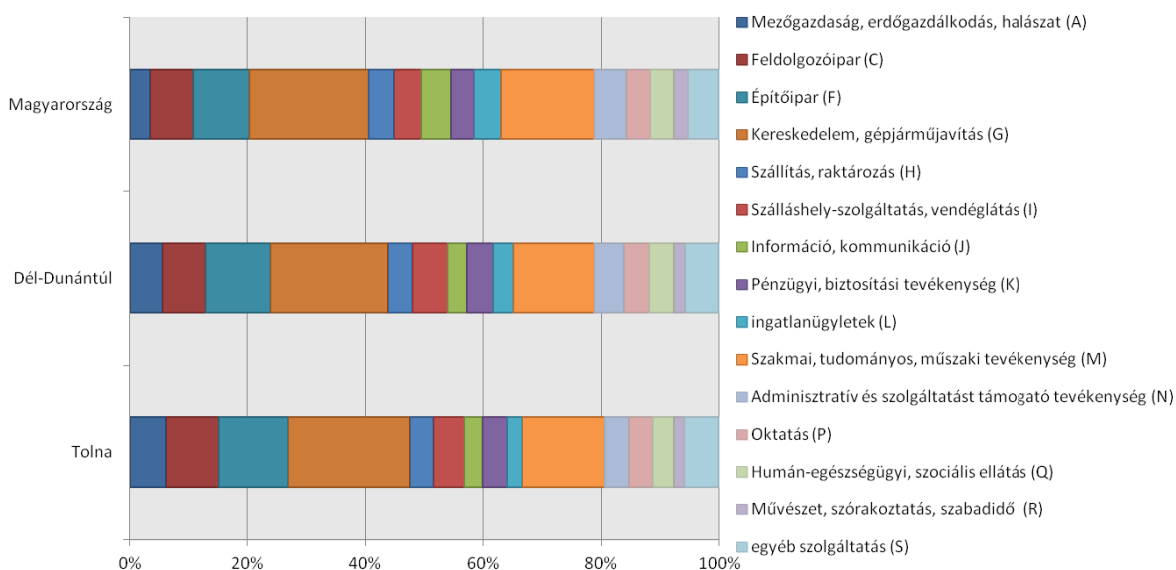
Az egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség Szekszárd megyei jogú város vonatkozásában a gazdaságfejlesztési pályázatok esetén közel 2,5-szeres, míg a döntően a közszféra által megvalósított közlekedés-, humán-, környezet-, és településfejlesztési pályázatok esetén 1,0-1,4-szeres nagyságrenden alakul. Mindez mutatja, hogy az alacsonyabb támogatás intenzitású, döntően a versenyszféra számára hozzáférhető pályázatok esetén lényegesen nagyobb volumenű pótlólagos forrás került bevonásra a fejlesztések megvalósításához, mint a zömében közösségi célokat szolgáló fejlesztések estében.

58. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a Szekszárd MJV területén megvalósuló projektek vonatkozásában, fejlesztési témaerületenként

2.2.3. Tolna megyére vonatkozó statisztikai adatok elemzése

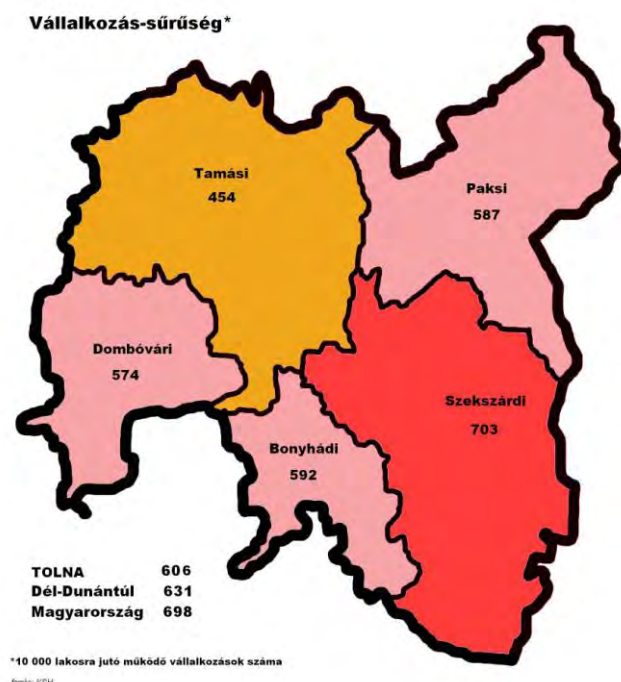
Tolna megyében a vállalkozássűrűség (604 működő vállalkozás esik 10 000 lakosra) jelentősen elmarad az országos értéktől (698 db) és a Dél-dunántúli átlagot sem éri el. 2011-ben 13 671 működő vállalkozást tartottak nyilván a megyében.

59. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körök (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

A vállalkozások ágazati megoszlása részben eltér az országostól. A vállalkozások számát tekintve arányaiban nagyobb szerep jut a primer és szekunder szektornak. Az országosnál és a régiós aránynál is nagyobb súlyt képvisel a mezőgazdaság, feldolgozóipar és építőipar. Ezzel szemben szolgáltatási szektorokban tevékenykedő vállalkozások kisebb arányban jelennek meg, különösen szembetűnő a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, az ingatlanügyletek és az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység alulreprezentáltsága.

A megyén belül jelentős különbségek alakultak ki a vállalkozássűrűséget tekintve. Az országos átlagot kismértékben meghaladó vállalkozási kedv jellemzi a Szekszárdi kistérséget míg a Tamási kistérségben a vállalkozás-sűrűség nem éri el a megyei érték 75%-át, ami az országos vállalkozás-sűrűség 65%-át teszi csak ki.

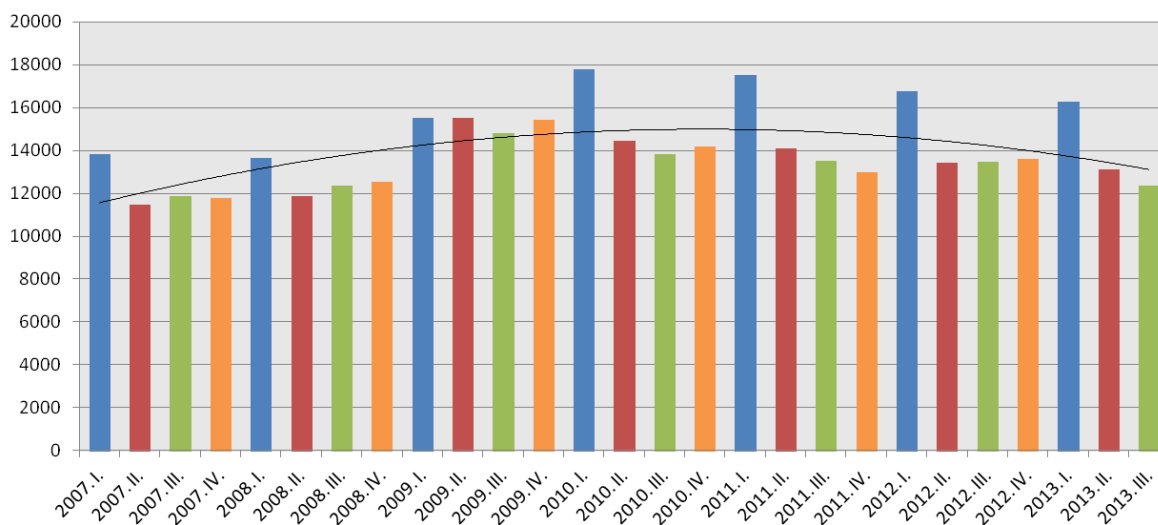
60. ábra: Vállalkozás-sűrűség Tolna megye kistérségeiben (db/10 000 lakos), adatforrás: KSH

A támogatási programok, különösen a gazdasági szereplőknek célzott pályázati rendszerek egyik legfontosabb eredménycélja a térség foglalkoztatottsági szintjének javítása. Ahhoz, hogy meg tudjuk ítélni a támogatott pályázatok hozzájárulását ezen eredménymutatók javulásához, szükséges vizsgálni a megye foglalkoztatási, munkanélküliségi mutatóinak alakulását, ill. feltárni a meglevő területi különbségeket.

A munkanélküliségi ráta Tolnában fél százalékponttal haladta meg az országos értéket és elérte a 7,9%-ot a munkaképes-korú lakossághoz viszonyítva (2013. III. negyedévében). A megye munkaerő-piaci helyzete kedvezőbb, mint a Dél-dunántúli átlag. A regisztrált álláskereső száma 2007 és 2010 között emelkedő trendet mutatott, azóta enyhe javulás figyelhető meg. A megyében tapasztalható trend kedvezőbb képet mutat, mint az országos trend, így az elmúlt hét év alatt közeledett a megye az országos átlaghoz. A gazdasági válság mélyebben érintette az ország kedvezőbb helyzetben levő térségeinek munkaerő-piacát.

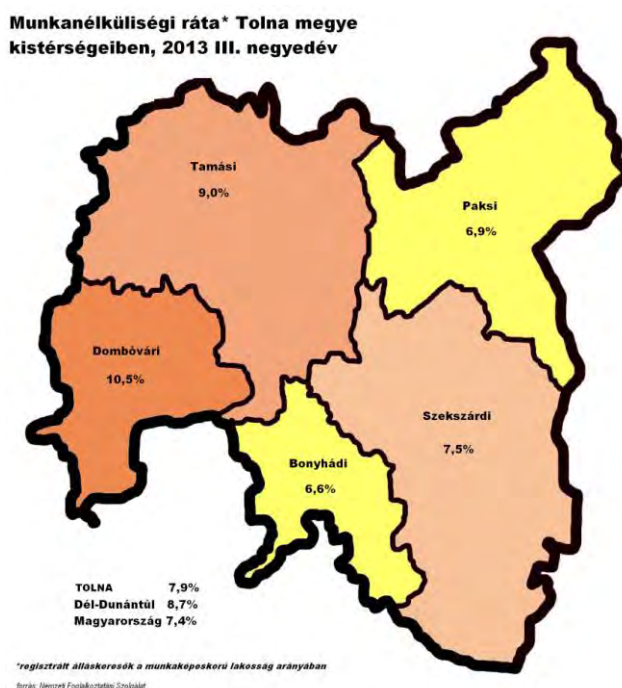
A legtöbb regisztrált álláskereső 2010 I. negyedévében jelent meg a megyében, ekkor számuk megközelítette a 18 000 főt, 2013 I. negyedévében 16 293 főre mérséklődött a téli

hónapokban munka nélkül maradt emberek száma. Ez az érték még mindig magasabb, mint 2007, 2008 és 2009 években mért. 2010-től megnövekedett a megyében az éven belüli szezonális hatás, a téli és nyári időszak közötti különbség az álláskeresők számában.

61. ábra: Regisztrált álláskeresők száma Tolna megyében, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

A munkanélküliségi ráta vonatkozásában különbség mutatható ki a megye keleti és nyugati területe között. A nyugati területeken magasabb a munkanélküliségi ráta, azonban a hosszú időn keresztül legkedvezőtlenebb Tamási kistérségben sikerült jelentősen mérsékelni az álláskeresők számát. A legkedvezőbb helyzetben Bonyhád és Paks térsége van a megyében, ahol a munkanélküliségi ráta az országos átlag alatt van. A megye legkedvezőbb Bonyhádi és legkedvezőtlenebb helyzetű Dombóvári kistérség között közel 60%-os különbség mutatkozik a munkanélküliségi ráta tekintetében.

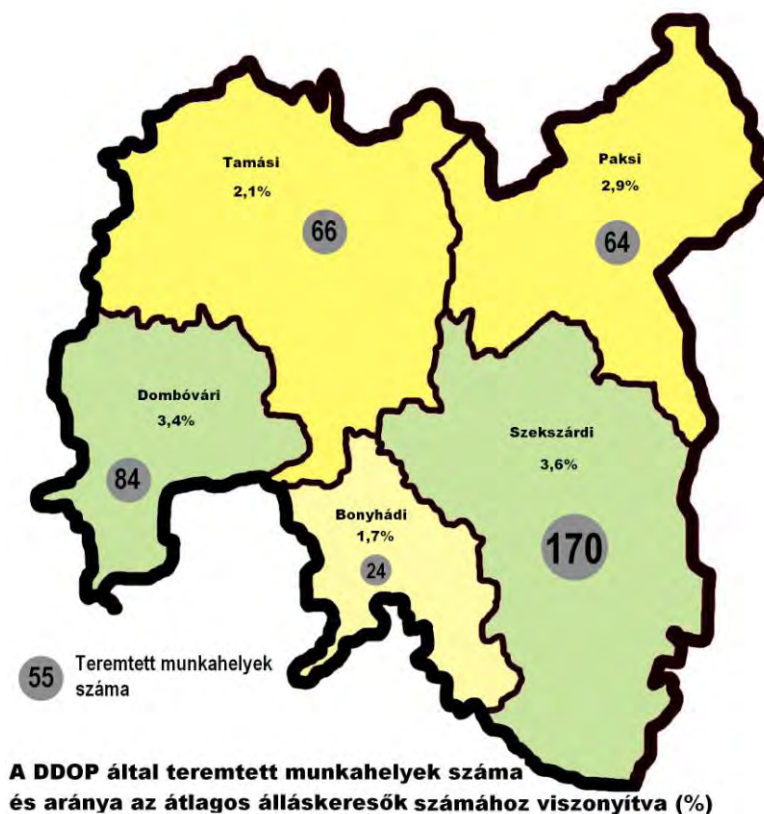
62. ábra: Munkanélküliségi ráta Tolna megye kistérségeiben 2013. III. né. (%), adatforrás: NFSz

Az ÚMFT és ÚSZT keretében megvalósított projektek az EMIR információs rendszer adatai szerint Tolna megyében 1 866 új munkahely létrehozását eredményezték, mely a megyében átlagosan állást keresők számához (14 000 fő az elmúlt 7 év átlagában) viszonyítva jelentős 13,3%-os arányt képvisel. A létrehozott új munkahelyek közül 408 a DDOP által támogatott projektek eredménye, mely az átlagos állás keresők számának 2,9%-a. A támogatási szerződéssel rendelkező DDOP projektek 650 új munkahely létrehozását vállalták a megyében, aminek a 62%-a teljesült 2013 októberéig.

A legtöbb új munkahely a Szekszárdi kistérségben létesült (170) és itt mutatható ki a legnagyobb hatás az állás keresők átlagos számához képest (3,6%) a megye kistérségei közül. A megyei átlagot meghaladó hatás látható a Dombóvári kistérségben is, míg szerény eredmények születtek a Bonyhádi kistérségben. Megállapítható, hogy a regionális program önmagában kis mértékben tudott hozzájárulni a foglalkoztatás bővítéséhez. Ebből a szempontból a telephelyfejlesztés pályázati konstrukció bizonyult a legsikeresebbnek, a DDOP forrás támogatásával a megyében eddig létrehozott új munkahelyek 40%-a ennek a pályázati konstrukciónak köszönhető.

A pályázati források munkahelyteremtő hatása 2011-től figyelhető meg, ettől az időponttól mutatható ki jelentősebb számú új munkahely, melyet a támogatásban részesült projektgazdák hoztak létre, mivel a munkahelyek a legtöbb esetben a projektek fizikai lezárását követően, illetve a projekt fenntartási időszakában keletkeznek. A Dél-dunántúli régió szintjén 2010 év végéig 653 új munkahely keletkezett a DDOP eredményeként, míg 2013. októberéig már 3 204 új munkahely létesült.

63. ábra: A DDOP által teremtett munkahelyek száma és aránya az átlagos állás keresők számához viszonyítva (%)

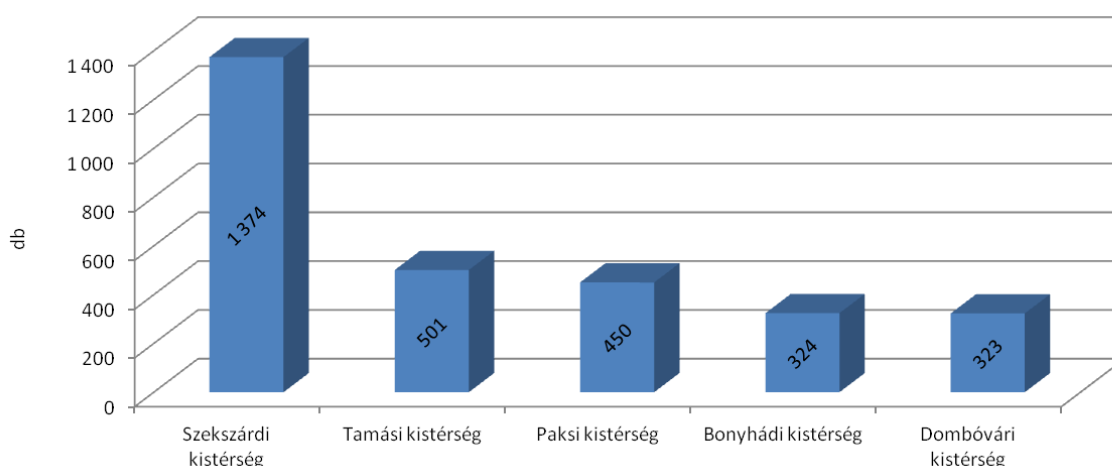

3. Kistérségi szintű statisztikai és forrásallokációs elemzés

3.1. Megyei szintű összehasonlító elemzés a kistérségek teljesítményére vonatkozóan

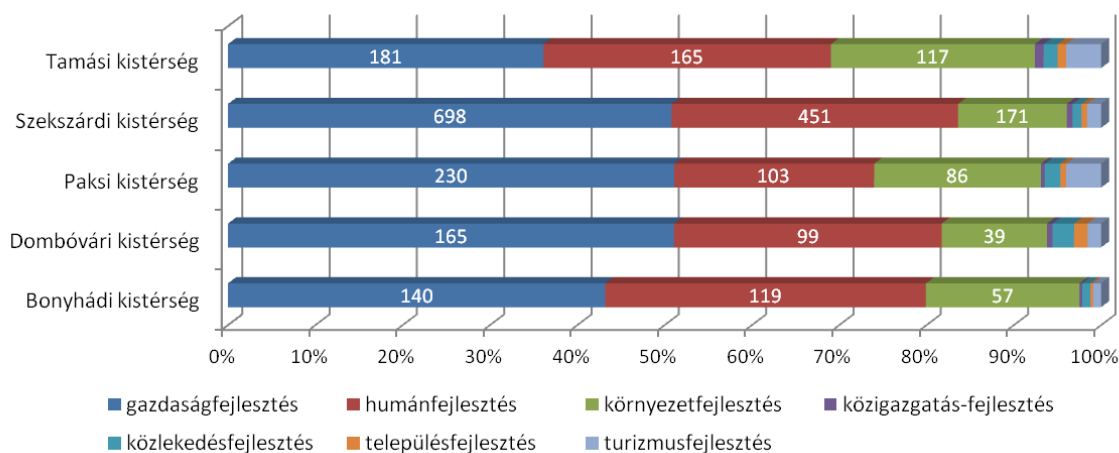
3.1.1. A pályázói forrásigény kistérségi szintű bemutatása

A legnagyobb számú beérkezett pályázat a szekszárdi térségből (a tolnai projektek 46%-a) érkezett, meghaladva az országos átlagot (694 projekt kistérségenként). A legkevesebb pályázatot a dombóvári és bonyhádi (10,9-10,9%) térségből nyújtották be.

64. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma Tolna megye kistérségeiben

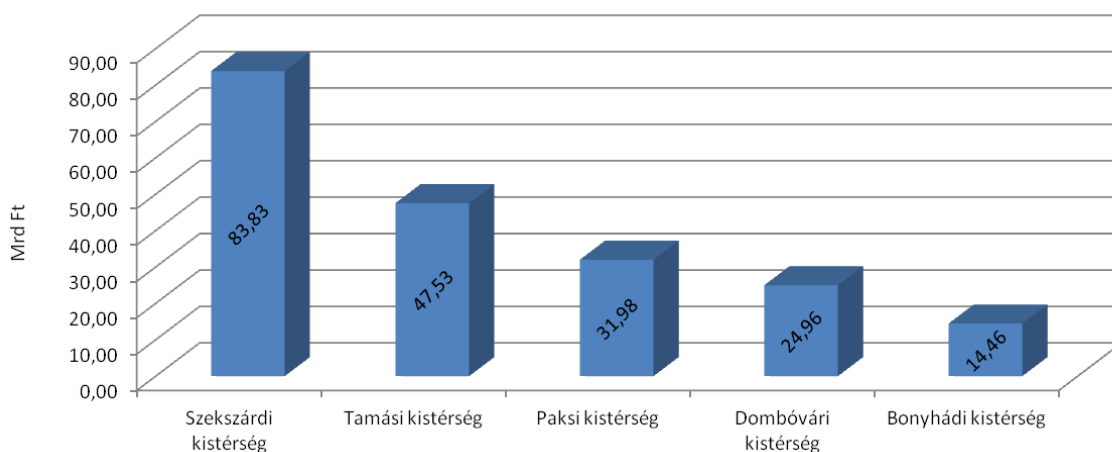
Minden kistérségben a gazdaságfejlesztés témaköréhez érkezett be a legtöbb pályázat, a viszonylag kisebb átlagos projektméret és a vállalkozások relatíve nagy száma miatt. Kiegyenlített a gazdaságfejlesztési és humánfejlesztési projektek száma a tamási térségében, ahonnan környezetfejlesztésre is viszonylag nagyszámú pályázat érkezett be. Nagyobb arányt a gazdaságfejlesztési pályázatok a szekszárdi, dombóvári és paksi térségben érték el, ahol a beérkezett pályázatok 51-51%-át adták, ezzel szemben ez az arány a Tamási kistérségben 36%-os volt.

65. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok száma kistérségenként és tématerületenként

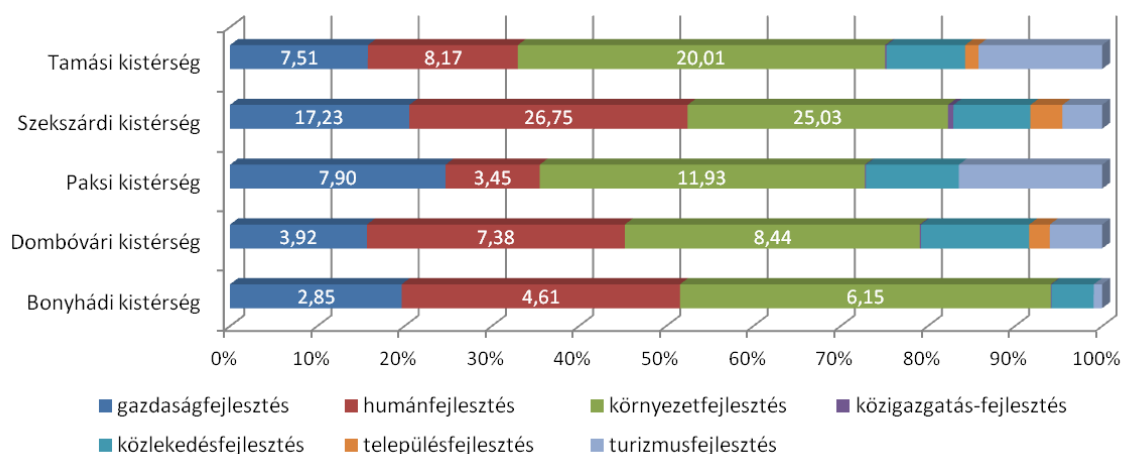
A humánfejlesztés a beérkezett pályázatok alapján a szekszárdi és tamási térségben volt 33%-os részesedéssel, de Dombóvár térségében is meghaladta a 30%-ot. A környezetfejlesztésre Tamási (23%) és Paks (19%) térségéből érkezett viszonylag nagy arányban pályázat a többi témaerülethez viszonyítva.

Az igényelt támogatás tekintetében Szekszárd térsége haladta meg kismértékben az országos kistérségi átlagot, ami 81,9 Mrd Ft/kistérség. A megyéből igényelt támogatás 41%-a érkezett a Szekszárdi kistérségből. A legkevesebb beérkezett igény a Bonyhádi (7%) kistérségből érkezett.

66. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege kistérségenként

Az igényelt támogatás témaerületi megoszlásánál a gazdaságfejlesztés 16-25%-os forrásigényt jelentett a megye kistérségeiben. A legmagasabb arány Paks térségében mutatható ki. A humánfejlesztések a Szekszárdi (32%), Bonyhádi (32%), Dombóvári (30%) kistérségben értek el magas arányt, míg a Paksi kistérségben csupán 11%-ot tettek ki ezek a projektek. A környezetfejlesztés témaerületén mérhetünk legmagasabb arányt a Bonyhádi (43%) és Tamási (42) kistérségekben, de minden térségben 30%-ot meghaladó igény mutatkozott ezen a területen.

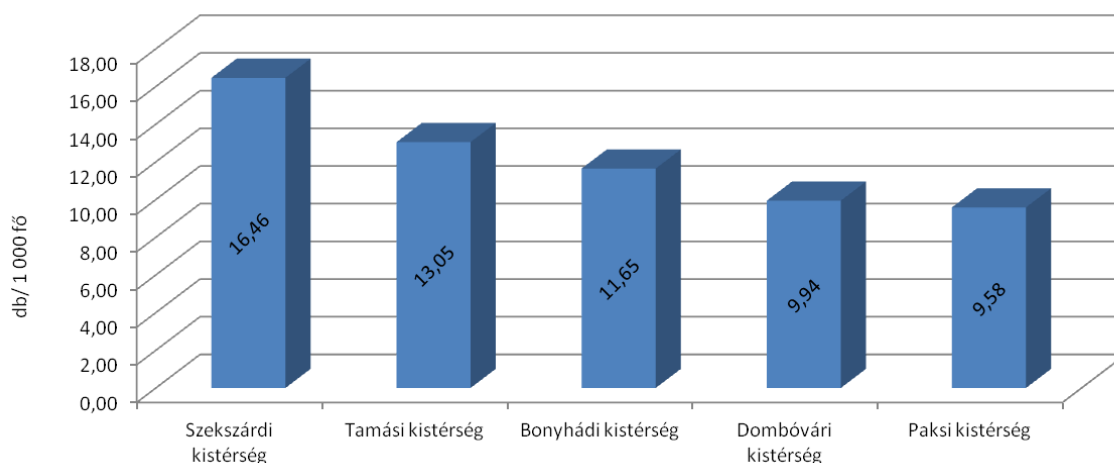

67. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás összege kistérségenként és témaerületenként

A közlekedésfejlesztésre viszonylag kismértékű igény mutatkozott a megyében, mely nem azt mutatja, hogy a megyében nincs igény útfejlesztésekre, inkább annak az oka, hogy a nagy

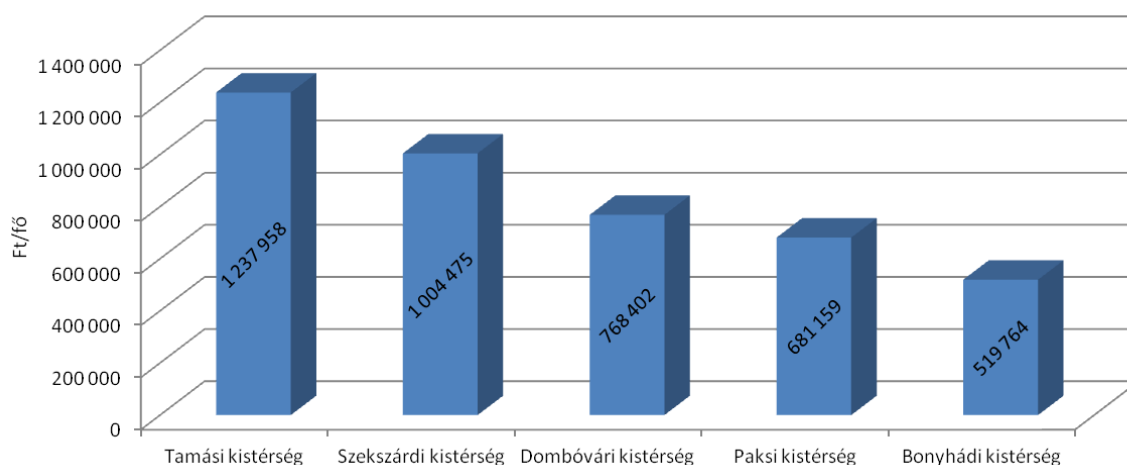
közlekedésfejlesztési projektek központi projektszatórnán keresztül kerülhettek be a támogatási rendszerbe, illetve az ebben az időszakban kiépülő M6 gyorsforgalmi út nem az ÚMFT/ÚSZT forrásaiból valósult meg. A turizmusfejlesztésre a megyéből viszonylag kevés projekt érkezett, a Paksi (16%) és Tamási (14%) kistérségben mutatható ki jelentősebb támogatási igény ezen a területen.

Ha az ezer lakosra jutó beérkezett pályázatok számát vizsgáljuk meg, akkor a legaktívabb térség a megyében a Szekszárdi (16 db / 1 000 fő) és a Tamási (13) kistérség volt. Fajlagosan a legkevesebb pályázat a Dombóvári (9,9) és Paksi (9,6) kistérségből érkezett.

68. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében beérkezett pályázatok 1 000 lakosra jutó száma kistérségenként

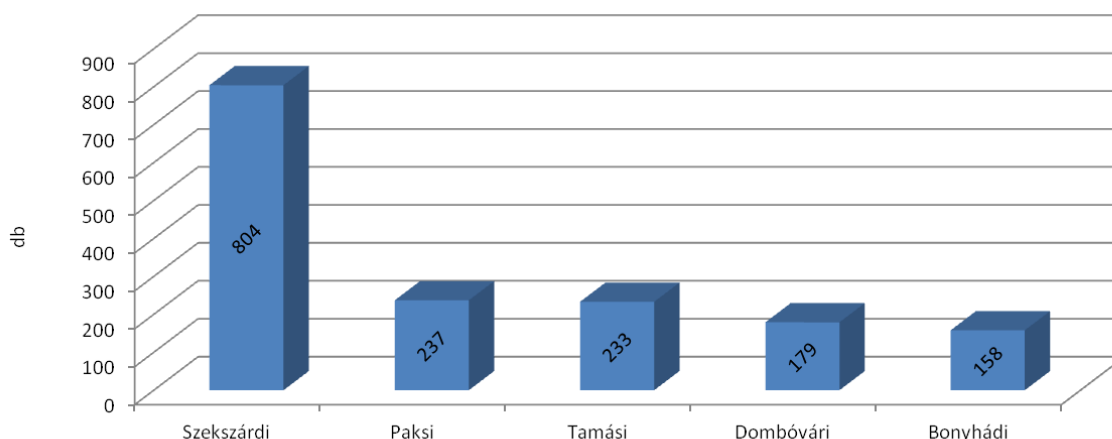
Az egy lakosra jutó igényelt támogatás a Tamási kistérségben volt a legmagasabb (1,2 millió Ft/fő), melyre hatással lehetett a térség részesedése a leghátrányosabb-helyzetű területek támogatására kialakított programban. Ez a mutató a Szekszárdi kistérségben is meghaladta az egymillió forintot. Ezzel szemben a beérkezett igény a megyei átlag felét érte csak el a Bonyhádi kistérségben.

69. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt támogatás egy lakosra jutó összege kistérségenként

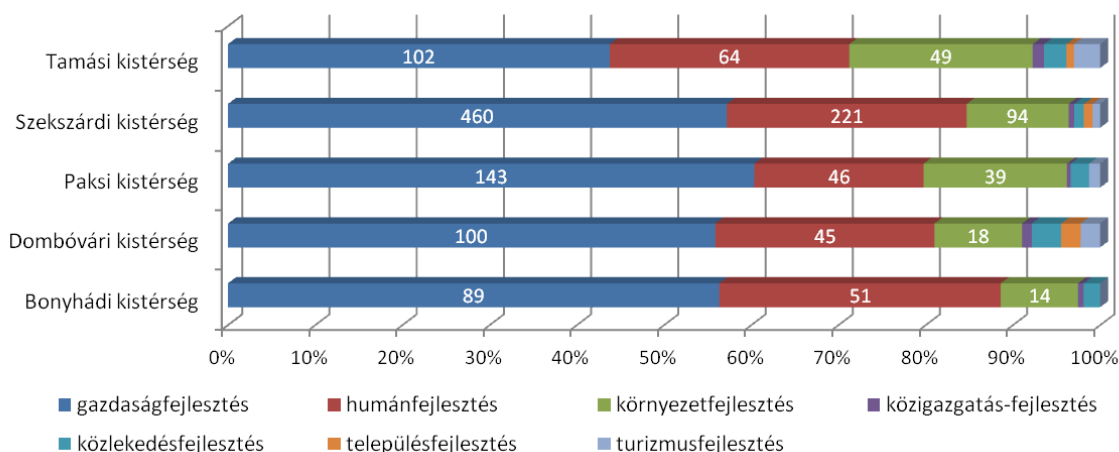
3.1.2. A kötelezettségvállalások kistérségi szintű jellemzése

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében a kistérségi bontású elemzést lehetővé tevő, az NFÜ által a tervezők rendelkezésére bocsátott 2013.09.30-i EMIR 3.1 adatbázis alapján Tolna megye kistérségeiben összesen 1 611 db pályázat került támogatásra. A megye kistérségeit tekintve az összes OP-ra vonatkozóan a legtöbb pályázat (az összes Tolna megyei pályázat több mint 49,9%-a) a Szekszárdi kistérségből került támogatásra. Ezt követi a Paksi és Tamási kistérség 14,7-14,7%-kal. Összességében a legkevesebb pályázat a Bonyhádi (9,8%) kistérségben került támogatásra.

70. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma Tolna megye kistérségeiben

Ha fejlesztési tématerületenként nézzük a megye kistérségeinek eredményeit elmondható, hogy hasonlóan a megyére vonatkozó arányokhoz – a gazdaságfejlesztés tématerületen került a legnagyobb számú pályázat támogatásra, amelyet a humánfejlesztési terület pályázatai követnek. A közigazgatás-fejlesztés terület mellett mindegyik kistérségben rendkívül alacsony a támogatott településfejlesztési pályázatok száma, de ez főként a tématerületre jellemző specializált pályázati felhívások jellegéből adódik.

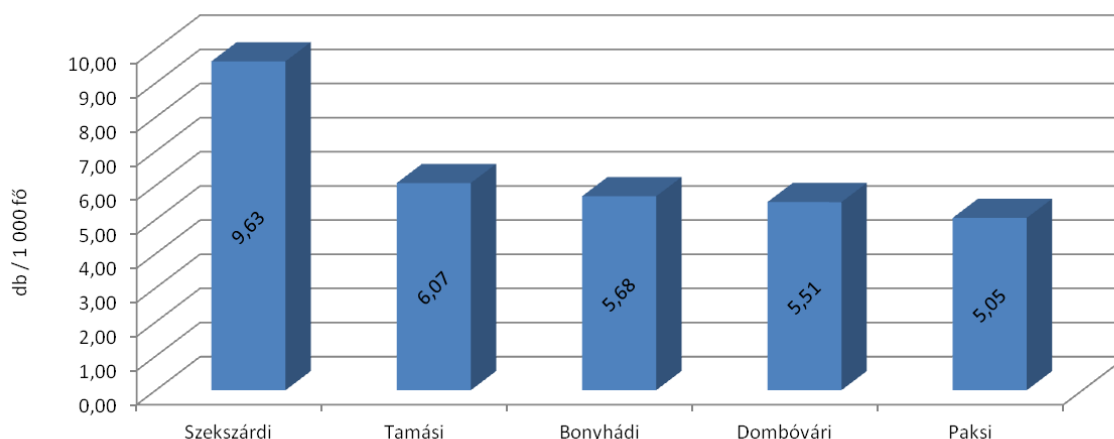
71. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok száma kistérségenként és tématerületenként

Gazdaságfejlesztési pályázatok legnagyobb számban a megyében a Szekszárdi kistérségben kerültek támogatásra. A Szekszárdi kistérség pályázatainak több mint 51%-át teszik ki. A nyertes pályázatok tekintetében legkisebb aránnyal a Bonyhádi (10% alatti) kistérség képviselteti magát.

A humánfejlesztés területén is messze a Szekszárdi kistérség rendelkezik a legtöbb támogatott pályázattal (az összes nyertes pályázat 51,8%-a), a többi kistérségben 45-64 darab projekt kapott támogatást. A környezetfejlesztési projektek terén is hasonló kép rajzolódik ki: a legtöbb nyertes pályázat a Szekszárdi kistérségben (az összes projekt 49,9%-a) volt, azt követi a Tamási kistérség (22,8%).

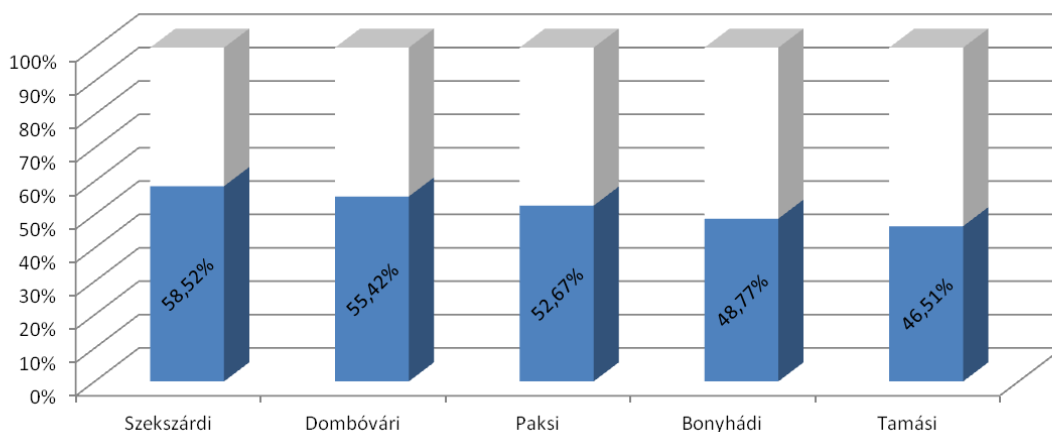
A közlekedésfejlesztési pályázatok kis számban vannak a megyében, összesen 29 darab. E tárgykörben kiegyenlített a projektek területi megoszlása, a Szekszárdi kistérségben (9db) kismértékben több, a Bonyhádi kistérségben (3 db) kismértékben kevesebb az átlagosnál. Településfejlesztésre támogatást a legtöbb projekttel a Szekszárdi (8db) és a Dombóvári kistérség (4 db) nyert.

Az abszolút értékek mellett fontos megvizsgálni az 1 000 állandó lakosra jutó támogatott pályázat számot is. E mutató értéke messze a legmagasabb a Szekszárdi kistérségben, még ha a lakosság is itt koncentrálódik leginkább a megyében. Mindazáltal ebben a kistérségben sem éri el ez a mutató a 10 db nyertes pályázatot 1 000 főre vetítve. A megye többi kistérsége viszonylag kiegyenlített képet mutat.

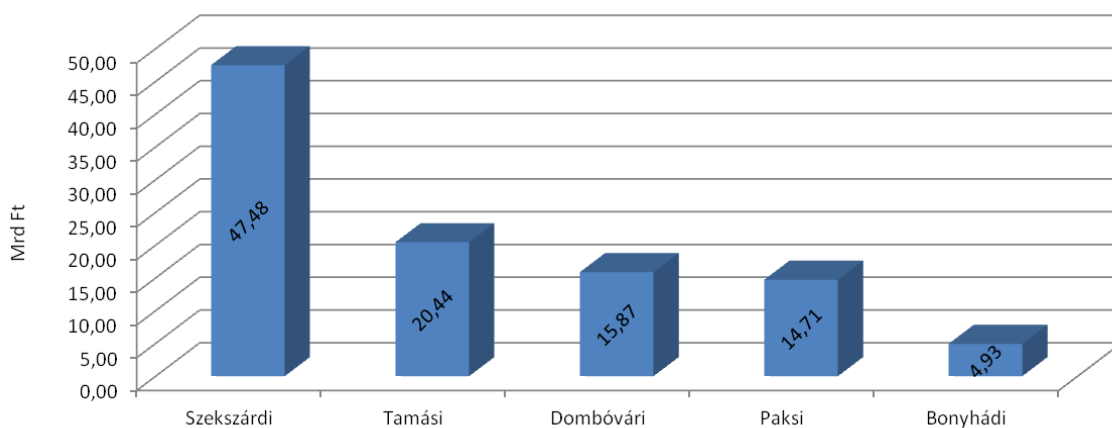
72. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében támogatott pályázatok 1 000 lakosra jutó száma kistérségenként

A kistérségek pályázói sikerességét – azaz, hogy a benyújtott pályázatok hány százaléka részesült pozitív támogatási döntésben – vizsgálva megállapítható, hogy Tolna megyében a legmagasabb nyerési aránnyal a Szekszárdi kistérség rendelkezik, de Dombóvár és Paks térségében is meghaladta a nyertes projektek száma az elutasítottakét. Tolna megye kistérségei közül legkevésbé a Tamási kistérségből beérkezett projektek voltak sikeresek.

73. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében benyújtott és támogatott pályázatok számának aránya kistérségenként

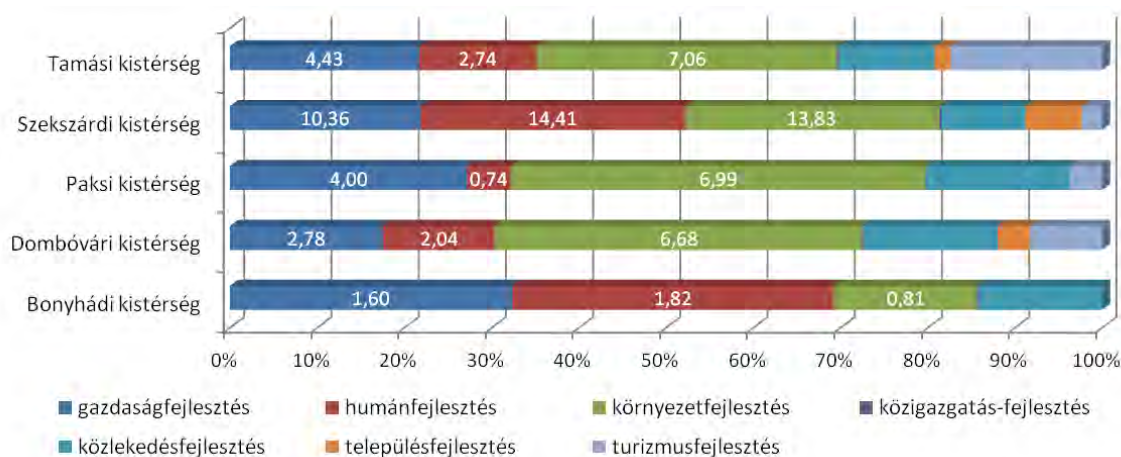
Az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében a támogatott pályázatokon keresztül odaítélt támogatás összege Tolna megyében meghaladja a 103 Mrd Ft-ot. A kistérségek közül messze a legtöbb támogatás (több mint 47 Mrd Ft, a megyébe jutó összes támogatás közel 46%-a) a Szekszárdi kistérségbe érkezett. Mögötte 20%-kal a Tamási kistérség áll. A legkevesebb támogatás a Bonyhádi kistérségbe jutott (a megyébe került összes támogatás 4,8%-a). Ez összevetve a támogatott pályázati darabszámok vizsgálatánál leírt megállapításokkal egyben azt is jelenti, hogy a Bonyhádi kistérségben összességében nem csak kevés számú, de aránylag alacsony támogatási összegű pályázatok részesültek pozitív támogatói döntésben.

74. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege Tolna megye kistérségeiben

A támogatások kistérségi szintű megoszlását fejlesztési témaerületenként vizsgálva itt már nem rajzolható ki egységes, a megyére jellemző arányokat egységesen követő trend. A gazdaságfejlesztés egyik kistérségben sem lett a legtöbb forrást felszívó témaerület. A gazdaságfejlesztés témában legtöbb támogatáshoz a Szekszárdi kistérség jutott (több mint 10 Mrd Ft összegben, amely a megyére e témaerületen jutó összes támogatás közel 45%-a). Négy milliárd forintot meghaladó támogatás érkezett a Tamási és Paksi kistérségbe, míg a legkevesebb támogatáshoz e témaerületen a Bonyhádi (6,9%) kistérség jutott.

Humánfejlesztés területén a megyébe érkezett támogatás közel 2/3-át a Szekszárdi kistérség fogadta be, a többi kistérség egyike sem tudott 15% feletti részesedést elérni. A legkevesebb támogatás e tárgykörben a Paksi (3,4%) kistérségnek jutott. A környezetfejlesztési projektekre elnyert támogatás tekintetében is a Szekszárdi (39%) kistérségbe érkezett a legtöbb forrás. Környezetfejlesztésre a legkevesebb támogatás a Bonyhádi (2,3%) kistérségbe került, míg a másik három kistérségbe 7-7 milliárd forint körüli összeg érkezett.

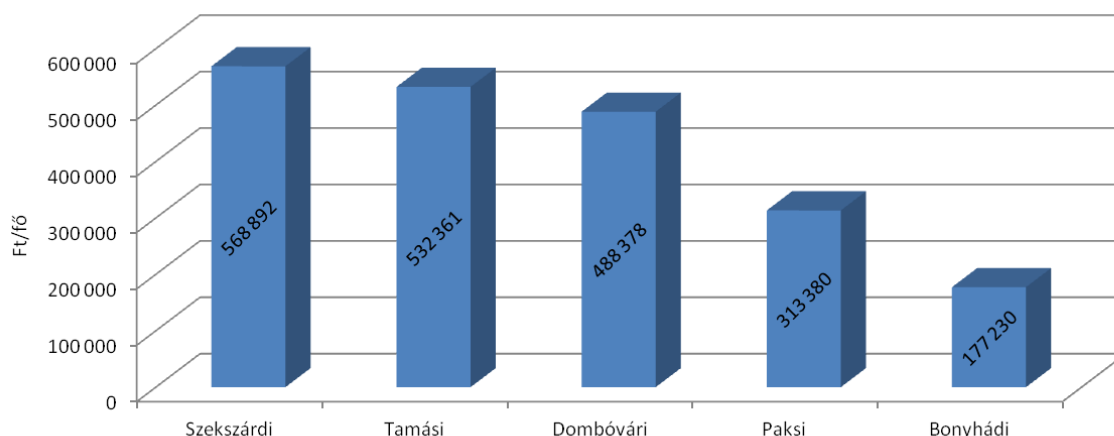

75. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás összege kistérségenként és téma területenként

Közlekedésfejlesztésre is a Szekszárdi kistérségbe került a támogatási források legnagyobb hányada, a megyei támogatási források 37%-a. De a Szekszárdi kistérségbe érkező támogatási források 10%-át sem éri el a közlekedésfejlesztés téma területe. E tárgykörben a legkevesebb támogatás szintén a Bonyhádi kistérségbe került. Településfejlesztésre összesen csupán 4 milliárd Ft támogatási összeg érkezett a megyébe, melyből 3 Mrd Ft a Szekszárdi kistérségbe. Településfejlesztés területén a Bonyhádi és Paksi kistérségekben egyáltalán nem jutott támogatáshoz projekt. (Nem is pályáztak erre a téma területre.) Turizmusfejlesztési támogatások tekintetében a Tamási (39%) és a Paksi (30%) kistérség volt sikeres, míg Bonyhád térségébe került a legkisebb forrás.

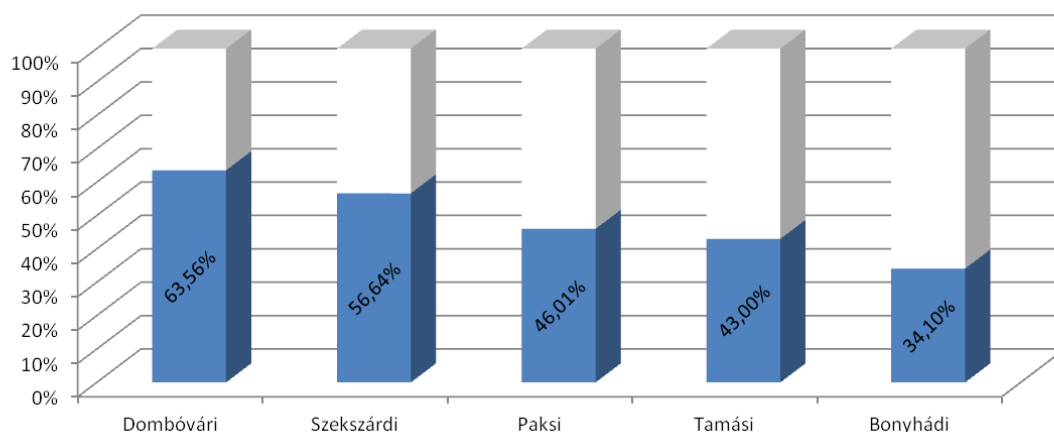
Az elnyert támogatás összegét fajlagosan, egy állandó lakosra vetítve a kistérségek teljesítményének egy realisabb mutatószáma válik láthatóvá. Ez a mutató Tolna megye kistérségei közül a Szekszárdi és Tamási kistérségekben magasabb, de Dombóvár térsége is csak kis mértékben marad el az egy lakosra jutó 500 ezer forinttól. A mutató legalacsonyabb, 380 ezer Ft-ot meg nem haladó értéke a Bonyhádi kistérségben tapasztalható.

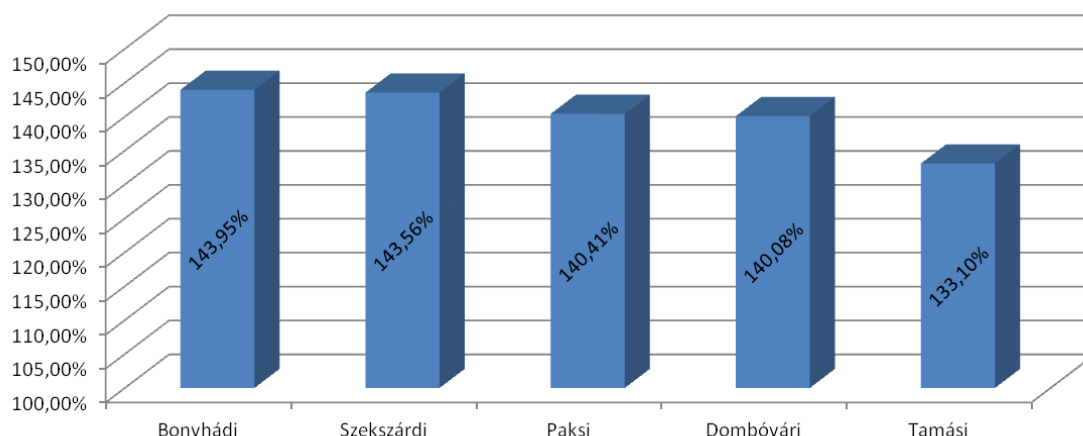
76. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt támogatás egy lakosra jutó összege kistérségenként

A pályázati darabszám mellett a pályázói sikeresség másik fontos mérőszáma az elnyert támogatás mértéke az igényelt támogatáshoz viszonyítva. Tolna megye kistérségei közül ez a mutató a legjobb értékeket egyértelműen a Dombóvári kistérségben adta, ahol a támogatási igények közel 64%-ához hozzá is juthattak a pályázók megítélt támogatás formájában. Kedvezőnek mondható ez a sikerességi mérőszám elsősorban még a Szekszárdi (50% feletti) kistérségben is. Leggyengébben e téren is a Bonyhádi (34%) kistérség teljesített.

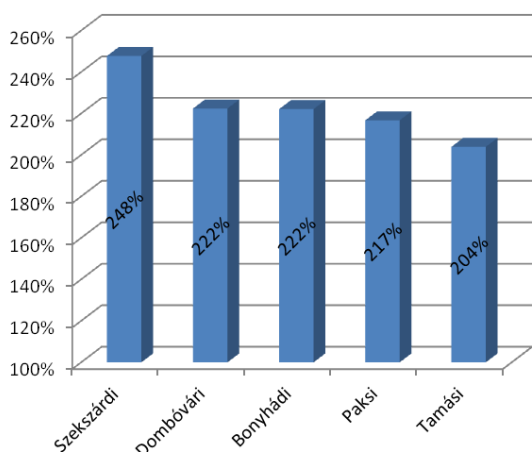
77. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében igényelt és megítélt támogatás összegének aránya kistérségenként

Egy támogatási program eredményessége szempontjából fontos lehet azt is megvizsgálni, hogy egy egységnyi megítélt támogatás milyen összegű fejlesztést/beruházást realizál. E tekintetben Tolna megye kistérségeit vizsgálva elmondható, hogy az egységnyi támogatásra jutó beruházás összege a Bonyhádi és Szekszárdi (1,44 Ft) kistérségekben volt a legmagasabb. A legalacsonyabb érték ugyanakkor a Tamási (1,33 Ft) kistérségben fordult elő. Ez utóbbi annak következménye lehet, hogy a hátrányos-helyzetű kistérségekben magvalósított fejlesztésekhez sok esetben kevesebb önerő-vállalásra volt szükség, mint más térségekben.

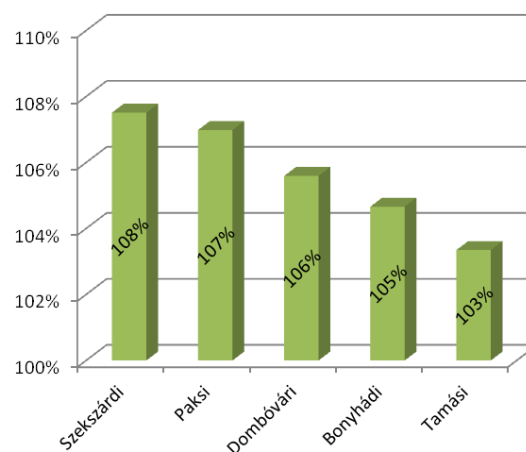

78. ábra: Az UMFT és USZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség Tolna megye kistérségeiben

Az egységnyi támogatáshoz rendelhető beruházási összeg jelentős mértékben függ az egyes pályázati felhívásokban a pályázók köréhez, ill. tevékenységtípushoz rendelt támogatási intenzitástól és a támogatási összeg felső korlátjától. A fentiek tükrében elmondható, hogy elsősorban a gazdasági szervezeteket megcélzó, ill. forprofit tevékenységeket támogató pályázatokkal jellemezhető fejlesztési tématerületeken (mint a gazdaságfejlesztés és a turizmusfejlesztés) lényegesen magasabb ez az érték, mint a közsféra non profit tevékenységeit szolgáló támogatásokat magában foglaló tématerületeken (mint a humán fejlesztés, ill. a közlekedésfejlesztés). Ennek megfelelően érdemes a kistérségek e mutatóját tématerületenként külön is megvizsgálni feltárva a kiírás típusok jelentette finomabb különbségeket is.

79. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, GAZDASÁGFEJLESZTÉS

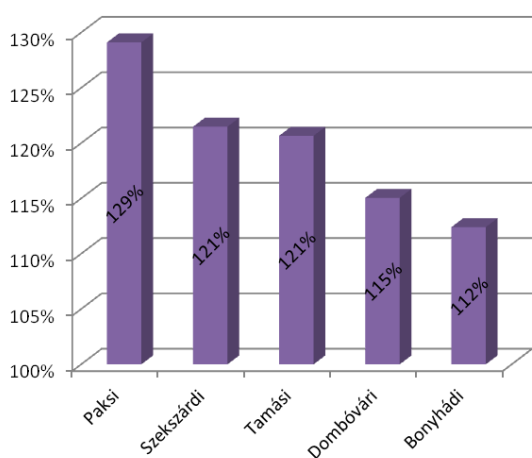

80. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, HUMÁNFEJLESZTÉS

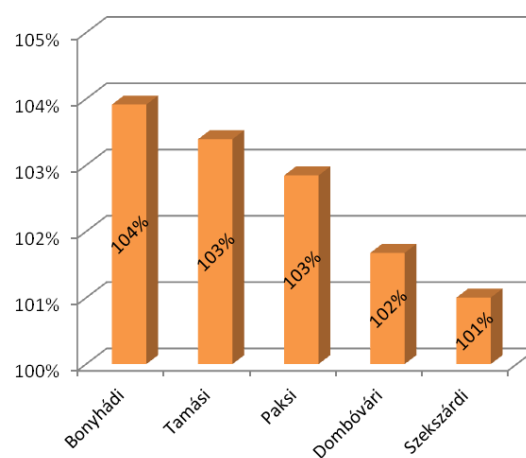
A gazdaságfejlesztés tématerületen az egységnyi támogatásra jutó beruházási érték a Szekszárdi kistérségben megközelíti a 2,5 Ft összeget. A legkisebb érték e téren a Tamási kistérségben mérhető, de itt is meghaladta kétszeres szorzót a támogatásra jutó összköltségvetés. Humánfejlesztés terén a kistérségek többségében a mutató közelíti az 1 Ft

értéket, azaz e tématerületen zömében a közszféra közcélú fejlesztései jelennek meg. Bár jelentős különbség nem mutatkozik a kistérségek közt, de relatíve magasabb érték a Szekszárdi (1,08 Ft) és a Paksi (1,07 Ft) kistérségekben mutatkozik.

A környezetvédelmi fejlesztések körében már nagyobb szórás mutatkozik, hiszen itt a kommunális közszolgáltatási projektek mellett képviseltetve vannak a KEOP keretében támogatott gazdaság orientált energetikai beruházások is. Tolna megyében e téren a legmagasabb érték a Paksi (1,29 Ft) kistérségben található, de viszonylag magasabb értékkel jellemezhető a Szekszárdi (1,21 Ft) és a Tamási (1,21 Ft) kistérség is. Közlekedésfejlesztés tekintetében szinte minden kistérség a lehető legnagyobb támogatáskihasználtság elérésére törekedett és az e területen jellemző kiírások sajátosságai miatt is 1 Ft közelében mutatható ki a vizsgált mutató a megye összes kistérsége esetében.

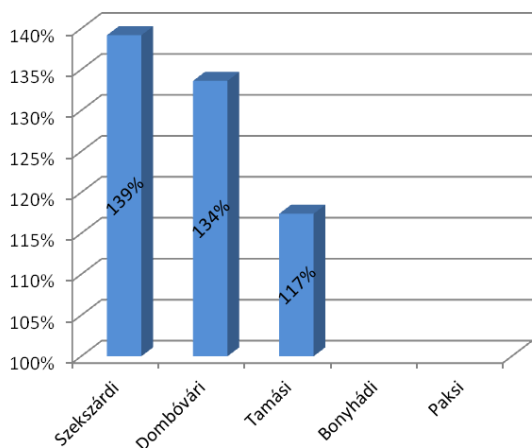

81. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, KÖRNYEZETFEJLESZTÉS

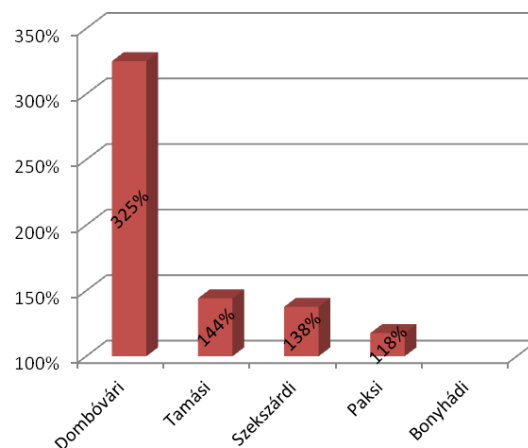

82. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

Településfejlesztési témájú projekteknél már változatosabb a kép, itt a Szekszárdi (1,39 Ft), valamint a Dombóvári (1,34 Ft) kistérségek esetében relatíve magas a vizsgált mutató értéke. A turizmusfejlesztési pályázatok körét vizsgálva hasonlóan változatosak az eredmények. Azokban a kistérségekben, ahol feltételezhetően elsősorban a közszféra, az önkormányzati szereplők nyújtottak be pályázatokat, mint pl. a Paksi (1,18 Ft), vagy a Szekszárdi (1,38 Ft) kistérségekben, ott lényegesen alacsonyabb érték mérhető, mint ahol a turisztikai szektor gazdasági szereplői valósítottak meg szálloda és fürdőfejlesztést, mint ahogy Dombóvár-Gunarason történt (3,25 Ft).

83. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

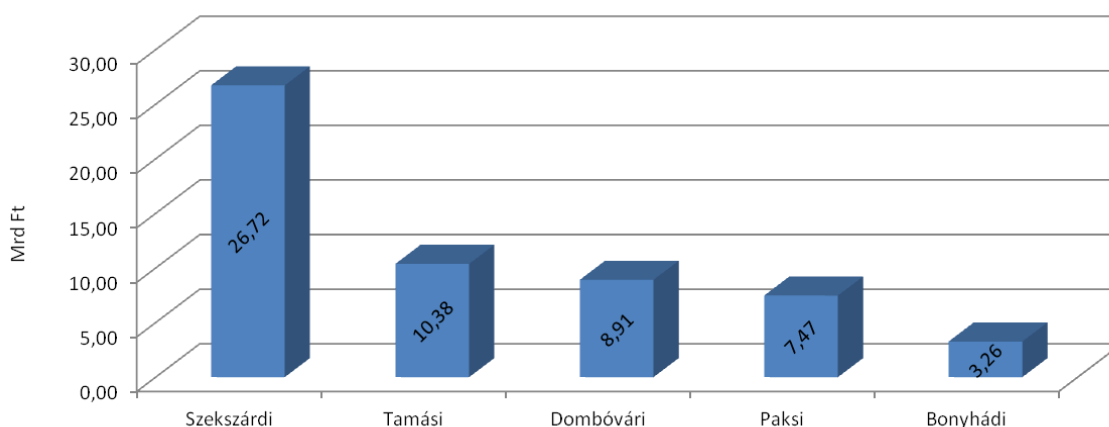

84. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében egységnyi megítélt támogatásra jutó fejlesztési összköltség a kistérségekben, TURIZMUSFEJLESZTÉS

3.1.3. A kifizetések állásának kistérségi szintű elemzése

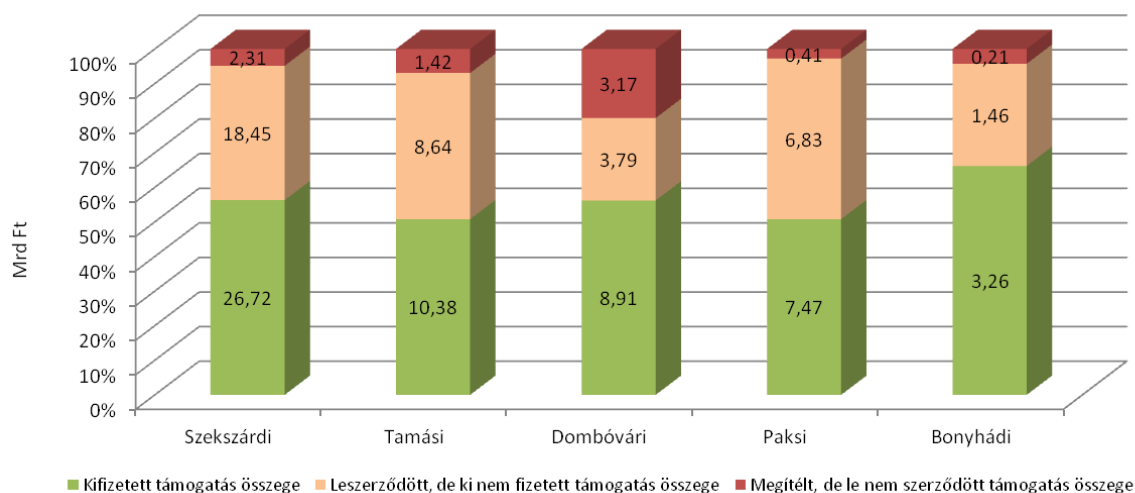
Az elemzés korábbi fejezeteiben leírtakból az jól látható, hogy Tolna megye az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az Új Széchenyi Terv Operatív Programjai keretében kifizetett támogatások vonatkozásában a megyék átlagértékének szintjén található. Hogy ezt a teljesítményt a megyén belüli kistérségek miként befolyásolták, alakították, arra ad választ, ha kifizetett támogatások összegét kistérségi bontásban is megvizsgáljuk.

Tolna megye kistérségei közül a kifizetett támogatás összege a kistérségek átlagát messze meghaladó módon – ahogy az a megítélt támogatás összege, valamint a kistérség mérete alapján várható – a Szekszárdi kistérségben a legmagasabb, meghaladja a 26 Mrd Ft-ot. Kiemelkedik még a sorból a Tamási kistérség, ahol a kifizetések meghaladják a 10 Mrd Ft-ot. A kifizetett támogatások abszolút értékét tekintve a sort a Bonyhádi kistérség zárja, ez utóbbiban a kifizetések aránya alig haladta meg a megyében megvalósult összes kifizetés 5%-át.

85. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében kifizetett támogatás összege Tolna megye kistérségeiben

A Bonyhádi kistérségben a kifizetett támogatások alacsony értéke annak a következménye, hogy ebbe a térségbe viszonylag kevesebb támogatás jutott. A megítélt támogatás 70%-a kifizetésre került már a bonyhádi térségben, ami közel 10%-kal meghaladja a megyei és országos kifizetési arányt. A megye összes kistérségében a megítélt támogatás nagyobb része kifizetésre került. A Dombóvári kistérségben viszonylag magas volt a megítélt, de még le nem szerződött támogatás nagysága 2013. októberében.

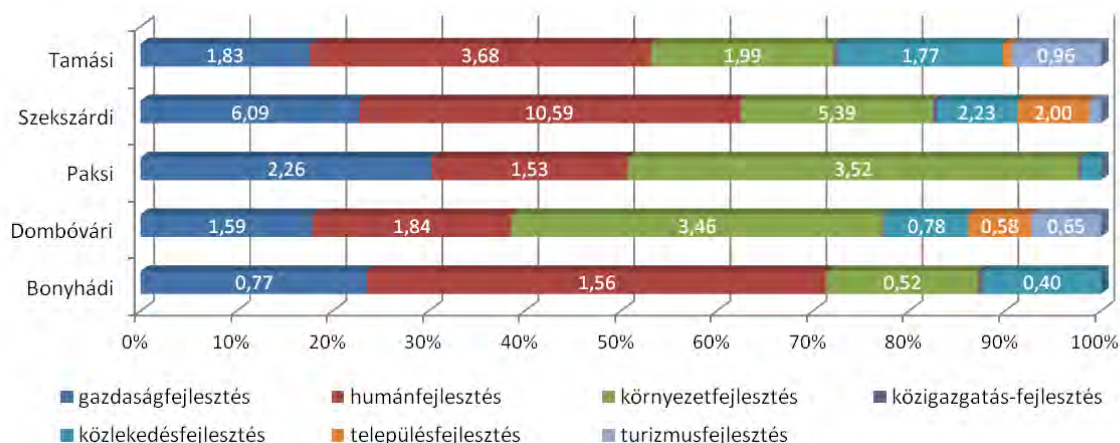

86. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében megítélt, leszerződött és kifizetett támogatás összege a kistérségekben

Ha fejlesztési tématerületenként is megvizsgáljuk a kifizetett támogatások kistérségek közti megoszlását, általánosságban elmondható, hogy a kistérségek többségénél a kifizetések tématerületi megoszlása követi a megyei megoszlási arányokat, azaz a legtöbb kifizetés a humánfejlesztés területén (19,2 Mrd Ft), majd a környezetfejlesztés területén (14,9 Mrd Ft) történt, melyet a gazdaságfejlesztés területe (12,5%) követ.

A tématerületeket részletesebben vizsgálva kirajzolódik, hogy a gazdaságfejlesztés területén a legtöbb kifizetés a Szekszárdi kistérségben történt, amely a tématerület összes kifizetésének több mint 48%-a. Az átlagból kiemelkedő arányú kifizetés tapasztalható még a Paksi (18%) kistérségben. Gazdaságfejlesztési projektekre a legkevesebb kifizetés a Bonyhádi (6%) kistérségben történt.

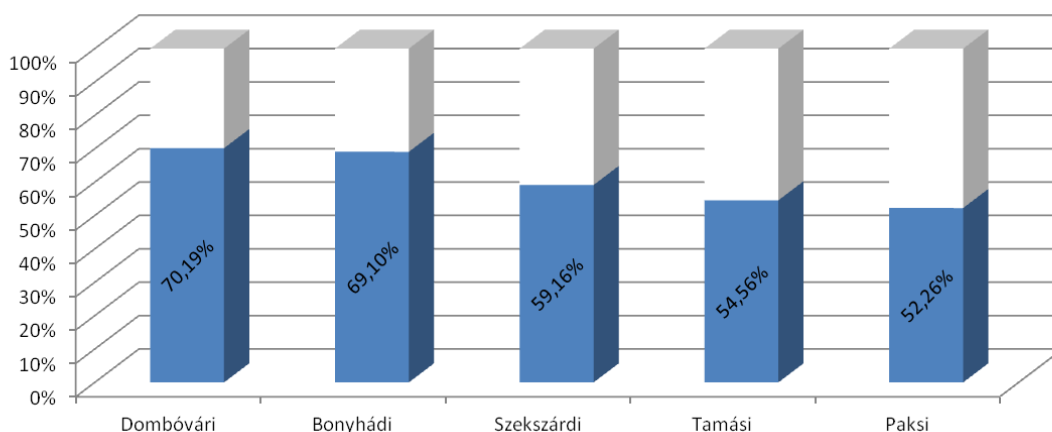
A megyében legjelentősebb kifizetést felmutató humánfejlesztés területén a sort szintén a Szekszárdi kistérség nyitja (a megyében történt kifizetések több mint 55%-ával), de elmondható ugyanakkor, hogy mögötte a többi kistérségben viszonylag homogén a kifizetések eloszlása, egyedül a Tamási (19%) kistérség emelkedik ki a többi kistérség adataihoz viszonyítva. Környezetfejlesztés terén szintén a Szekszárdi (36%) kistérség vezeti a kifizetések rangsorát, mögötte két kistérség, nevezetesen a Paksi (23,5%) és a Dombóvári (23,5%) is viszonylag magas összegekkel jellemezhető. Közlekedésfejlesztés terén a kifizetések a megyében kevéssel haladták meg az 5,3 Mrd Ft-ot és a Szekszárdi (41,5%), és Tamási (33,4%) kistérségbe érkezett a kifizetések zöme.

87. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében kifizetett támogatás összege kistérségenként és tématerületenként

A településfejlesztési pályázatok tekintetében (2,7 Mrd Ft), ahogy az e területen is várható arányaiban a legtöbb kifizetés a Szekszárdi kistérségben mérhető, a megyében realizált összes kifizetés 74%-a. Nem történt kifizetés a Paksi és Bonyhádi kistérségekben, mivel a két kistérség vonatkozásában nem született pozitív támogatási döntés ebben a témában. A turizmus területén 1,9 Mrd Ft kifizetés történt a megyében, melynek fele a Tamási kistérségben realizálódott. A Paksi kistérségben ugyan van támogatott turisztikai projekt, de még kifizetés nem történt 2013. októberéig. A Bonyhádi kistérségben nem volt támogatott turisztikai projekt.

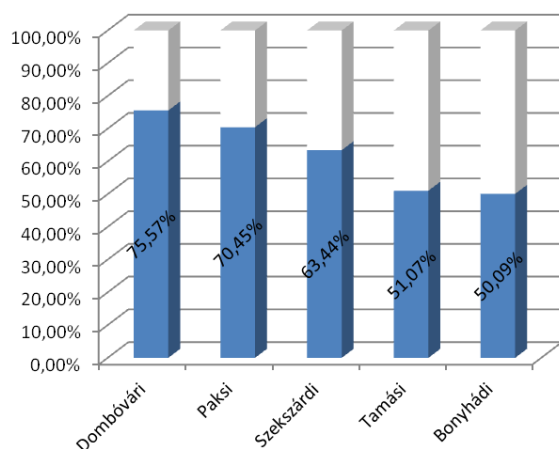
A fejlesztések előrehaladásáról, ill. az esetleges elmaradásokról ad átfogó képet, ha a kifizetéseket a támogatási szerződésekben leszerződött támogatások arányában vizsgáljuk. Tolna megye kistérségeiben összességében a kifizetések legelőrehaladottabb állapotban a Dombóvári kistérségben vannak, ahol a teljes leszerződött támogatás állomány 70%-a kifizetésre került, de a Bonyhádi kistérségben is meghaladta a 69%-ot. Legalacsonyabb kifizetési rátával a Paksi kistérség rendelkezik, ahol a kifizetések leszerződött támogatáshoz mért aránya 52%

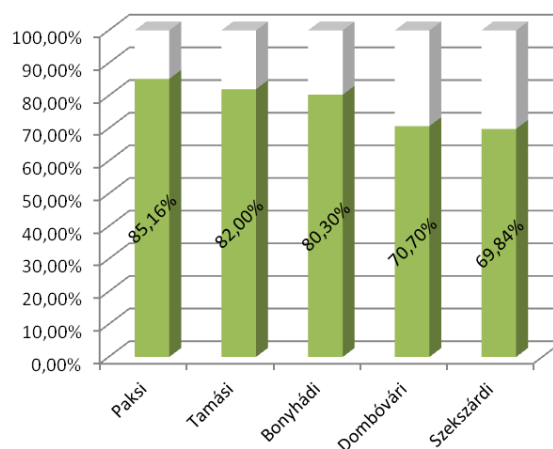
88. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben

Ha a kifizetési arányokat tématerületekre bontva tekintjük, látható, hogy a gazdaságfejlesztési projektek vonatkozásában a Dombóvári, valamint a Paksi teljesített legjobban, mindkét kistérségben 70% feletti a vizsgált mutató értéke. Alacsonyabb a kifizetési arány a Bonyhádi

és Tamási kistérségekben, de a kifizetési ráta itt is meghaladja az 50%-ot. Humán fejlesztés tématerületen minden kistérségben megközelíti, vagy elérte a 70%-os kifizetési arányt, a Paksi kistérségben már a 85%-ot is meghaladta.

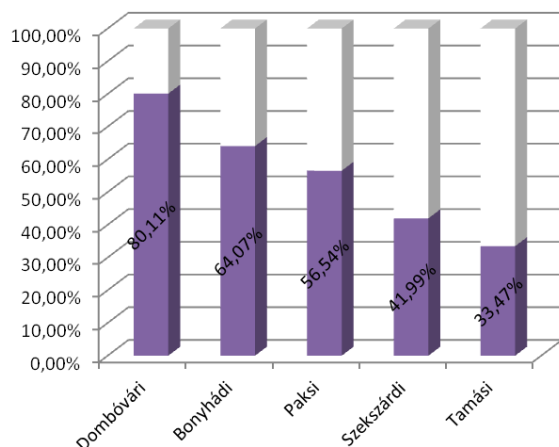

89. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, GAZDASÁGFEJLESZTÉS

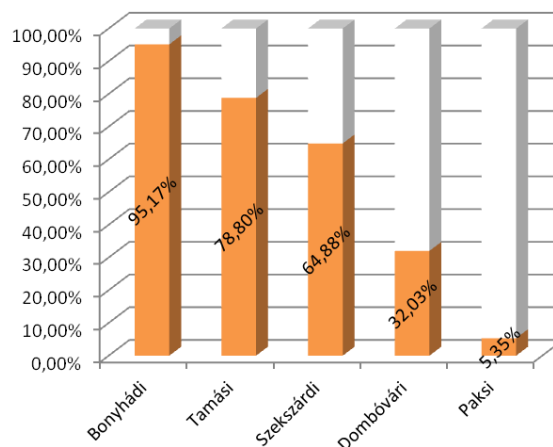

90. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, HUMÁNFEJLESZTÉS

A környezetfejlesztési pályázatok esetén nagy a szórás a kistérségek között, a Dombóvári kistérségben 80%, míg a Tamási kistérségben 33% a kifizetési ráta. Közlekedésfejlesztés terén rendkívül nagy szórást mutatnak az egyes kistérségek, amely főként az e területre jellemző pályázati és kiemelt felhívások sajátosságainak tudható be, illetve az egyes projektek különböző életciklusban vannak (keves számú, és különböző méretű, viszonylag hosszú előkészítő szakasszal jellemezhető beruházások). Legnagyobb kifizetési arány a tárgykörben a Bonyhádi kistérségben mutatható ki, 95% feletti a leszerződött támogatások kifizetése. A legkisebb kifizetési arány a Paksi kistérség van, itt alig 5% a vizsgált mutató értéke.

91. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, KÖRNYEZETFEJLESZTÉS

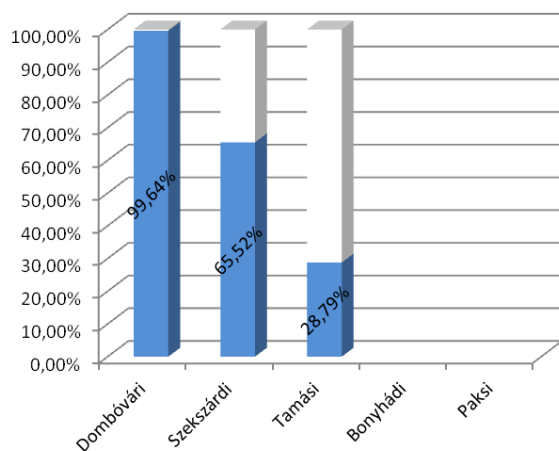

92. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

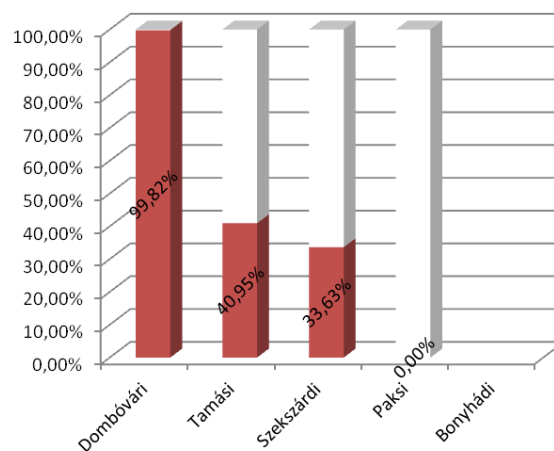
A településfejlesztési tématerületen a Dombóvári kistérségben lezárultak a projektek, míg Tamási térségében nem éri el a 30%-ot a kifizetési ráta. A turizmusfejlesztés területén a településfejlesztéshez hasonlóan szintén nagy eltérés mutatkozik az egyes kistérségek között.

A Dombóvári kistérségben lezárultak a projektek, míg Szekszárd térségében nem éri el a 34%-ot a kifizetési ráta, míg Paks térsége esetében még nem történt kifizetés.

93. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

94. ábra: Az ÚMFT és ÚSZT keretében leszerződött és kifizetett támogatás összegének aránya a kistérségben, TURIZMUSFEJLESZTÉS

II. KÖTET

1. Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények

(az adatállományok 2013. október 10-i állapota szerint)

1.1. Bonyhádi kistérség

1.1.1 Rövid összefoglalás

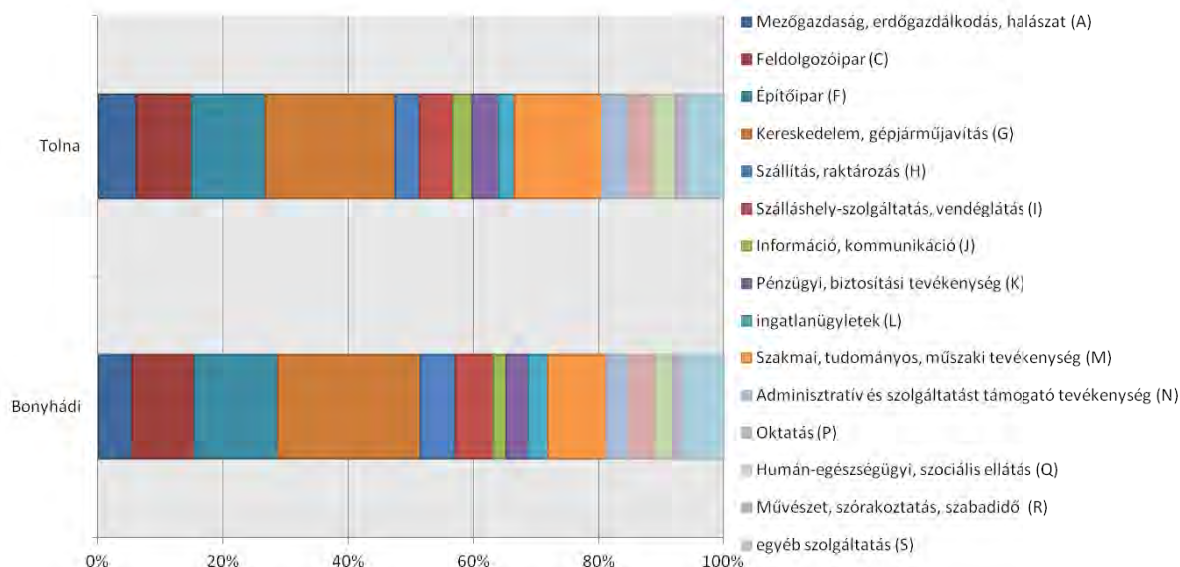
A Bonyhádi kistérség 21 településből áll. Települései: Aparhant, Bátaapáti, Bonyhád, Bonyhádvarasd, Cikó, Grábóc, Györe, Izmény, Kakasd, Kisdorog, Kismányok, Kisvejké, Lengyel, Mórág, Mőcsény, Mucsfa, Nagymányok, Nagyvejké, Tevel, Váralja, Závod. Ezen településekből 2 rendelkezik városi ranggal (Bonyhád, Nagymányok).

1.1.2 Statisztikai elemzés

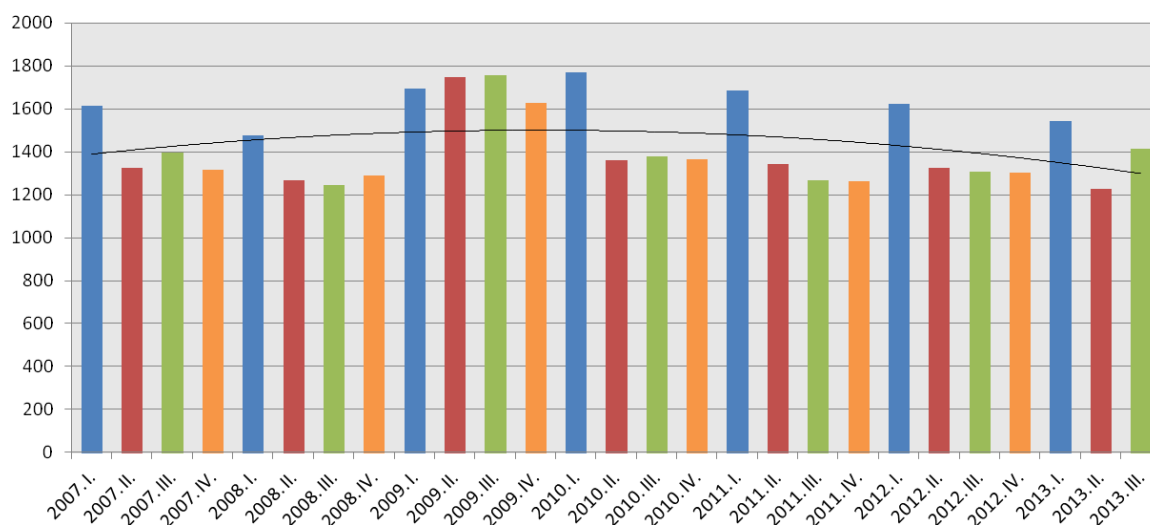
	Bonyhádi kistérség	Országos (kistérség) átlag	Országos adat
Települések száma	21	18	3 152
Főváros	0	0	0
Megyei jogú városok száma	0	0	23
Városok száma	2	2	265
Nagyközségek száma	0	1	155
Községek száma	19	16	2 708
Oktatási intézmények száma	14	30	5 306
Foglalkoztatottak száma	10 704	21 207	3 690 045
Működő vállalkozások száma	659	4 071	708 307
1000 lakosra jutó lakások száma	381	–	421
Lakosságszám	27 818	56 901	9 957 731

A Bonyhádi kistérségben működő vállalkozások ágazati megoszlását tekintve látható, hogy a megyei aránynál jelentősebb szerepet játszik a feldolgozó- és az építőipar, a kereskedelem és a szállítás, raktározás. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, valamint az oktatás területén működő vállalkozások súlya szintén meghaladja a megyei átlagot. Ezzel szemben arányaiban kevesebb vállalkozás működik a többi szolgáltatási ágazatban, különösen a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén jelentős az aránybeli különbség.

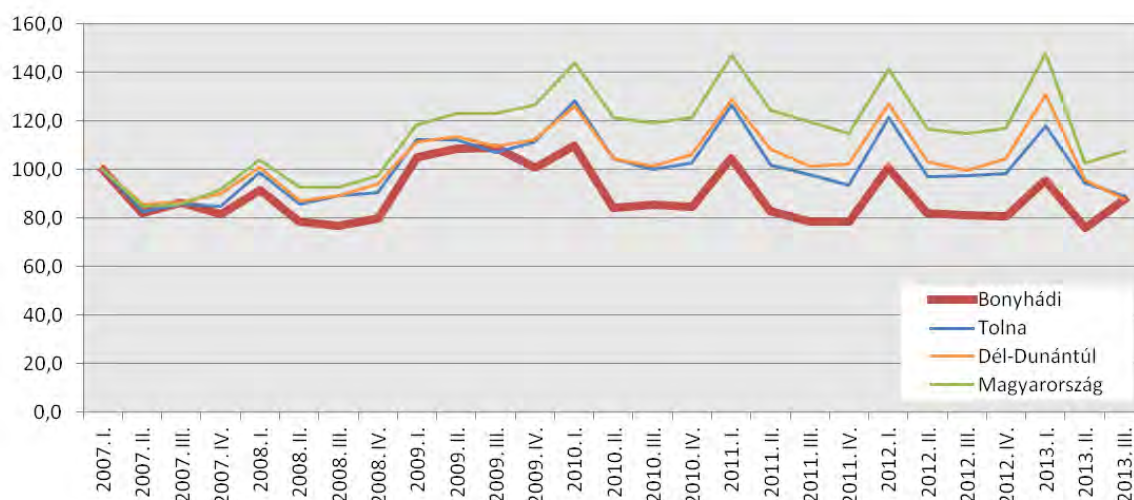
95. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körök (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

A bonyhádi térség Tolna megyében kedvező munkaerő-piaci adottságokkal rendelkezik, az álláskeresők száma átlagosan 1 400 fő körül mozog. Az országos átlagnál is kedvezőbb munkanélküliségi ráta 2013. III. negyedévében a legalacsonyabb volt Tolna megyében annak ellenére, hogy az előző negyedévhez képest (ellentétben a megyei trenddel) nőtt az álláskeresők száma. 2007 és 2013 között folyamatosan alacsony szinten mozgott az álláskeresők száma, egyedüli kivételnek 2009 bizonyult, amikor egész év során magas értéket mértek. 2010 óta enyhe javuló trend figyelhető meg a regisztrált álláskeresők számát illetően.

96. ábra: Regisztrált álláskeresők száma a Bonyhádi kistérségben, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

A térséget kevésbé érintette a gazdasági válság negatív hatása, mint az ország egészét, és a megyei trendhez képest is kedvezőbb folyamatok figyelhetők meg, ami éppen az utolsó negyedévben fordult meg.

97. ábra: Munkanélküliek számának változása a Bonyhádi kistérségben (2007. I. né. = 100%), adatforrás: NFSz

1.1.3 Beérkezett és támogatott pályázatok

A kistérségből 324 pályázat érkezett be (Bonyhádról 212, Nagymányokról 21), amiből 158 (121, 8) részesült támogatásban, 148 (113, 8) esetben a támogatási szerződés megkötésére került, 126 (93, 7) esetben támogatás-kifizetés is történt. A pályázati aktivitás kistérségi szinten jelentősen alatta maradt (36%) az országos átlagnak, ha az egy főre jutó igényelt támogatás nagyságrendjét tekintjük. Ez az adat már kedvezőbb eredményt mutat a kistérség városi rangú településein, Bonyhád esetében 41%, míg Nagymányokon 52%.

	Bonyhádi kistérség	Országos (kistérség) átlag
Beérkezett pályázatok száma	324	694
Igényelt támogatási összeg (Ft)	14 458 795 355	81 911 429 847
Egy lakosra jutó igényelt támogatás (Ft)	519 764	1 424 029
Támogatott pályázatok száma	158	359
Megítélt támogatási összeg (Ft)	4 930 176 027	44 039 156 716
Egy lakosra jutó megítélt támogatás (Ft)	177 230	765 620
Leszerződött pályázatok száma	148	331
Szerződéssel lekötött összeg (Ft)	4 719 866 588	40 741 960 298
Egy lakosra jutó lekötött támogatás (Ft)	169 670	708 298
Megkezdett kifizetések száma (pályázat)	126	277
Kifizetett támogatási összeg (Ft)	3 270 076 499	22 698 979 718
Egy lakosra jutó kifizetett támogatás (Ft)	117 553	394 621

1.1.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek			
	Bonyhádi kistérség		Országos (kistérségi) átlag	
	db	millió Ft	db	millió Ft
ÁROP	1	14	3	225
DDOP	19	1 608	37	8 617
GOP	72	752	138	5 456
KEOP	9	412	22	7 243
TÁMOP	38	991	69	5 614
TIOP	9	943	12	2 568
összesen	148	4 720	281	29 723

* a Dél- Dunántúli Régióra vonatkozó átlag értékek

A kistérség egészét tekintve az egy főre eső lekötött támogatás 24%-a az országos átlagnak, míg ugyanezen érték Bonyhád esetében 34% és Nagymányok esetében 11%. Bár a pályázatok döntő többségét a GOP finanszírozta, ezek jobbra kis összegű technológia fejlesztéseket jelentettek a KKV-k vonatkozásában. A legtöbb forrást a kistérség a DDOP-ból hívta le, ami a területi alapon szerveződő programok létjogosultságát erősíti.

1.1.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján

Státusz	Bonyhádi kistérség	Országos (kistérségi) átlag
Kisvállalkozás	15%	20%
Közép-vállalkozás	6%	7%
Mikrovállalkozás	37%	34%
Nem besorolható	3%	3%
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	23%	26%
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	15%	7%
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	1%	3%

A nyertes projektek gazdáinak 58%-a a mikro-, kis és középvállalkozások köréből került ki melyek döntően és értelemszerűen a gazdaságfejlesztési projektek gazdái voltak. A DDOP keretén belül a KKV-k jelentős forrásmegkötést tudtak produkálni az üzleti infrastruktúra valamint a telephelyfejlesztés területén. A nonprofit szervezetek pályázati aktivitása az oktatási, képzési projektek vonalán (TÁMOP), és a mintaprojektek keretében (KEOP) volt elsősorban megragadható.

1.1.6 Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között

Fejlesztési tématerület	Támogatott pályázatok	
	Bonyhádi kistérség	
	db	millió Ft
gazdaságfejlesztés	89	1 595
humánfejlesztés	51	1 817
környezetfejlesztés	14	810
közigazgatás-fejlesztés	1	14
közlekedésfejlesztés	3	695
településfejlesztés	0	0
turizmusfejlesztés	0	0
összesen	158	4 930

Kistérségi szinten a felhasznált támogatások több mint 30%-a gazdaságfejlesztésre került felhasználásra és a támogatások közel 30%-a DDOP-ból került finanszírozásra. A gazdaságfejlesztés és a humánfejlesztés közel azonos szinten teljesített az elmúlt 7 évben a kistérség területén. A humánfejlesztés területén jelentős támogatási összegeket tudott lekötni az egészségügy, ahol a támogatások nagy arányban a betegellátás fejlesztését célozták (Bonyhádi Kórház - Rendelőintézet fejlesztése). A DDOP keretein belül jelentős gazdaságfejlesztés valósult meg, kiemelkedő szerepet kapott az üzleti infrastruktúra fejlesztése illetve több projekt valósult meg a telephelyfejlesztésben is.

1.1.7 A nagyobb támogatott projektek alapadatai

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
BONYHÁDI KISTÉRSÉG				
TIOP 2.1.3-07/1	Városi Kórház-Rendelőintézet Bonyhád	Bonyhád Városi Kórház - Rendelőintézet szakmai - infrastrukturális fejlesztése	801 145 047	Bonyhád
A Bonyhádi Városi Kórház - Rendelőintézet szakrendeléseknek helyt adó épületének teljes körű felújítását és bővítését, valamint eszközökkel történő felszerelését tervezzük, mely a kistérség lakosainak emeltszintű szakellátását hivatott biztosítani.				
DDOP 1.1.1/AC-11	Völgyesség Ipari Park Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	Az üzleti infrastruktúra és a befektetési környezet fejlesztése a bonyhádi Ipari Parkban	473 668 906	Bonyhád
Jelen projekt keretében két modern infrastruktúrájú ipari csarnokot szeretnénk létrehozni (2000 m ² és 4000 m ²), melyben a környék szakképzett munkaerőjét foglalkoztató, jó fejlődési potenciállal rendelkező vállalkozásokat kívánjuk helyzetbe hozni a versenyképességük fejlesztésével. A korábban mezőgazdasági művelésből kivont, az ipari park részét képező területen zöldmezős beruházként valósítjuk meg a projektet.				
DDOP 5.1.3/A-11	Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Térségi elérhetőség javítása a 65165. j. úton.	340 285 742	Kismányok
65165. j. út (0+000 - 1+993 kmsz között): aszfalt megerősítés ráépítéssel 2 rétegben a burkolat 6,0 m-re szélesítésével. Buszmegálló hely átépítése 1 helyen.				
TIOP 2.2.6-12/1B	Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet	Bonyhád Kórház és Rendelőintézet korszerűsítése	264 000 000	Bonyhád

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
BONYHÁDI KISTÉRSÉG				
Kórházunk 4 pavilonból álló épületegyüttes. Tömbösítés útján 1 pavilont (217 m2) megszüntetünk. A betegellátást 3 épületbe szervezzük. Sterilizáló profil megszüntetése, ennek a helyén a tüdőgyógyászati rendelés kialakítása. Egynapos sebészet kapacitásbővítéséhez eszközbeszerzést, és az átalakítással érintett területen korszerű eszköz-, bútor-, informatikai fejlesztést, teljes körű akadálymentesítést, CO2 emisszió csökkentést hajtunk végre. Nagy értékű orvosi eszközök száma 10 db.				
KEOP 4.9.0/11	Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium	Épületenergetikai fejlesztések megújuló energiaforrás hasznosítással kombinálva	249 889 375	Bonyhád
Jelen projekt keretében a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium energetikai fejlesztése valósul meg.				
TÁMOP 6.1.2-11/3	Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet	Többszintű egészség- és életminőség fejlesztés a Völgysebben	124 644 647	Bonyhád
Az Egészségfejlesztési Iroda létrehozásával és működtetésével a szív-érrendszeri, daganatos megbetegedések csökkentését, a korai és elkerülhető halálozást befolyásoló életmód javítását, a lakosság egészségi állapotának javulását szeretnénk elérni. Az EFI egészségügyi intézményi háttérrel biztosítana a betegségmegelőzési, egészségfejlesztési tevékenységekhez oly módon, hogy aktívan működteti, tartós helyi, kistérségi hálózatba integrálja az egészségfejlesztési tevékenységet végző szervezeteket.				
DDOP 5.1.5/B-11	Bátaapáti Község Önkormányzata	Bátaapáti település belterületének védelmét szolgáló vízvédelmi rendszer fejlesztése	100 482 039	Bátaapáti
A falut érintő egyik legsúlyosabb problémát a belterületen keresztülfolyó patakokon levonuló árvizek jelentik. A problémák megszüntetése csak a vízfolyások medreinek korszerű, vízkár-elhárítási, természetvédelmi és rekreációs szempontokat is figyelembe vevő rendezésével valósítható meg.				
DDOP 5.1.3/C	Nagymányok Város Önkormányzata	6534. sz. Bonyhád-dombóvári összekötő út Nagymányok átkelési szakasz korszerűsítése	97 024 462	Nagymányok
A beruházás belterületen történik. Az út érintett szakasza a település községközpontján halad át, a forgalomcsillapító szigetek kialakítása indokolt, mivel a közlekedés biztonságot javítja, a sebesség csökkentésre kényszeríti a közlekedőket, ami a baleset megelőzés szempontjából nagyon fontos. Az önálló járda megépítése a gyógyszerértár megközelítését szolgálja, amely jelenleg balesetveszélyes, mivel az érintett útról lehet gyalogosan megközelíteni az intézményt. Az út teljes átépítésével és a járda kiépítésével, valamint a mozgáskorlátozottak részére biztosított rámpák kiépítésével elősegíthetjük a mozgáskorlátozottak és fogyatékosok közlekedését, illetve a közműintézmények (Posta, ABC Áruház, Gyógyszertár, a Művelődési Ház, Takarékszövetkezet stb.) balesetmentes megközelítését.				
GOP 2.1.1-11/B	GASCATOR Magyarország Ingatlanberuházó és -Forgalmazó Kft.	Komplex technológiai fejlesztés a Gascator Kft. Kisdorogi telephelyén	93 590 159	Kisdorog
A GASCATOR Kft. Komplex technológiai fejlesztést és foglalkoztatást elősegítő beruházásának főbb elemei: a fémipari tevékenységek jelentős fejlesztése révén új munkavállaló foglalkoztatása, eszközbeszerzés, infrastrukturális beruházás, eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licence vásárlása, információs technológiafejlesztés, valamint piacra jutás elősegítése. Ennek megvalósítása érdekében a meglévő csarnoképület bővítésére kerül el új korszerű technológiával egészül ki.				
TÁMOP 3.1.4-08/2	Bonyhád Város Önkormányzata	Kompetencia alapú oktatás a Bonyhádi Oktatási Nevelési Intézményben	80 424 040	Bonyhád
N.A.				

Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények

(az adatállományok 2013. október 10-i állapota szerint)

1.2.Dombóvári kistérség

1.2.1 Rövid összefoglalás

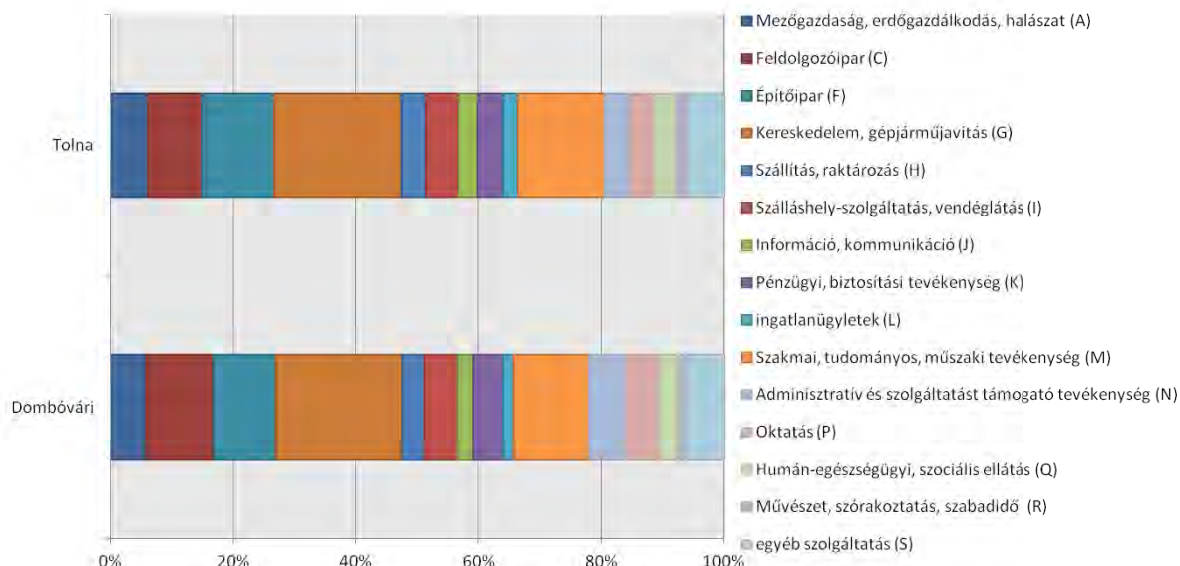
A Dombóvári kistérség 16 településből áll. Települései: Attala, Csibrák, Csikóstóttós, Dalmand, Dombóvár, Döbrököz, Gyulaj, Jágónak, Kapospula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Nak, Szakcs, Várong. Ezen településekből 1 rendelkezik városi ranggal (Dombóvár).

1.2.2 Statisztikai elemzés

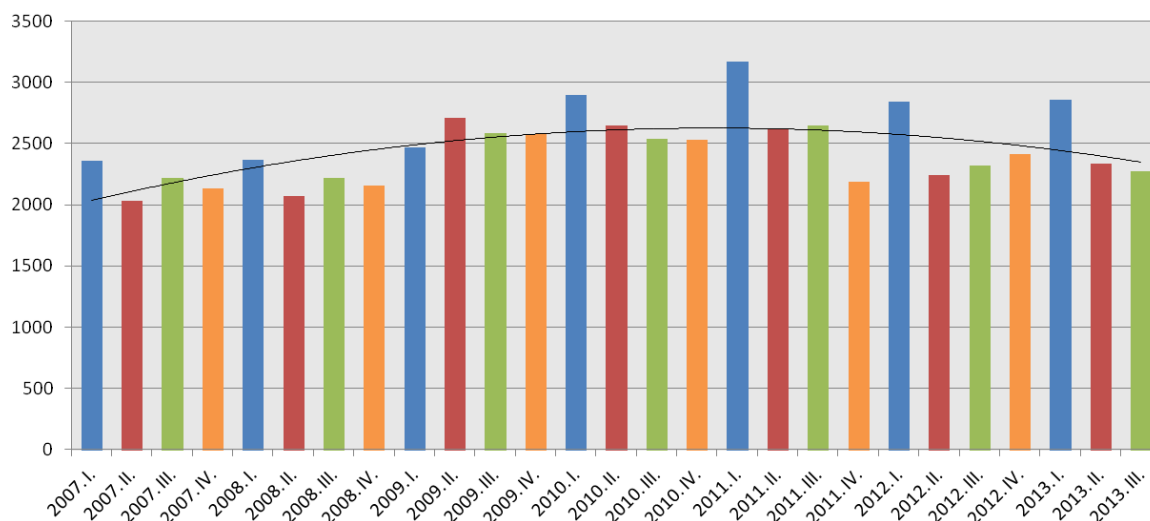
	Dombóvári kistérség	Országos (kistérség) átlag	Országos adat
Települések száma	16	18	3 152
Főváros	0	0	0
Megyei jogú városok száma	0	0	23
Városok száma	1	2	265
Nagyközségek száma	0	1	155
Községek száma	15	16	2 708
Oktatási intézmények száma	20	30	5 306
Foglalkoztatottak száma	12 031	21 207	3 690 045
Működő vállalkozások száma	2 086	4 071	708 307
1000 lakosra jutó lakások száma	412	–	421
Lakosság	32 489	56 901	9 957 731

A dombóvári térségben működő vállalkozások ágazati megoszlása hasonló a megyére általában jellemzőekre. Pozitív aránybeli eltérés a feldolgozóipar, pénzügyi, biztosítási tevékenység, oktatás, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet végző vállalkozások körében mutatható ki. Ebben a térségben is a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén látszik jelentősebb negatív aránybeli különbség.

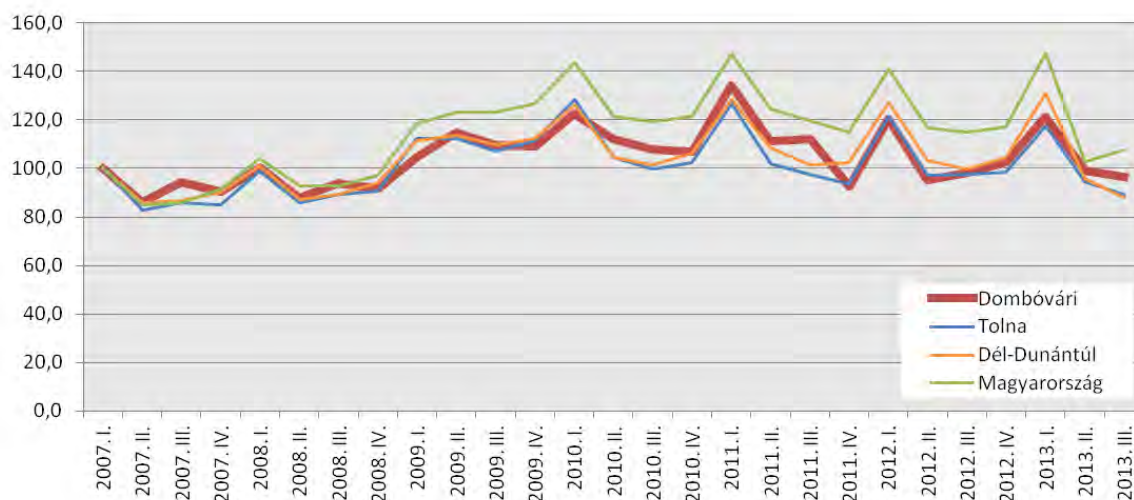
98. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körök (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

A dombóvári térség Tolna megyében a legmagasabb munkanélküliségi rátával, kedvezőtlen munkaerő-piaci adottságokkal rendelkezik. Az álláskeresők száma átlagosan 2 500 fő körül alakul, de 2011 I. negyedévében megközelítette a 3 200 főt. 2011 óta enyhe javuló trend figyelhető meg a térségben. A munkanélküliségi ráta az országos rátát 3 százalékponttal haladja meg és 2013. III. negyedévében 10,5%-ot tett ki.

99. ábra: Regisztrált álláskeresők száma a Dombóvári kistérségben, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

A térséget kevésbé érintette a gazdasági válság negatív hatása, mint az ország egészét, amibe hosszútávon a megyei átlagnál magasabb munkanélküliségi szint hatása is belejátszik, illetve az, hogy 2007-ben a válság előtt az országosnál kedvezőtlenebb folyamatok jellemezték a térséget. 2010-től a megyei változásokhoz hasonló folyamatok zajlottak a munkanélküliek számát illetően a térségben, egyedül 2010-ben és 2011-ben mutatható ki kedvezőtlenebb trend, mint a megyében, illetve 2013-ban kisebb arányú volt a munkanélküliek számának csökkenése, mint a megyében.

100. ábra: Munkanélküliek számának változása a Dombóvári kistérségben (2007. I. né. = 100%), adatforrás: NFSz

1.2.3 Beérkezett és támogatott pályázatok

A kistérségből 323 pályázat érkezett be (Dombóvárról 250), amiből 179 (143) részesült támogatásban, 159 (130) esetben a támogatási szerződés megkötésre került, 138 (112) esetben támogatás-kifizetés is történt. A pályázati aktivitás kistérségi szinten alatta maradt (54%) az országos átlagnak, ha az egy főre jutó igényelt támogatás nagyságrendjét tekintjük. Ez az adat már kedvezőbb eredményt mutat a kistérség városi rangú településén, Dombóváron (61%).

	Dombóvári kistérség	Országos (kistérség) átlag
Beérkezett pályázatok száma	323	694
Igényelt támogatási összeg (Ft)	24 964 601 771	81 911 429 847
Egy lakosra jutó igényelt támogatás (Ft)	768 402	1 424 029
Támogatott pályázatok száma	179	359
Megítélt támogatási összeg (Ft)	15 866 917 547	44 039 156 716
Egy lakosra jutó megítélt támogatás (Ft)	488 378	765 620
Leszerződött pályázatok száma	159	331
Szerződéssel lekötött összeg (Ft)	12 689 977 212	40 741 960 298
Egy lakosra jutó lekötött támogatás (Ft)	390 593	708 298
Megkezdett kifizetések száma (pályázat)	138	277
Kifizetett támogatási összeg (Ft)	9 046 638 797	22 698 979 718
Egy lakosra jutó kifizetett támogatás (Ft)	278 452	394 621

1.2.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek			
	Dombóvári kistérség		Országos (kistérségi) átlag	
	db	millió Ft	db	millió Ft
ÁROP	1	12	3	225
DDOP	21	4 889	37	8 617
GOP	90	1 627	138	5 456
KEOP	13	3 059	22	7 243
KÖZOP	2	1 876	2	11 919
TÁMOP	30	1 197	69	5 614
TIOP	3	39	12	2 568
Összesen	160	12 700	283	41 642

* a Dél- Dunántúli Régióra vonatkozó átlag értékek

A kistérség egészét tekintve az egy főre eső lekötött támogatás 55%-a az országos átlagnak, míg ugyanezen érték Dombóvár esetében 73%. A támogatások közel 40%-a DDOP-ból került finanszírozásra, azon belül jelentős támogatás jutott a humáninfrastruktúra, a környezet- és a közlekedés fejlesztésére. A humánfejlesztés területén oktatással összefüggő projektek valósultak meg nagy volumenben, míg a környezetfejlesztésnél a szennyvíztisztítással és az ivóvíz minőség javítással összefüggő projektek domináltak. A településfejlesztés valamint a szállásfejlesztés tématerülete is jelentős forráslekötéseket tudhatott magáénak.

1.2.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján

Státusz	Dombóvári kistérség	Országos (kistérség) átlag
Kisvállalkozás	17%	20%
Közép-vállalkozás	5%	7%
Mikrovállalkozás	37%	34%
Nem besorolható	3%	3%
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	28%	26%
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	6%	7%
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	4%	3%

A nyertes projektek gazdáinak 59%-a a mikro-, kis- és középvállalkozások köréből került ki, ahol a gazdaságfejlesztés – ide értve a turizmus fejlesztését is – összefüggő projektek domináltak.

1.2.6 Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között

Fejlesztési tématerület	Támogatott pályázatok	
	Dombóvári kistérség	
	db	millió Ft
gazdaságfejlesztés	100	2 780
humánfejlesztés	45	2 035
környezetfejlesztés	18	6 684
közigazgatás-fejlesztés	2	34
közlekedésfejlesztés	6	2 431
településfejlesztés	4	590
turizmusfejlesztés	4	1 312
összesen	179	15 867

Kistérségi szinten a felhasznált támogatások több mint 40%-a környezetfejlesztésre került felhasználásra (Dombóvár város és térsége szennyvízkezelési és vízminőség javító projektjei). A gazdaságfejlesztés támogatási aránya kistérségi szinten 17%, míg a közlekedésfejlesztésé 15%.

1.2.7 A nagyobb támogatott projektek alapadatai

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
DOMBÓVÁRI KISTÉRSÉG				
KEOP 1.2.0/2F/09	Dombóvár Térségi Szennyvízkezelési Önkormányzati Társulás	Dombóvár térségi szennyvízkezelésének kiépítése	2 665 106 697	Dombóvár
A projekt célja, célcsoportjai: Attala és Dombóvár eddig csatornázatlan (Újdombóvár, Szőlőhegy, ellátatlan terület) területének közüzemű csatornázása és szennyvízelvezetése, a közcsonatával elvezetett szennyvíz teljes biológiai tisztítása a lehető leggazdaságosabb módon.				
KEOP 1.3.0/09-11	Dombóvár és Környéke Kistérségi Ivóvízminőség- Javító Társulás	Dombóvár és térsége ivóvízminőség javító programja	2 356 618 757	Kaposszekcső
A Dombóvári Ivóvízminőség-javító Társulást 13 települési önkormányzat alapította, hogy a térség lakossága számára a tiszta és egészséges ivóvízellátását biztosítsa. A projekt megvalósítása e célt szolgálja.				
KÖZOP 3.3.0-08	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	M9 gyorsforgalmivá fejleszthető út Dombóvár, dél-Bonyhád kelet szakasz tervezetési munkái	1 830 000 000	Dombóvár
Az M9 gyorsforgalmi út hálózati szerepe az új Szekszárdi Duna-híd és a rávezető M9-es útszakasz megépítésével meghatározó jelentőségű, nemcsak a térség forgalmát, hanem Dél-Magyarországot illetően is. Kelet i irányban az M5 autópályához kapcsolódik, nyugati irányban Szekszárd, Bonyhád, Dombóvár, Nagykanizsa, Vasvár, összekötésével az M7 autópályához, a Dunántúl és az Alföld déli részeinek összekapcsolását teremtheti meg. A Dombóvár dél-Bonyhád kelet szakasz ennek az ún. déli elkerül gyorsforgalmi útnak a része, mely nyugat irányú folytatása a már fogalomba helyezett 6-51 sz. fő utak közötti Szekszárdi Duna-hidas szakasznak. Az elkészítendő útszakaszra eddig az M9 Szekszárd-Dombóvár szakasz megvalósíthatósági tanulmánya készült el.				
DDOP 3.1.2/2F-2f	Dombóvár Város Önkormányzata	"Együtt, egymással, gyermekeinkért, a jövőért" ÚJ K.O.R. - új Kapos menti oktatási rendszer	1 202 299 126	Dombóvár
Kistérségi alapon, racionálisan és hatékonyan szervezett, mindenki számára hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, a kulcskompetenciák fejlesztésére alapozott, integrált intézményi hálózat kiépítése: általános iskolai nevelés, pedagógiai szakszolgálat - megállapodás alapján, óvodai nev., alapfokú művészeti nev., középfokú nev. - gimnázium és szakközépiskola, kollégiumi nev., bölcsődei ellátás. Hatóköre: tanulólétszáma 550 óvodás, 2000 tanuló, 8 település				
DDOP 5.1.4	Kurd Község Önkormányzata	Kurd község szennyvízelvezetése, és szennyvíz tisztítása	608 789 481	Kurd

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
DOMBÓVÁRI KISTÉRSÉG				
Kurd község a Dél-Dunántúli régióban, Tolna megye középső részén, a Dombóvári kistérségben fekvő 2000 LE alatti, NATURA2000 területeket is tartalmazó kistelepülés. A projekt célja a szennyvízelvezetés és kezelés kiépítése, szolgálva a település gazdasági, társadalmi fejlődésének átfogó célját. A várható eredmény 1211 fő szennyvízkezelésének megoldását szolgálja.				
DDOP 4.1.1/D-09-2f	Dombóvár Város Önkormányzata	Hagyomány és megújulás - a dombóvári művelődési ház felújítása	589 610 000	Dombóvár
A projekt során a jelenleg is kulturális központként funkcionáló Művelődési Ház teljes körű rekonstrukciója kerül megvalósításra annak érdekében, hogy nemzetközi színvonalú rendezvények lebonyolítására is alkalmassá váljon. Ez lehetővé teszi, hogy a város csatlakozni tudjon az EKF 2010 programsorozathoz.				
DDOP 2.1.2	Gunaras Gyógyfürdő és Idegenforgalmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Gunaras East and West Spa Resort **** Hotel építése Gunarason	575 326 523	Dombóvár
A projekt során megvalósuló szálloda a Dél-Dunántúl első all inclusive négycsillagos resort típusú gyógy- és wellness szállodája, ezáltal arculatában és szolgáltatásaiban nem csupán a régióban, de országosan is egyedivé, más szállodáktól megkülönböztethetővé válik.				
DDOP 5.1.4/A-09	Csikóstóttós Község Önkormányzata	Csikóstóttós szennyvízkezelésének megvalósítása	506 396 812	Csikóstóttós
Jelen projekt tárgya Csikóstóttós község szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítése. A beruházást a község önkormányzata gesztorként, önállóan valósítja meg. A projekt során a település kommunális szennyvízének elvezetésére gravitációs szennyvízcsatorna épül ki, a település mélypontjain közterületi szennyvízáttemelőkkel.				
GOP 1.1.1-11	RUTIN Építőipari Fővállalkozó, Vállalkozásszervező és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság	HighPerFRAME - Nagy teljesítményű acélszerkezeti és homlokzatburkolati rendszer kutatásfejlesztése	499 607 710	Dombóvár
N.A.				
GOP 1.1.1-11	AGRÁR-BÉTA Mezőgazdasági Korlátolt Felelősségű Társaság	Nagy biomassza produkciójú magyar energiahűz fajták nemesítése biotechnológiai módszerekkel	378 239 286	Dombóvár
N.A.				
DDOP 1.1.1/E-11	Viessmann Technika Dombóvár Kft.	Ingatlan és infrastrukturális beruházás a Viessmann Technika Dombóvár Kft.-nél	295 603 712	Dombóvár
Jelen projekt keretén belül cégünk ingatlan és infrastrukturális beruházást hajt végbe dombóvári telephelyünkön. Két új üzemcsarnokot építünk, amelyek közül egyik alapanyagraktárként, a másik lemezraktárként funkcionál majd Az ingatlanok építése mellett meglévő csarnokunkat is átalakítjuk, illetve felújítjuk				

Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények

(az adatállományok 2013. október 10-i állapota szerint)

1.3.Paksi kistérség

1.3.1 Rövid összefoglalás

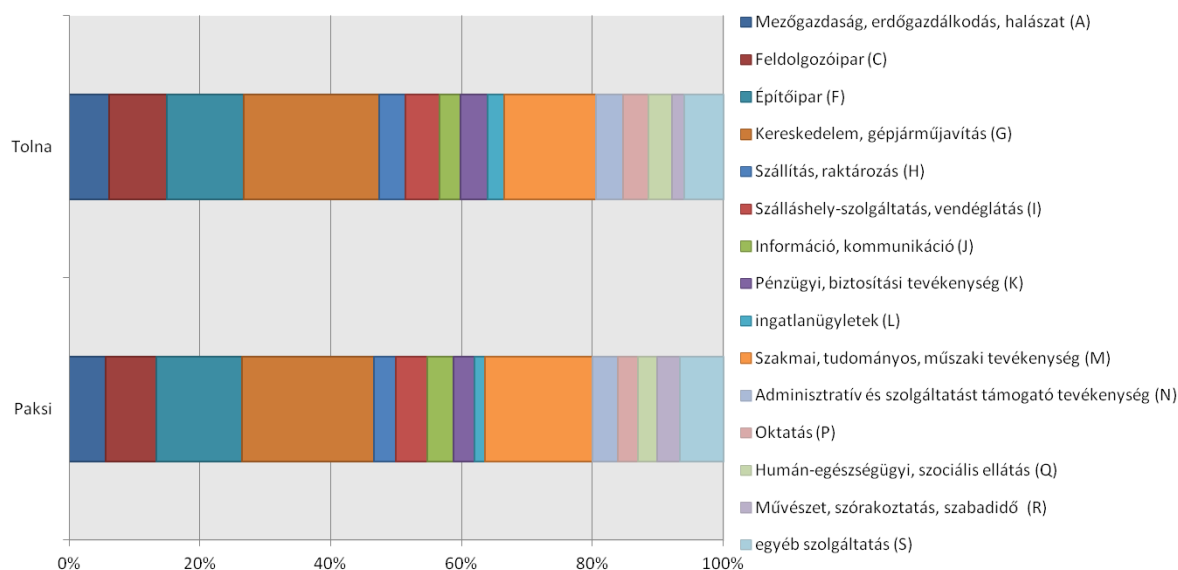
A Paksi kistérség 14 településből áll. Települései: Bikács, Bölske, Dunaföldvár, Dunaszentgyörgy, Gerjen, Györköny, Kajdacs, Madocsa, Nagydorog, Németkér, Paks, Pálfa, Pusztahencse, Sárszentlőrinc. Ezen településekből 2 rendelkezik városi ranggal (Paks, Dunaföldvár).

1.3.2 Statisztikai elemzés

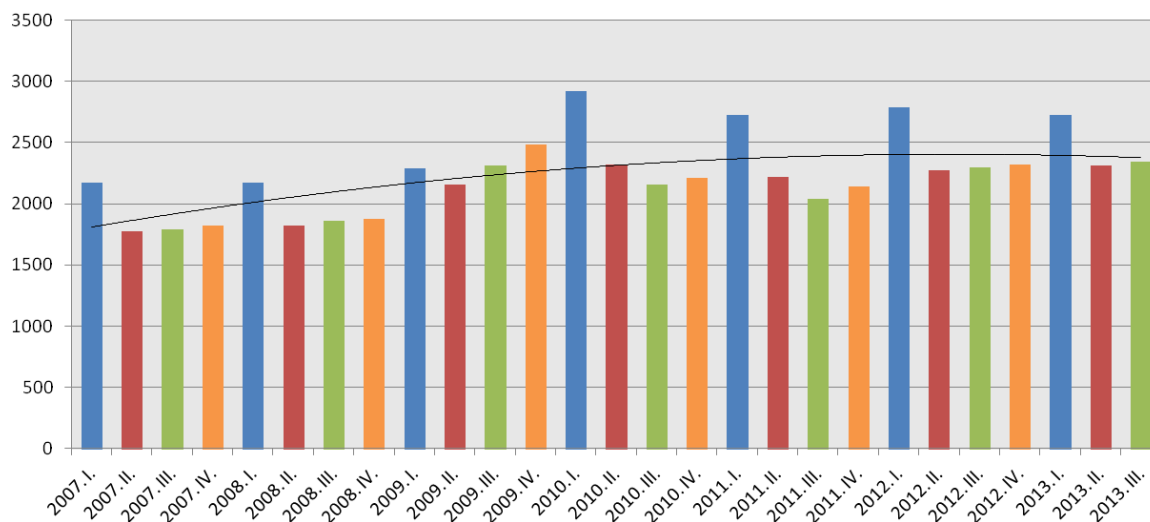
	Paksi kistérség	Országos (kistérség) átlag	Országos adat
Települések száma	14	18	3 152
Főváros	0	0	0
Megyei jogú városok száma	0	0	23
Városok száma	2	2	265
Nagyközségek száma	1	1	155
Községek száma	11	16	2 708
Oktatási intézmények száma	22	30	5 306
Foglalkoztatottak száma	18 635	21 207	3 690 045
Működő vállalkozások száma	2 744	4 071	708 307
1000 lakosra jutó lakások száma	416	–	421
Lakosságszám	46 953	56 901	9 957 731

A paksi térségben működő vállalkozások ágazati megoszlását tekintve az építőipar magasabb arányt képvisel, mint a megyei átlag és a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén is arányaiban több vállalkozás működik, mely a Paksi Atomerőmű hatását mutathatja. Ezzel szemben a többi szolgáltatási szektor kisebb súllyal van jelen a térségben.

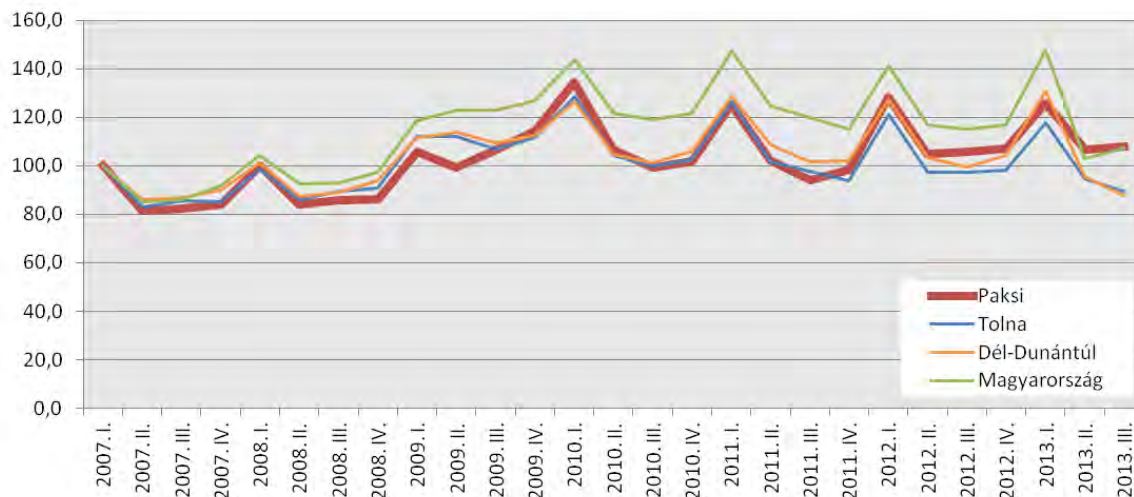
101. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körök (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

A Paksi kistérség Tolna megyében kedvező munkaerő-piaci adottságokkal rendelkezik. A munkanélküliségi ráta a megyei és országos átlag alatt van, 2013. III. negyedévében 6,9%. Az álláskeresők száma átlagosan 2 200 fő körül mozog, a legmagasabb 2010. I. negyedévében volt, amikor megközelítette a 3 000 főt. A megyében, ebben a térségben hosszútávon 2007 és 2013 között emelkedő trend mutatható ki az álláskeresők számát tekintve, ami az utóbbi években stagnálássá változott.

102. ábra: Regisztrált álláskeresők száma a Paksi kistérségben, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

A térséget kevésbé érintette a gazdasági válság negatív hatása, és ez a csekély visszaesés is később jelentkezett, mint országosan. A vizsgált időszakban általában a megyei változásokhoz hasonló folyamatok zajlottak a munkanélküliek számát illetően a térségben, de 2012 óta tartó megyei csökkenő trend nem figyelhető meg Paks térségében.

103. ábra: Munkanélküliek számának változása a Paksi kistérségben (2007. I. né. = 100%), adatforrás: NFSZ

1.3.3 Beérkezett és támogatott pályázatok

A kistérségből 450 pályázat érkezett be (Paks 244, Dunaföldvár 95), amiből 237 (145, 44) részesült támogatásban, 227 (140, 41) esetben a támogatási szerződés megkötésre került, 180 (114, 34) esetben támogatás-kifizetés is történt. A pályázati aktivitás kistérségi szinten jelentősen alatta maradt (48%) az országos átlagnak, ha az egy főre jutó igényelt támogatás nagyságrendjét tekintjük. Ez az adat már kedvezőbb eredményt mutat a kistérség városi rangú településein, Pakson (56%), Dunaföldváron 51%.

	Paksi kistérség	Országos (kistérség) átlag
Beérkezett pályázatok száma	450	694
Igényelt támogatási összeg (Ft)	31 982 451 769	81 911 429 847
Egy lakosra jutó igényelt támogatás (Ft)	681 159	1 424 029
Támogatott pályázatok száma	237	359
Megítélt támogatási összeg (Ft)	14 714 119 679	44 039 156 716
Egy lakosra jutó megítélt támogatás (Ft)	313 380	765 620
Leszerződött pályázatok száma	227	331
Szerződéssel lekötött összeg (Ft)	14 472 271 511	40 741 960 298
Egy lakosra jutó lekötött támogatás (Ft)	308 229	708 298
Megkezdett kifizetések száma (pályázat)	180	277
Kifizetett támogatási összeg (Ft)	7 799 971 807	22 698 979 718
Egy lakosra jutó kifizetett támogatás (Ft)	166 123	394 621

1.3.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek			
	Paksi kistérség		Országos (kistérségi) átlag	
	db	millió Ft	db	millió Ft
ÁROP	1	20	3	225
DDOP	33	6 537	37	8 617
GOP	116	2 189	138	5 456
KEOP	30	4 683	22	7 243
KÖZOP	1	154	2	11 919
TÁMOP	36	606	69	5 614
TIOP	8	116	12	2 568
összesen	225	14 304	283	41 642

* a Dél- Dunántúli Régióra vonatkozó átlag értékek

A kistérség egészét tekintve az egy főre eső lekötött támogatás 44%-a az országos átlagnak, míg ugyanezen érték Paks esetében 62%, Dunaföldváron 40%. A támogatások közel 50%-a DDOP-ból került lekötésre, azon belül a legnagyobb támogatást elnyert projektek humán-, közlekedés- és környezetfejlesztés területén születtek meg. A kistérségben jelentős projektek valósultak meg KEOP forrásból, a hulladékkezelés-, szennyvíz- illetve a víztisztítás területén.

1.3.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján

Státusz	Paksi kistérség	Országos (kistérségi) átlag
Kisvállalkozás	33%	20%
Közép-vállalkozás	6%	7%
Mikrovállalkozás	26%	34%
Nem besorolható	2%	3%
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	27%	26%
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	3%	7%
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	3%	3%

A nyertes projektek gazdáinak 65%-a a mikro-, kis- és középvállalkozások köréből került ki. A KKV szektor projektjei leginkább a gazdaságfejlesztésben jeleskedtek, azon belül is a DDOP telephelyfejlesztési kiírásaiban, valamint a kisebb léptékű GOP-os vállalkozásfejlesztési pályázatokon. A non profit szervezetek leginkább a humán-, illetve környezetfejlesztés mentén tudtak magasabb projektösszegeket lekötöni.

1.3.6 Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között

Fejlesztési tématerület	Támogatott pályázatok	
	Paksi kistérség	
	db	millió Ft
gazdaságfejlesztés	143	3 996
humánfejlesztés	46	743
környezetfejlesztés	39	6 995
közigazgatás-fejlesztés	1	20
közlekedésfejlesztés	5	2 407
településfejlesztés	0	0
turizmusfejlesztés	3	553
összesen	237	14 714

Kistérségi szinten a felhasznált támogatások közel 50%-a környezet- (hulladékgazdálkodás, szennyvízkezelés, vízkár elhárítás és az omlásveszélyes partfalak védelme), és közel 30% gazdaságfejlesztésre került felhasználásra (a KKV-k telephely- és technológia fejlesztési pályázatainak keretében).

1.3.7 A nagyobb támogatott projektek alapadatai

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
PAKSI KISTÉRSÉG				
DDOP 5.1.3/A-11	Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Térségi elérhetőség javítása a 6233. j. úton	2 063 246 614	Paks
6233. j. út felújítása a 1+090-16+460 km szelvények közötti szakaszon.				
KEOP 1.1.1/2F/09	Paks és Környéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás	Paks és térsége hulladékgazdálkodási rendszer	1 130 438 079	Paks
A fejlesztés célja a projektterület 7 településén jelenleg működő hulladékgazdálkodási rendszer legfőbb problémáinak kezelése a vonatkozó támogatási konstrukció keretei között.				
DDOP 3.1.2/2F-2f	Dunaföldvár Város Önkormányzata	Integrált mikrotérségi oktatási központ és hálózat fejlesztése Dunaföldvár, Bölske, Madocsa településeken	1 034 576 289	Dunaföldvár
A projekt célja a Dunaföldvári mikrotérségben a közoktatási intézmények integrálása egy többcélú közoktatási intézménybe, az infrastrukturális feltételek javítása. Dunaföldváron a rendkívül széttagolt épületállomány koncentrációja. Bölskén és Madocsán az iskolák épületeinek felújítása és bővítése. A beruházás során tantermek, szaktantermek, konyha és közösségi terek fejlesztése valósul meg. Indikátorok: Az integrált oktatásba bevont tanulók számának növelése, 3 feladatellátási hely fejlesztése.				
KEOP 1.2.0/09-11	Nagydorog Község Önkormányzata	Nagydorog nagyközség szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása	915 360 463	Nagydorog
A projekt célja Nagydorog területén a lakosság korszerű környezetkímélő szennyvízkezeléssel történő ellátása, továbbá a településen a zárt szennyvízcsatorna-hálózat és a szennyvíztisztító telep kiépítésével a felszín alatti vízkészletek védelme. A projekt célcsoportja a korszerű szennyvízkezeléssel el nem látott lakossági, közületi és egyéb fogyasztók.				
KEOP 1.2.0/09-11	Paks Város Önkormányzata	A paksi szennyvíztisztító telep bővítése és fejlesztése	790 334 930	Paks
Az új szennyvíztisztító és a komposztáló a jelenlegi iszapkezelő technológia műtárgyainak (iszapkezelő, iszapszikkasztó) és épületének (vákuumos iszapvítelenítő) helyén kerül kialakításra. Az épület és a medencék elbontására azok leürítése és fertőtlenítése után kerül sor. Első ütemben kerül sor a medencék elbontására, az iszapvítelenítő gépház kiiktatás és bontása csak az új berendezések próbaüzeme alatt lehetséges. Annak helyén tervezett komposztálórol ezután építhető meg.				

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
PAKSI KISTÉRSÉG				
KEOP 4.1.0	Mil-Power Bio Energetikai Fejlesztő, Szervező és Befektető Korlátolt Felelősségű Társaság	Biogázüzem létesítése Pusztahencsén	496 151 000	Pusztahencse
A projekt hosszú távú kiterjesztett célja az üvegházhatás csökkentése az üvegházhatású gázok légkörbe kerülésének csökkentésével (17540 tonna CO ₂ /év). Ezt elsősorban a felszabaduló és zárt rendszerben feldolgozott metán kibocsátás megtakarításával és a nem fosszilis energiaforrásokból történő villamos energia termelésével valósul meg. A projekt konkrét célja: A Mil-Power Kft. a szomszédos ingatlanokon működő tehenészetben (Milkmen Kft.) keletkező híg-, illetve almos trágya (31.000 tonna), a szomszédos mezőgazdasági területekről származó cukorcirok (9.066 tonna) és vágóhídi hulladék (későbbiekben) felhasználásával biogáz előállítását kívánja megvalósítani biogáz-üzemében. Az üzemben a tervek szerint 40 066 tonna nyersanyag kerül felhasználásra.				
DDOP 5.1.5/B-11	Paks Város Önkormányzata	Paks vízkár veszélyeztetettségének csökkentése	399 914 186	Paks
A projekt célja a fennálló veszélyeztetettség, valamint a további károk megakadályozása. A projekt eredményeként 518,5 m zárt csatorna kerül kialakításra. A támogatásból megépített záportározó térfogata 28,9 ezer m ³ . Összegében mintegy 124,5 ha terület mentesül a csapadékvíz károktól.				
DDOP 5.1.5/D-11	Dunaföldvár Város Önkormányzata	Dunaföldvár omlásveszélyes partfalainak stabilizálása (Kálvária II. ütem, Hősök tere I. ütem)	394 274 170	Dunaföldvár
A projekt lényege elsősorban az, hogy az önkormányzati és lakóingatlanok, közművek, közterületek, közutak védelmére, megelőzve a terület állagának továbbromlását és használatának teljes ellehetetlenülését. A Kálvária hegyen a XIX. század végéig hangulatos, parkosított területek, sétányok, közparkok, Tabán-jellegű utcácskák között kicsi lakóházak voltak. Az eredeti állapothoz közeli helyreállítás a cél, de a XXI. század infrastrukturális és közellátási előírásainak megfelelően. Megteremtéséhez szükséges a partfal állékonysági feltételek biztosítása, a 2010-ben megkezdett partfal stabilizációs beavatkozások folytatása, ill. befejezése. Az 1. ütemben 0,46 km támfal készült, most 0,388 km készülhet el.				
DDOP 2.1.1/A.B-12	Paks Város Önkormányzata	Paksi Metszet Örökségközpont/Klímacentrum és Látványtár	393 465 773	Paks
A fejlesztés célja, hogy Paks és térségének turisztikai versenyképességét növelje, termékinálatát bővítse, a kistérség meglévő történelmi és örökségvédelmi létesítményeinek fejlesztésével. A cél továbbá a meglévő történelmi és örökségvédelmi vonzerők fejlesztésével, bemutathatóságuk modern eszközökkel történő biztosításával a településre látogató turisták számának, és a vendégek tartózkodási idejének növelése.				
DDOP 5.1.5/D-11	Bölcske Községi Önkormányzat	"Lomb utcai csúszás és omlásveszélyes partvonulat állékonyság-biztosítás"	346 019 968	Bölcske
A jelenleg tervezett (3. ütem) beavatkozás 104 db ingatlan védelme-, illetve a Dunai ártér omlások elleni mentesítése érdekében szükséges. Emellett 6 db összközműves belterületi aszfalt burkolatos lakóút állékonyságát is biztosítja majd a beavatkozás.				
DDOP 1.1.1/E-10	"A&A Világítás és Bútor" Ipari és Kereskedelmi zártkörűen működő Részvénytársaság	"A&A Világítás és Bútor" Ipari és Kereskedelmi zRt. összeszerelő üzem és raktár bővítése, festőüzem technológia telepítésével	236 251 059	Paks
Az előirányzott berendezés, amely az új bővítménynek körülbelül a felét fogja elfoglalni, képes lesz mind a porfestésre az Olaszországban éppen mostanában bevezetett legújabb kabinos technológiával, mind folyékonyfestésre, miáltal elérhetjük az általunk kitűzött, szükséges minőséget és rugalmasságot. Ahogy az üzleti tervben kifejtésre kerül, így legalább 3 sikeres termékcsaládot tudunk majd áthelyezni, amellyel az árbevétel megkettőződését várjuk, ezenfelül arra is van kilátás, hogy új termékek is azonnal az A&A-ban lesznek gyárthatók.				
DDOP 1.1.1/B-09	Paksi Ipari Park Korlátolt Felelősségű Társaság	A Paksi Inkubátor- és Akcelerator ház kialakítása	199 998 042	Paks
A projekt során egy 2548 m ² hasznos alapterületű új inkubátorház épül a Paksi Ipari Park központi területén, amely megfelel a mai kor követelményeinek. Az épülethez külső tároló, utak és járdák valamint 32 db parkoló épül.				
DDOP 1.1.1/D-11 T	UNIKORN-ÉPKER Építőipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Telephelyfejlesztés az Unikorn-Épker Kft.-nél	100 000 000	Bölcske
A fejlesztéssel érintett telephelyünkön az építőipari tevékenységünkkel kapcsolatos gyártási, összeszerelési tevékenység fog zajlani. A megépítésre kerülő csarnokban acélszerkezetek megmunkálását, összeszerelését, előregyártását fogjuk végezni, mely nagymértékben elősegíti, hatékonyabbá teszi munkavégzésünket. Bordás betonvas anyagból tartószerkezetek, hálók, kengyelek és egyéb szerkezetek gyártását tervezzük.				

Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények

(az adatállományok 2013. október 10-i állapota szerint)

1.4.Szekszárdi kistérség

1.4.1 Rövid összefoglalás

A Szekszárdi kistérség 26 településből áll. Települései: Alsónána, Alsónyék, Bába, Báticasék, Bogyiszló, Decs, Fácánkert, Fadd, Felsónána, Hare, Káty, Kistormás, Kölesd, Medina, Murga, Öcsény, Pörböly, Sárpilis, Sióagárd, Szálka, Szedres, Szekszárd, Tengelic, Tolna, Várdomb, Zomba. Ezen településekből 2 rendelkezik városi- (Tolna, Báticasék) egy pedig MJV ranggal (Szekszárd).

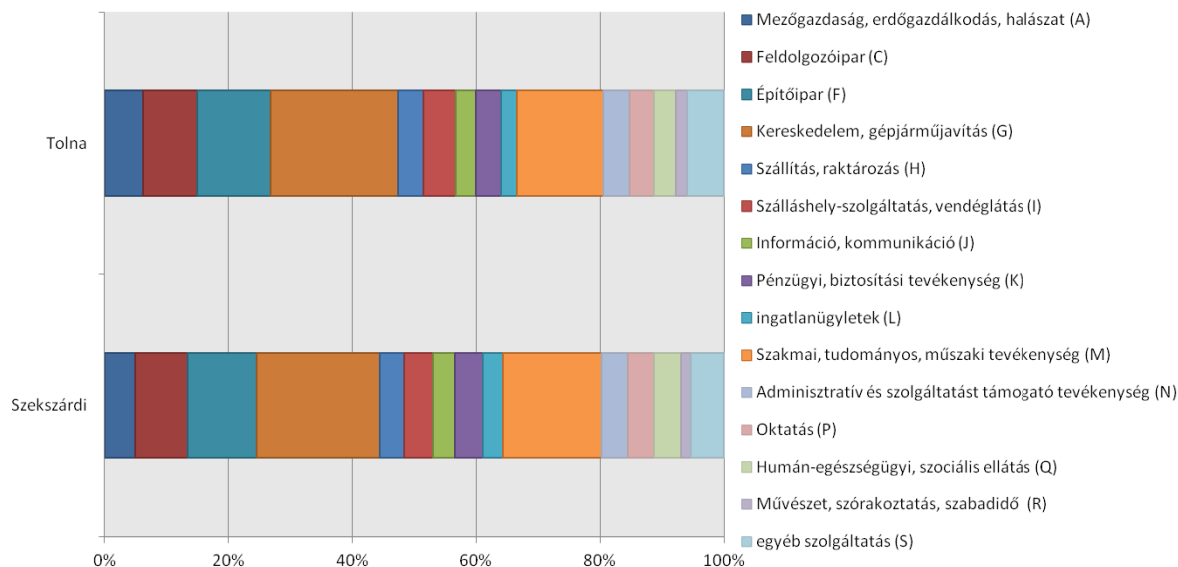

1.4.2 Statisztikai elemzés

	Szekszárdi kistérség	Országos (kistérség) átlag	Országos adat
Települések száma	26	18	3 152
Főváros	0	0	0
Megyei jogú városok száma	1	0	23
Városok száma	2	2	265
Nagyközségek száma	2	1	155
Községek száma	21	16	2 708
Oktatási intézmények száma	53	30	5 306
Foglalkoztatottak száma	33 301	21 207	3 690 045
Működő vállalkozások száma	6 472	4 071	708 307
1000 lakosra jutó lakások száma	399	–	421
Lakosságszám	83 461	56 901	9 957 731

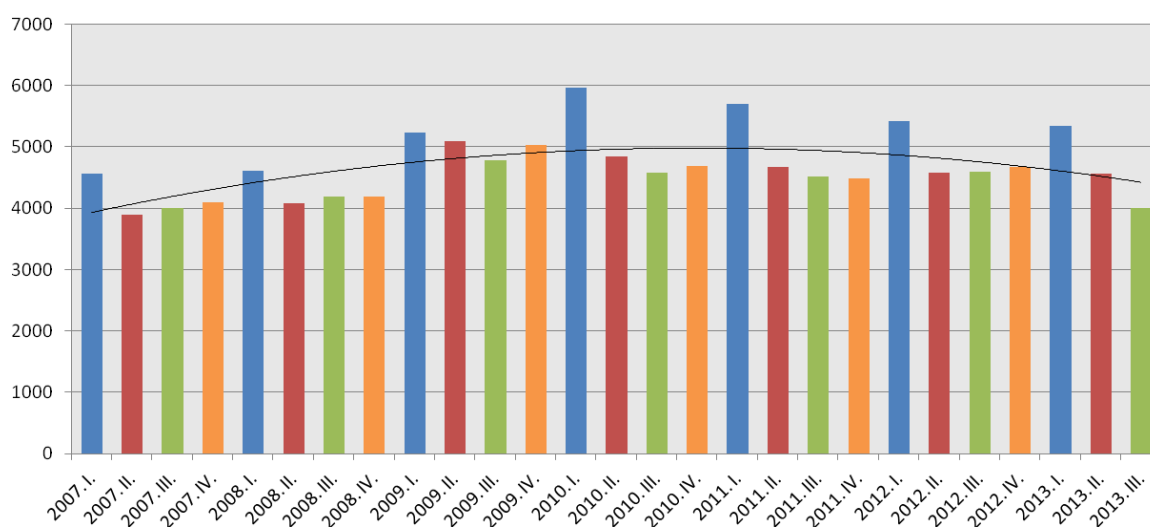
A megyeszékhely térségében a szolgáltatások területén működő vállalkozások nagyobb arányban vannak jelen, mint a megyében átlagosan. A legnagyobb pozitív aránybeli eltérés a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén látszik, de jelentősebb arányban vannak jelen vállalkozások az ingatlanügyletek, az oktatás, az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységet, valamint a humán-egészségügy és szociális ellátás területén is.

104. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körök (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

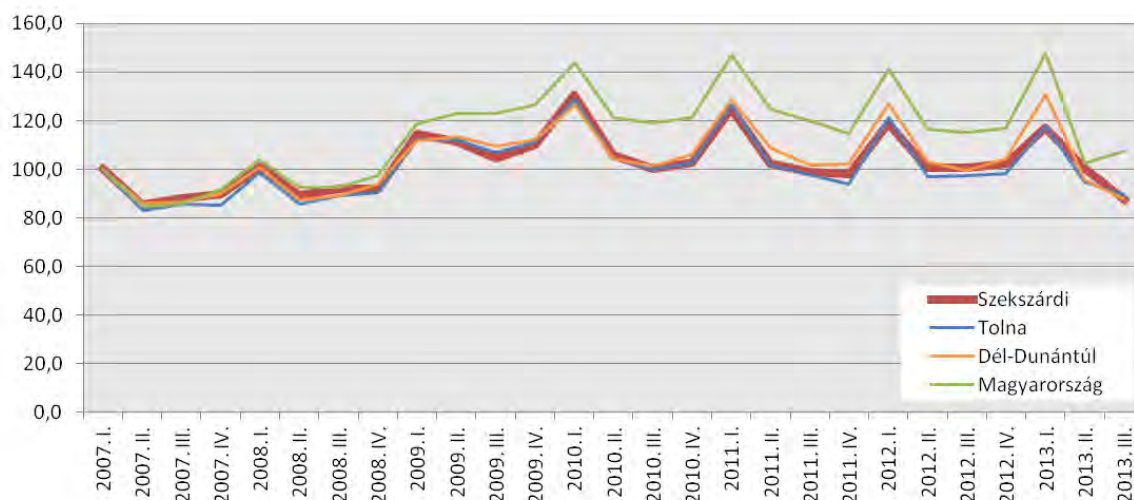
A szekszárdi térség Tolna megyében átlagos munkaerő-piaci adottságokkal rendelkezik. Az álláskeresők száma átlagosan 4 700 fő körül alakult az elmúlt 7 év adatait figyelembe véve.

A munkanélküliségi ráta az országos átlag közelében található, a megyei rátánál valamivel kedvezőbb. 2007 és 2010 között az álláskeresők számának növekedése volt tapasztalható, 2010. I. negyedévében az álláskeresők száma megközelítette a 6 000 főt. 2010 óta javuló tendencia tapasztalható, 2013. III. negyedévére 4 000 főre csökkent az álláskeresők száma.

105. ábra: Regisztrált álláskeresők száma a Szekszárdi kistérségben, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

A térséget kevésbé érintette a gazdasági válság negatív hatása, mint az ország egészét, munkanélküliek számának változása 2007 és 2013 között kisebb eltérésekkel, de követte a megyei átlagot.

106. ábra: Munkanélküliek számának változása a Szekszárdi kistérségben (2007. I. né. = 100%), adatforrás: NFSz

1.4.3 Beérkezett és támogatott pályázatok

A kistérségből 1 374 pályázat érkezett be (Szekszárd 931, Tolna 145, Bátaszék 66), amiből 804 (575, 96, 45) részesült támogatásban, 746 (538, 83, 42) esetben a támogatási szerződés megkötésre került, 594 (432, 66, 31) esetben támogatás-kifizetés is történt. A pályázati aktivitás kistérségi szinten 71%-a az országos átlagnak, ha az egy főre jutó igényelt támogatás nagyságrendjét tekintjük. Ez az adat már jóval kedvezőbb eredményt mutat a kistérség MJV rangú településén 109%, míg Tolnán ez az arány 50% addig Bátaszéken 25%.

	Szekszárdi kistérség	Országos (kistérség) átlag
Beérkezett pályázatok száma	1374	694
Igényelt támogatási összeg (Ft)	83 834 505 542	81 911 429 847
Egy lakosra jutó igényelt támogatás (Ft)	1 004 475	1 424 029
Támogatott pályázatok száma	804	359
Megítélt támogatási összeg (Ft)	47 480 335 415	44 039 156 716
Egy lakosra jutó megítélt támogatás (Ft)	568 892	765 620
Leszerződött pályázatok száma	746	331
Szerződéssel lekötött összeg (Ft)	45 141 948 317	40 741 960 298
Egy lakosra jutó lekötött támogatás (Ft)	540 875	708 298
Megkezdett kifizetések száma (pályázat)	594	277
Kifizetett támogatási összeg (Ft)	27 274 718 078	22 698 979 718
Egy lakosra jutó kifizetett támogatás (Ft)	326 796	394 621

1.4.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek			
	Szekszárdi kistérség		Országos (kistérségi) átlag	
	db	millió Ft	db	millió Ft
ÁROP	5	115	3	225
DDOP	69	12 650	37	8 617
GOP	408	7 732	138	5 456
KEOP	76	10 836	22	7 243
KÖZOP	1	1 024	2	11 919
TÁMOP	171	5 870	69	5 614
TIOP	17	6 943	12	2 568
Összesen	747	45 171	283	41 642

* a Dél- Dunántúli Régióra vonatkozó átlag értékek

A kistérség egészét tekintve az egy főre eső lekötött támogatás 76%-a az országos átlagnak, míg ugyanezen érték Szekszárd esetében jóval meghaladja a kistérségi átlagot (127%). Tolna esetében és Bátaszéken jóval alatta marad, mindössze 69% és 42%.

1.4.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján

Státusz	Szekszárdi kistérség	Országos (kistérség) átlag
Kisvállalkozás	15%	20%
Közép-vállalkozás	6%	7%
Mikrovállalkozás	43%	34%
Nem besorolható	4%	3%
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	23%	26%
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	7%	7%
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	2%	3%

A nyertes projektek gazdáinak 64%-a a mikro-, kis és középvállalkozások köréből került ki, akik elsősorban a gazdaságfejlesztés tématerületéről tudtak sikeres forrásmegkötéseket prezentálni.

1.4.6 Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között

Fejlesztési tématerület	Támogatott pályázatok	
	Szekszárdi kistérség	
	db	millió Ft
gazdaságfejlesztés	460	10 360
humánfejlesztés	221	14 412
környezetfejlesztés	94	13 833
közigazgatás-fejlesztés	5	115
közlekedésfejlesztés	9	4 589
településfejlesztés	8	3 068
turizmusfejlesztés	7	1 104
összesen	804	47 480

Kistérségi szinten a felhasznált támogatások legnagyobb arányban (30%) a humánfejlesztés területén kerültek felhasználásra, közel 30%-os arányú volt a környezetfejlesztésre fordított támogatások aránya is, és 22% a gazdaságfejlesztése. A humánfejlesztés területén jelentős projektek születtek az egészségügy területén (pl.: A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza struktúraváltó infrastrukturális fejlesztése), valamint az oktatás és képzés vonatkozásában (A Tolna megyei TISZK infrastrukturális fejlesztése). Kiemelkedőek a környezet- és közlekedésfejlesztési beruházások is a kistérségben. A környezetfejlesztésnél számottevő támogatásokat tudott a kistérség lekötni a területi adottságaiból fakadó omlásveszélyes partfalak stabilizálására, vízvédelmi rendszerek fejlesztésére, a szennyvízkezeléssel és a vízminőség javításával összefüggő projektekre is. A közlekedésfejlesztésben említést érdemel a 6235 jelű út Tengelic-Szedres szakaszának felújítása, valamint a 5113 jelű út Szekszárd-Várdomb összekötő szakasz rehabilitációja. A településfejlesztésben elnyert támogatási összeg a Szekszárd Megyei Jogú Város történelmi városmagjának funkcióbővítő fejlesztése c. projektnél meghaladta az 1,7 mrd Ft-os támogatást.

1.4.7 A nagyobb támogatott projektek alapadatai

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
SZEKSZÁRDI KISTÉRSÉG				
KEOP 1.3.0/B/2F/09-11	Szekszárd MJV Önkormányzata	Szekszárd Megyei Jogú Város hosszú távon egészséges ivóvízzel való ellátása	3 662 954 376	Szekszárd
A projekt alapvető célja: Szekszárd város lakossága (közel 35.000 ember) részére egészséges ivóvíz biztosítása 7000 m3/nap átlagos és 10.000 m3/nap maximális vízfogyasztást alapul véve.				
TIOF 2.2.4-09/1	Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet	"A Tolna Megyei Önkormányzat Balassa János Kórháza struktúraváltó infrastrukturális fejlesztése"	3 275 887 820	Szekszárd
A fejlesztés megvalósításával a Tolna Megyei Önkormányzat súlyponti Balassa János Kórháza a már meglévő Műtő és Diagnosztikus Blokk (tov.: MDB) köré csoportosuló tömbösítés valósulna meg, egy új 3 szintes épület építésével, az MDB-ben kisebb átalakításokkal, valamint a 2 tömb összekapcsolásával. Összesen 93 betegágy számára lehet helyet biztosítani így, az orvostechnológiai és IKT eszközfejlesztés mellett.				

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
SZEKSZÁRDI KISTÉRSÉG				
KEOP 1.2.0/09-11	Tolna, Fadd, Fácánkert, Bogviszló, Dunaszentgyörgy, Gerjen települések "szennyvíztisztító-telep fejlesztése" tárgyú pályázat megvalósítására létrehozott Önkormányzati Társulása	Tolna agglomeráció szennyvíztisztító telepének korszerűsítése	1 756 778 851	Tolna
A projekt célja Tolna, Fadd, Bogviszló, Gerjen, Dunaszentgyörgy és Fácánkert szennyvízkezelésének környezetkímélő módon való kezelése, a szennyvíztisztító telep fejlesztése.				
DDOP 4.1.1/C-09-2f	Szekszárd MJV Önkormányzata	Szekszárd Megyei Jogú Város történelmi városmagjának funkcióbővítő fejlesztése	1 716 104 056	Szekszárd
Az átfogó cél megvalósítása érdekében a városközpontban található Piac téren új piacsarnok és közösségi ház építése, valamint ezekhez kapcsolódóan a tér alatt létrehozásra kerülő mélygarázs létesítése, a Piac tér közterületeinek a rehabilitációja, Béla király tér díszterré történő átépítése, valamint a Béla király teret és a Piac teret összekapcsoló Várkert felújítása révén kívánjuk elérni Szekszárd városközpontjának a funkcióbővítését, a meglévő funkciók megerősítését, a belváros megújulását.				
TIOP 1.2.1-08/2	Szekszárd MJV Önkormányzata	"Agóra Szekszárd" - A Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza multifunkcionális közösségi központ kialakítása	1 712 548 112	Szekszárd
A projektjavaslat a Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza intézmény integrált fejlesztését célozza. A Művelődési Ház mozi termének funkcionális átalakításával multifunkcionális rendezvényterem jön létre, a jelenlegi színházterem korszerűsítésre kerül. A meglévő oktatási, képzési terek megújulnak, és új oktatótermek jönnek létre. Az épületben fedett közösségi tér, vendéglátó kiszolgálóegység, gyermekfoglalkoztató és irodahelyiségek alakulnak ki. Az épületen nyílt tetőterasz és zöld tető lesz. A Művészetek Háza funkcionális átalakításával korszerű kiállító- és hangversenytér jön létre. Az épületek közötti külső környezet fejlesztése és mindkét épület teljes körű akadálymentesítése is megvalósul. A projekt szakmai tartalmának 4 alappillére: Multifunkcionális közösségi központ és élménytér; Felnőttképzési és informális oktatási szintér; szociális szolgáltatások, esélyegyenlőség biztosítása; Területi közművelődési tanácsadó szolgáltatási funkció: közösség- és társadalomfejlesztés.				
DDOP 5.1.3/A-11	Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Térségi elérhetőség javítása a 6235 j. úton	1 482 209 804	Tengelic
6235 j. Tengelic-Szedres ök.út 0+000-11+230 km sz. között. Felújított út hossza: 11,230 km. Az útburkolatot aszfaltszőnyeg építésével megerősítjük. A felújítás után a burkolatszélesség mindenütt eléri a 6,0 m-t. A 9+850-10+175 km szelvények közti szakaszon M6 autópálya építése kapcsán csomópont került kialakításra, ezért ez a szakasza felújításból kimarad. A felújítás során az út mentén található autóbusszmegállók mindegyike öbölben kerül kiépítésre, illetve felújításra kerül. Összesen 17 db. Ebből buszöböl építése 14 helyen, autóbussz öböl felújítása 3 helyen. A 0+000 km szelvényben a 6233. jelű úttal alkotott csomópont korszerűsítésre kerül. A csapadékvíz elvezető rendszer is felújításra kerül. Az útsatlakozások szilárd burkolatot kapnak, a sárfelhordás csökkentése érdekében.				
KEOP 1.3.0/2F/09	Dél-Tolna Aqua Ivóvízminőség Javító Önkormányzati Társulás	Dél-Tolna Aqua Projekt, kétcentrumú víztermelő és tisztító berendezésre épülő kistérségi rendszer	1 037 716 741	Bátaszék
N.A.				
KÖZOP 3.4.0-09	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	6. sz. főút burkolat megerősítése és négy nyomúsítása	1 024 104 811	Tolna
6. sz. főút Szekszárd-Barcs: Megvalósult előkészítési tevékenységek: engedélyezési tervdokumentáció- teljes szakaszra, építési engedély megszerzése - teljes szakaszra, kiviteli terv elkészítése csak a 217+800-245+295 km sz. közötti szakaszra, kisajátítási terv készítése.				
TIOP 3.1.1-08/1	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	A Tolna megyei TISZK infrastrukturális fejlesztése	904 075 251	Szekszárd
A pályázó jelen projektjében célul tűzte ki a hatékony és a munkaerőpiac igényeihez rugalmasan alkalmazkodó megyei szakképzési rendszer kialakítását az egy fenntartós integrált intézményi struktúra kialakításával és az ezt szolgáló infrastrukturális fejlesztésekkel. A projekt keretében - a gyakorlati képzést támogató - tanműhelyek kerülnek felújításra és kialakításra, a tagintézmények korszerű, eszközközhöz jutnak, valamint a székhely intézmény kollégiumában kialakításra kerülnek közösségi.				
DDOP 2.1.2-12	MÉSZÁROS-BORHÁZ Borászati Korlátolt Felelősségű Társaság	Új belvárosi szálloda építése Szekszárdon	487 073 300	Szekszárd
A projekt keretében 22 szobás, három csillagos szálloda valósul meg Szekszárdon (hrsz 1967), 44 férőhellyel. A szálloda jól megközelíthető belvárosi elhelyezést kapna, kerékpár-szolgáltató létesítmény és parkoló is épül a szomszédos telken (hrsz 2074). Becsléseink alapján a kihasználtság gyorsan felfutna. A projekt az építés és eszközbeszerzés mellett marketing tevékenységet is tartalmaz annak érdekében, hogy a fenntarthatóságot biztosítani tudjuk.				
DDOP 2.1.1/A.B-12	Tolna Város Önkormányzata	Tolnai "MAG-Ház" - Turisztikai látogatóközpont és műszaki-kulturális bemutatóhely Tolnán (A tolnai Legénységi laktanya-épület kulturális turisztikai célú hasznosítása)	484 608 664	Tolna

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
SZEKSZÁRDI KISTÉRSÉG				
A fejlesztés során a 19. sz. végi, jelenleg üresen álló tolnai legénységi laktanya-épületből egy, a tolnai sajátosságokra épülő, regionális turisztikai attrakciót jelentő turisztikai látogatóközpont és műszaki-kulturális bemutatóhely kerül kialakításra. Az attrakció középpontjában az épületben újraépített, életnagyságú és működőképes interaktív hajómalom áll, amely köré egy komplett Tolna- és könnyűipar-történeti kiállítás létesül.				
DDOP 1.1.1/E-10	Samsonite-Hungária Bőrrönd Kft.	Alapinfrastruktúra fejlesztés, épületkorszerűsítés és épületbővítés a Samsonite Hungária Kft. szekszárdi telephelyén	305 816 236	Szekszárd
A projekt keretében 8788m ² épület (csarnok, raktár iroda) korszerűsítése történik meg, illetve 1829m ² új csarnok, 3957m ² raktár, 27m ² sprinkler gépház és 59m ² veszélyes hulladék tároló épül a Samsonite Hungária Bőrrönd Kft. szekszárdi székhelyén. Megépül továbbá a szükséges belső úthálózat és 40 db parkoló, valamint a további szükséges alap infrastrukturális elemek kerülnek kialakításra.				
DDOP 2.1.1/A.B-12	Szekszárdi Vagyonkezelő Korlátolt Felelősségű Társaság	Garay élménypince	197 817 874	Szekszárd
A pincerendszer átalakításával létrejövő turisztikai attrakció fókusztemája a bor, a borkultúra, a szekszárdi borvidék. A létesítmény e témát kibontó, innovatív technológiákkal bemutató kiállítási tér. műemléki és autentikus környezetben, ami tovább bővíti Szekszárd turisztikai kínálatát.				
DDOP 1.1.1	Tolna Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	Termelő inkubátor és kísérleti műhely létrehozása Szekszárdon	174 372 028	Szekszárd
Az Ipari Park területén szeretnénk létrehozni egy 2432 m ² hasznos alapterű inkubátorházat (műhely 1000m ² , raktár 1040 m ² , iroda 392 m ²). A tervezett 12 cég betelepülésén túl egyben létrehoznánk a hiányszakmát jelentő CNC szakképzés alapjait is.				

Kistérségi összefoglaló elemzés - statisztikák és pályázati eredmények

(az adatállományok 2013. október 10-i állapota szerint)

1.5. Tamási kistérség

1.5.1 Rövid összefoglalás

A Tamási kistérség 32 településből áll. Települései: Fürged, Gyöng, Hőgyész, Iregszemcse, Kalaznó, Keszőhidegkút, Kisszékely, Koppányszántó, Magyarkeszi, Miszla, Mucsi, Nagykónyi, Nagyszékely, Nagyszokoly, Ozora, Pári, Pincehely, Regöly, Simontornya, Szakadát, Szakály, Szárazd, Tamási, Tolnanémedi, Udvari, Újireg, Varsád. Ezen településekből 3 rendelkezik városi ranggal (Tamási, Gyöng, Simontornya).

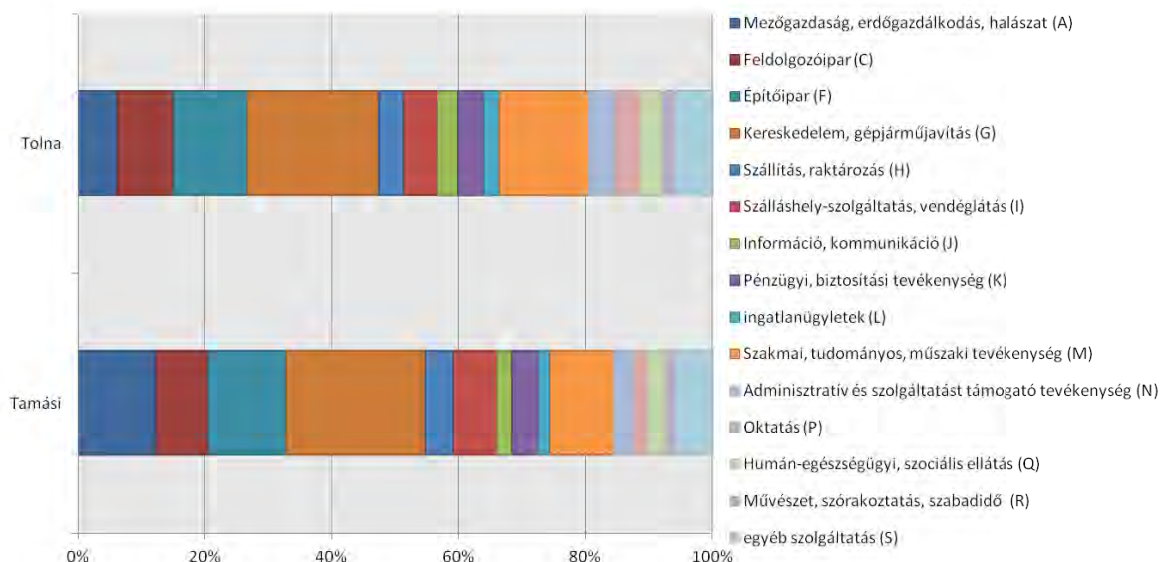

1.5.2 Statisztikai elemzés

	Tamási kistérség	Országos (kistérség) átlag	Országos adat
Települések száma	32	18	3 152
Főváros	0	0	0
Megyei jogú városok száma	0	0	23
Városok száma	3	2	265
Nagyközségek száma	2	1	155
Községek száma	27	16	2 708
Oktatási intézmények száma	25	30	5 306
Foglalkoztatottak száma	13 237	21 207	3 690 045
Működő vállalkozások száma	1 977	4 071	708 307
1000 lakosra jutó lakások száma	426	–	421
Lakosságszám	38 395	56 901	9 957 731

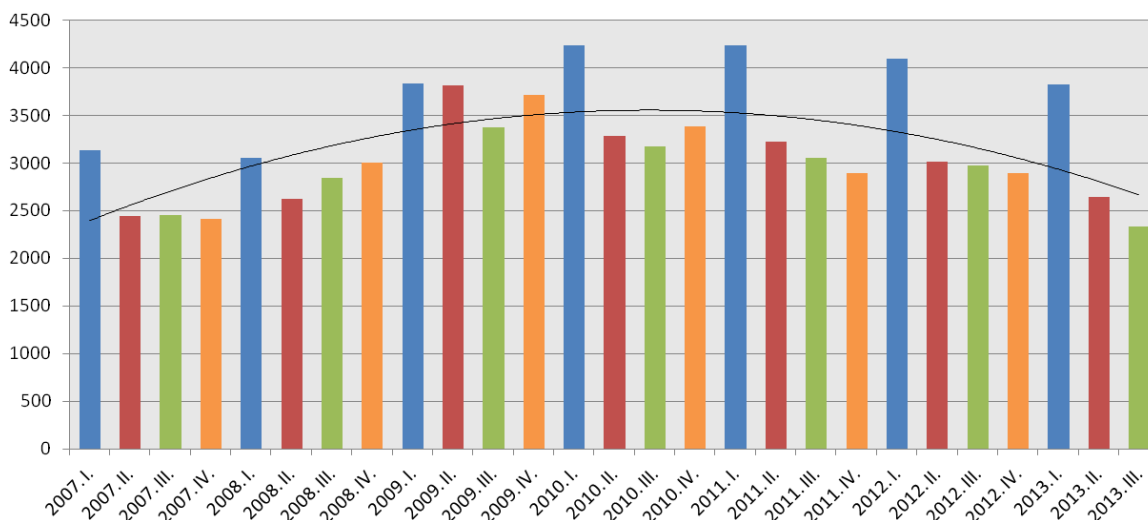

A tamási térségben a működő vállalkozások ágazati megoszlásában a mezőgazdaság jelentős arányt képvisel (meghaladja a 10%-ot, míg országosan 5% körüli az arányuk). A megyei átlagnál jelentősebb arányt képviselnek az építőipar, illetve a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén tevékenykedő vállalkozások is. Ezzel szemben a többi szolgáltatási szektor kisebb súllyal van jelen a térségben, mint a megyei átlag, különösen nagy az aránybeli eltérés a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység területén. A vállalkozás-sűrűség ebben a térségben jelentősen elmarad mind a megyei, mind az országos értéktől.

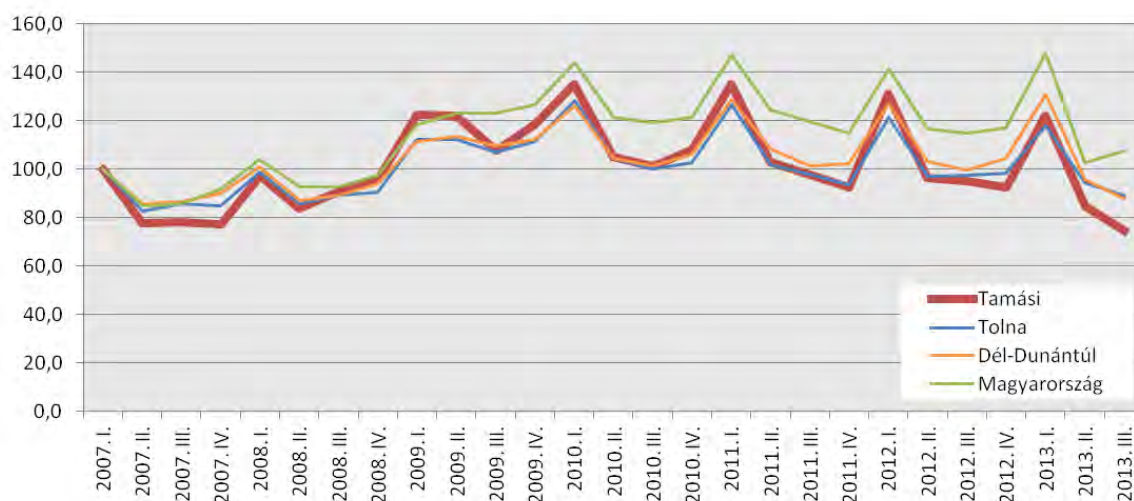
107. ábra: A működő vállalkozások megoszlása fő tevékenységi körük (TEÁOR '08 kód) szerint, adatforrás: KSH

A tamási térség Tolna megyében kedvezőtlen munkaerő-piaci adottságokkal rendelkezik. Az álláskeresők száma átlagosan 3 200 fő körül alakul az elmúlt 7 év adatait figyelembe véve. A munkanélküliségi ráta az országos rátát 1,6 százalékponttal haladta meg és a megyei értéknél is magasabb 9%-on állt 2013. III. negyedévében. 2007 és 2010 között növekvő trend figyelhető meg a magas munkanélküliségi szint ellenére is. 2010-től kezdődően jelentős csökkenés mutatható ki a munkanélküliek számát tekintve.

108. ábra: Regisztrált álláskeresők száma a Tamási kistérségben, negyedévente (fő), adatforrás: NFSz

Az utóbbi években növekszik a szezonális különbség a munkanélküliek téli és nyári szintje között, mely a közfoglalkoztatás erősödésének hatása lehet. 2013. I. negyedévében az álláskeresők száma 3 824 fő volt, mely 10%-os csökkenést jelent ugyan 2010 és 2011 azonos időszakához viszonyítva, de még így is 25%-kal meghaladta 2008. I. negyedévi értékét. Ugyanakkor 2013. III. negyedévében 2007 óta a legalacsonyabb munkanélküliségi adatot mérték, az álláskeresők száma 2 338 főt tett ki. A térségben a vizsgált időszakban nagy részében kedvezőtlenebb folyamatok zajlottak a munkanélküliek számának változásában, mint Tolna megye egészének vonatkozásában. Az emelkedő trend azonban alatta maradt az ország egészére számított adatok által mutatott negatív változásnak. 2013-ban jelentős javulás mutatható ki a munkanélküliek számának vizsgálatakor, a csökkenés jelentősen nagyobb arányú volt, mint a megye egészében kimutatható arány.

109. ábra: Munkanélküliek számának változása a Tamási kistérségben (2007. I. né. = 100%), adatforrás: NFSz

1.5.3 Beérkezett és támogatott pályázatok

	Tamási kistérség	Országos (kistérség) átlag
Beérkezett pályázatok száma	501	694
Igényelt támogatási összeg (Ft)	47 531 384 012	81 911 429 847
Egy lakosra jutó igényelt támogatás (Ft)	1 237 958	1 424 029
Támogatott pályázatok száma	233	359
Megítélt támogatási összeg (Ft)	20 439 994 971	44 039 156 716
Egy lakosra jutó megítélt támogatás (Ft)	532 361	765 620
Leszerződött pályázatok száma	215	331
Szerződéssel lekötött összeg (Ft)	19 453 603 444	40 741 960 298
Egy lakosra jutó lekötött támogatás (Ft)	506 670	708 298
Megkezdett kifizetések száma (pályázat)	181	277
Kifizetett támogatási összeg (Ft)	10 619 746 176	22 698 979 718
Egy lakosra jutó kifizetett támogatás (Ft)	276 592	394 621

A kistérségből 501 pályázat érkezett be (Tamási 208, Gyöngyös 21, Simontornya 101), amiből 233 (105, 14, 45) részesült támogatásban, 215 (97, 10, 42) esetben a támogatási szerződés megkötésére került, 181 (77, 10, 33) esetben támogatás-kifizetés is történt. A pályázati aktivitás kistérségi szinten 87%-a az országos átlagnak, ha az egy főre jutó igényelt támogatás nagyságrendjét tekintjük. Ez az adat már jóval kedvezőbb eredményt mutat Tamási esetében ahol az érték 166%, míg Gyöngyösön 49%, addig Simontornyán 149% az országos kistérségi átlaghoz képest.

1.5.4 Leszerződött projektek megoszlása operatív programonként

Operatív program	Támogatási szerződéssel rendelkező projektek			
	Tamási kistérség		Országos (kistérségi) átlag	
	db	millió Ft	db	millió Ft
ÁROP	3	40	3	225
DDOP	41	8 895	37	8 617
GOP	76	2 874	138	5 456
KEOP	37	5 212	22	7 243
KÖZOP	2	291	2	11 919
TÁMOP	45	1 459	69	5 614
TIOP	9	252	12	2 568
Összesen	213	19 023	283	41 642

* a Dél- Dunántúli Régióra vonatkozó átlag értékek

A kistérség egészét tekintve az egy főre eső lekötött támogatás 72%-a az országos átlagnak, míg ugyanezen érték Tamási esetében jóval meghaladja a kistérségi átlagot (141%). Gyöngyösön 82%, Simontornyán 164%. A DDOP támogatások részaránya megközelíti az 50%-ot a kistérség területén. A 10 legnagyobb projekt fele az említett forrásból került finanszírozásra.

1.5.5 Támogatott pályázatok számának megoszlása a támogatott szervezet típusa alapján

Státusz	Tamási kistérség	Országos (kistérség) átlag
Kisvállalkozás	18%	20%
Közép-vállalkozás	9%	7%
Mikrovállalkozás	21%	34%
Nem besorolható	2%	3%
Nonprofit szervezet államháztartáson belül	47%	26%
Nonprofit szervezet államháztartáson kívül	1%	7%
Támogatási szempontból kedvezményezett és az 1-4 kategóriákba nem tartozó vállalkozás	2%	3%

A nyertes projektek gazdáinak 48%-a a mikro-, kis és középvállalkozások köréből került ki.

1.5.6 Támogatott pályázatok megoszlása fejlesztési tématerületek között

Fejlesztési tématerület	Támogatott pályázatok	
	Tamási kistérség	
	db	millió Ft
gazdaságfejlesztés	102	4 435
humánfejlesztés	64	2 740
környezetfejlesztés	49	7 056
közigazgatás-fejlesztés	3	40
közlekedésfejlesztés	6	2 245
településfejlesztés	2	374
turizmusfejlesztés	7	3 549
összesen	233	20 440

Kistérségi szinten a felhasznált támogatások legnagyobb arányban környezetfejlesztésben kerültek felhasználásra (35%), a tématerületen belül leginkább szennyvíz tisztítás és ivóvíz minőségjavítás területén. Jelentős gazdaságfejlesztési projektek kerültek megvalósításra a kistérségben, amiben kiemelkedő szerepet játszik a turizmus. A legnagyobb turisztikai projektek a kistérségben az ozorai Pipo várkastély és környezetének turisztikai fejlesztése valamint az Ability Gyógyfürdő fejlesztése Tamásiban.

1.5.7 A nagyobb támogatott projektek alapadatai

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
TAMÁSI KISTÉRSÉG				
DDOP 2.1.1/E.F-12-k	Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ	"Történelmi település a Cinca mentén- reneszánsz világ Ozorán", az ozorai Pipo várkastély és környezetének turisztikai fejlesztése	1 474 470 000	Ozora
A projekt magában foglalja a várkastély turisztikai szolgáltatásbővítésén túl a település történeti és rekreációs értékeinek kibontását. A projektelemek egyik csoportjában a hiteles műemléki felújítások szerepelnek: a még szükséges régészeti feltárások alapján a külső várfalak és a várárkok rekonstrukciója, a várbörtön helyreállítása és mindezek élményszerű bemutatása. A másik projektelemcsoport a kulturális és turisztikai szolgáltatások körének bővítését célozza meg az élményházzal, a szabadtéri színpaddal, az attraktív múzeumi bemutatással, látogatófogadóval, gólyafigyelővel, parkolóval, labirintussal, gyógynövény és fűszerkertekkel.				
DDOP 5.1.3/A-09-2f	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	6317. j. Szekszárd-simontornyai összekötő út szilárd burkolattal történő kiépítése	1 339 130 174	Simontornya
6317. j. Szekszárd-Simontornyai összekötő út 30+587 - 32+608 és 35+603 - 40+754 km szelvényei közti jelenleg kiépítetlen szakaszainak szilárd burkolattal történő kiépítése. Az új útszakaszok összekötő úti paraméterekkel 2,02, illetve 5,1 km hosszúságban épülnek ki, a szükséges forgalomtechnikai és biztonsági elemek kiépítésével. Az összekötőút kiépítése túlnyomórészt külterületi szakaszokat érint, belterületi érintettség kismértékű.				
KEOP 1.2.0/B/10	Simontornya Város Önkormányzata	Simontornya Város Szennyvízelvezetése és Szennyvíztisztítása	1 249 324 794	Simontornya
Jelen projekt célja Simontornya város teljes csatornahálózatának kiépítése, új tisztítótelep építése, a meglévő szennyvíz elvezető hálózat egy részének rekonstrukciója.				
DDOP 3.1.2/2F-2f	Tamási Város Önkormányzata	Integrált mikrotérségi oktatási központ kialakítása Tamási városában	1 224 425 160	Tamási
Tamásiban a korábban működő intézménystruktúra átalakításával egy olyan önálló többcélú intézmény (Tamási és Környéke Oktatási Nevelési Intézmény, TONI) kialakítása volt a cél, amely magába integrálja az óvodától a középiskoláig terjedő valamennyi intézményfokot. Az új többcélú intézmény működése révén garantálja a gyerekek iskolarendszerben való könnyebb továbbhaladását, az iskolafokok közötti átmenetet könnyítő programok működtetését.				

Felhívás száma	Kedvezményezett neve	Projekt címe	Szerződésben megítélt támogatás (Ft)	Település
TAMÁSI KISTÉRSÉG				
KEOP 1.2.0/B/10	Iregszemcse Község Önkormányzata	Iregszemcse Község szennyvízcsatornázása és szennyvíztisztítása	1 166 361 173	Iregszemcse
Iregszemcse település nem rendelkezik sem csatornahálózattal, sem szennyvíztisztító teleppel. A projekt keretein belül kiépítésre kerül a település belterületén a szennyvízelvezetési rendszer, illetve az ilyen módon összegyűjtött szennyvizek megfelelő tisztításának elérése érdekében szennyvíztisztító telep kerül kialakításra.				
KEOP 4.2.0/B/09	Tamási Város Önkormányzata	Geotermikus energiahasznosítás és közműrendszer kiépítése Tamásiban	970 923 793	Tamási
A projekt közvetlen célja Tamásiban található közintézmények fűtési és használati melegvíz készítése célú földgázfogyasztásának lehető legnagyobb arányú kiváltása helyben feltárható termálvíz energiával. Jelen projekt keretében 16 tamási közintézmény fűtési, illetve használati melegvíz igényének kielégítése valósul meg, éves szinten 19 814 GJ hőmennyiség környezetkímélő és energia hatékony előállításával. A projekt közvetett célja kisebb környezeti terheléssel járó megújuló energiaforrás által biztosított hőtermelés.				
KEOP 1.2.0/B/10	Tamási Város Önkormányzata	Tamási Város szennyvízcsatorna hálózatának bővítése	737 567 290	Tamási
A projekt általános célja Tamási Város csatornahálózatának bővítése. A fejlesztés fő célkitűzése Tamási Város ÉNy-i és DK-i (XI. sz. átemelő körzet) városrészének csatornázása 782 db bekötéssel, és 92,46 %-os rákötési aránnyal (a fenntartási időszak végére).				
DDOP 2.1.1/B-2f	Tamási Város Önkormányzata	Ability Gyógyfürdő fejlesztése Tamásiban	696 997 352	Tamási
Ability projektünk keretében Tamásiban a meglévő fürdő fejlesztése által növelni kívánjuk a város turisztikai, elsősorban gyógyturisztikai vonzerejét mind infrastrukturális, mind szolgáltatási szempontból. A létrejövő fedett fürdő nemzetközi szintű láthatóságát biztosítja, hogy speciális igényű célcsoportot kívánunk kiszolgálni (fogytékkel élőket, elsősorban kerekesszékes vendégeket), ellátásukat pedig integráltan kezeljük a többi vendéggel. Regionális jelentőséggel bíró termál-, élményfürdőt kívánunk megvalósítani, mely ugyanakkor speciális célcsoportján keresztül nemzetközi szinten is megjelenik. Célunk hosszú távon a város gazdasági-társadalmi fenntarthatóságát garantálja.				
DDOP 3.1.2/B-09-2f	Hőgyész Nagyközség Önkormányzata	"Gyönki közoktatási integráció létrehozása a vidéki gyerekek egyenlő esélyének biztosításáért"	536 329 943	Gyöng
A projektben egy időben valósulnak meg olyan infrastrukturális fejlesztések, amelyek felújításokkal és/vagy bővítésekkel járnak együtt. Legjelentősebb fejlesztés a Tolnai Lajos Gimnázium Kollégiumi épületében lesz, itt teljes térrendezés és komfortosítás kerül lebonyolításra. A legnagyobb hozzáadott érték a Hőgyézi általános iskolai feladat ellátási helyen keletkezik, az épület itt a leginkább felújításra szoruló. Két intézmény esetében a közétkeztetést végző konyha is felújításra kerül.				
GOP 1.3.1-11/A	PHILIPS IPSC Tamási Korlátolt Felelősségű Társaság	LED alapú világítástechnikai termékek gyártásának technológiai innovációja a PHILIPS tamási gyárában	496 227 824	Tamási
N.A.				
DDOP 4.1.1/B-09	Simontornya Város Önkormányzata	"Simon-tornya 1270-73" Simontornya várkörnyék rehabilitációja	304 273 005	Simontornya
Jelen pályázat célja Simontornya város belvárosában a központ felújítása, és olyan szolgáltatások megteremtése, illetve fejlesztése, mely a település és a mikrokörzet lakóinak életszínvonalának javulását szolgálják. Ennek érdekében egy olyan összefüggő terület alakítanak ki a jelenlegi vár környékén, mely megfelelő szintűre a személyes találkozóknak és rekreációnak, ahol a városba érkező turisták pozitív képet kapnak a településről, és biztosított a fogyatékkal élők számára a biztonságos közlekedés.				
DDOP 5.1.4/B-09	Varsád Község Önkormányzat	Varsád Község szennyvízkezelésének fejlesztése, csatornahálózat kiépítésével	253 300 000	Varsád
Jelen projekt Varsád község szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítését valósítja meg. A beruházást a község önkormányzata gesztorként, önállóan hajtja végre. A projekt révén a település kommunális szennyvízének elvezetésére gravitációs szennyvízcsatorna épül ki. A fejlesztés révén a település kommunális szennyvízkezelése megoldódik, kiépítésre kerül a gravitációs szennyvízcsatorna, a település mélypontjain közterületi szennyvízáttemelővel; illetve szennyvíztisztító telep.				
DDOP 1.1.1/AC-11	SIMONTOWERN Korlátolt Felelősségű Társaság	Ipari terület fejlesztése Simontornyán, barnamezős terület hasznosításával	199 313 093	Simontornya
A Simontowern Kft célja egy ipari terület létrehozása, több mint 1,6 ha méretben Simontornyán, amely a régió egyik legelmaradottabb települése. Annál is inkább fontos ez, hiszen az Új Széchenyi terv és a Régiós iparágai preferenciákkal összhangba került megtervezésre a fejlesztés.				
DDOP 1.1.1/D-11	Simotrade Kereskedelmi és Termelő Korlátolt Felelősségű Társaság	A Simotrade Kft. versenyképességének növelése telephelyfejlesztés és gépbeszerzés révén	100 000 000	Simontornya
A Simotrade Kft. simontornyai telephelyén egy elavult raktárcsarnok helyére megépül egy 810 m ² -es, acél pillérváz, 53,34 m x 15,2 m nagyságú korszerű, hőszigetelt raktárcsarnok. A telephelyen belüli logisztikai tevékenység átszervezése érdekében, és a meglévő épületek állapotából adódó indokoltság miatt átalakításra kerül egy raktáregyület lakatosüzemé, egy üzemépület raktárrá, valamint felújításra kerül a cég számára reprezentációs és fenntartási okokból, ill. a dolgozók munkakörülményei szempontjából egyaránt fontos irodaépület. A telephelyen belül megépül 120 m ² új aszfaltos út, ill. felújításra kerül 700 m ² útburkolat. Beszerzésre kerül a legszigorúbb környezetvédelmi előírásoknak megfelelő szennyvízelvezetési, magas technológiai színvonalú termékek előállítását biztosító korszerű felületkezelő (porfesték szóró) rendszer. A magas színvonalú vevőkiszolgálás érdekében beszerzésre kerül egy vágó- és csupasztó automata, valamint egy motoros hengerítő gép. A logisztikai feladatok ellátásához beszerzésre kerül 1 db új targonca. Megvalósulnak a tájékoztatói követelmények, és a kötelező könyvvizsgálat.				